

Zakir Həsənov şəxsi heyəti təbrik etdi

Müdafiə naziri general-polkovnik Zakir Həsənov Azərbaycan Ordusunun yaradılmasının 102 illiyi münasibətilə şəxsi heyəti təbrik edib. "Unikal" xəbər verir ki, təbrikdə deyilir: "Cənab zabitlər, yoldaş gizirlər, miçmanlar, kursantlar, çavuşlar, əsgərlər, matroslar və mülki əməkdaşlar!"

Səh.3

Cahangir Əsgərov yola salınır....

Gələn ay 70 yaşı tamam olacaq AZAL "şefi" təqaüdə göndərilə bilər

"Azərbaycan Hava Yolları" Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinin (AZAL) sədri Cahangir Əsgərov vəzifəsindən kənarlaşdırıla bilər. Eyni zamanda Azərbaycan Ağır Atletika Federasiyasının prezidenti olan Əsgərovun gələn ay 70 yaşı tamam olur. Onun məhz yaş səbəbile vəzifəsində ayrılaceğı gözlənilir. Xatırladaq ki, Cahangir Əsgərov 11 iyul 1950-ci ildə Bakıda anadan olub. 1980-ci ildə Leningrad Mülki Aviasiya Məktəbini bitirib. 1972-ci ildən Ukrayna Mülki Aviasiya İdarəsinin Çerkassk Birləşmiş Aviadəstəsində ikinci pilot, Bakı şəhəri Zabrat Birləşmiş Aviadəstəsində eskadrilya müdürü, uçuş dəstəsi komandirinin müavini, 1978-ci ildən Yevlax Birləşmiş Aviadəstəsinin...

Səh.12

Qurucusu: Asəf Rzayev

www.unikal.org

unikal-1@mail.ru

Səh.2

Prezidentdən mühüm mesaj: "Bir addım geri atmayacağlıq"

"İndiki şəraitdə dövlətin yükü hamidan qat-qat ağırdır"

Koronavirus pandemiyasının yaratdığı problemlər dərinləşməkdə davam edir. Sərt karantin rejiminin tətbiq olunması ölkədə iqtisadi-sosial problemlərin artmasına səbəb olub. Hökumət əhalinin sağlamlığını ön plana çəksə də, digər problemlərin də gözərdi edilməsi mümkün deyil.

Səh.4

Təhsil naziri sanitər-epidemioloji vəziyyətlə bağlı əmr imzaladı

Təhsil naziri Ceyhun Bayramov "Azərbaycan Respublikasının Təhsil Nazirliyində sanitər-epidemioloji tələblərə dair Qaydalar"ın təsdiq edilməsi barədə əmr imzalayıb. "Unikal" xəbər verir ki, qaydalar Nazirliyin aparatına, onun strukturuna daxil olan qurumlara, strukturuna daxil olmayan tabeliyindəki...

Səh.5

Vilyam Hacıyevdən şikayatçı olan iş adamları...

Məlum olduğu kimi, bu ilin mayın 5-də Azərbaycan Respublikası Dövlət Təhlükəsizliyi Xidmətinin İmişli Rayon İcra Hakimiyətinin binasında keçirdiyi əməliyyat nəticəsində bu rayonun rəhbəri Vilyam Hacıyev saxlanılmış, çox keçmədən isə ölkə başçısının sərəncamı ilə vəzifəsindən azad edilmişdi.

Səh.9

Prezident onlara ali hərbi rütbə verdi

Prezident İlham Əliyev "Azərbaycan Respublikası Müdafiə Nazirliyinin hərbi qulluqçularına ali hərbi rütbələrin verilməsi haqqında" sərəncam imzalayıb.

"Unikal"ın xəberinə görə, sərəncamla Azərbaycan Respublikası Müdafiə Nazirliyinin aşağıdakı hərbi qulluqçularına ali hərbi rütbələr verilib:

"general-polkovnik" hərbi rütbəsi general-leytenant Kərəm Nəriman oğlu Mustafayevə "general-major" hərbi rütbəsi polkovnik Nizami Ağoglan oğlu Məmmədova polkovnik Ramil Əlimran oğlu Əsgərova "kontr-admiral" hərbi rütbəsi 1-ci dərəcəli kapitan Sübhən Kamal oğlu Bəkirova.

Azərbaycanda daha 547 nəfər koronavirusa yoluxdu, 6 nəfər öldü

Azərbaycan Respublikasında koronavirus (COVID-19) infeksiyasına 547 yeni yoluxma faktı qeydə alınıb, 291 nəfər müalicə olunaraq sağalıb və evə buraxılıb.

Nazirlər Kabinetin yanında Operativ Qərargahdan Azvisi-on.az-a verilən məlumatata görə, COVID-19 üçün götürülən analiz nümunələri müsbət çıxmış 6 nəfər vəfat edib.

İndiyədək ölkədə ümumilikdə 14 852 nəfərin koronavirus infeksiyasına yoluxması faktı müəyyən edilib, onlardan 8 059 nəfər müalicə olunaraq sağalıb, 180 nəfər vəfat edib, 6 613 nəfərin xüsusi rejimli xəstəxanalarda müalicəsi davam etdirilir.

Son sutka ərzində yeni yoluxma hallarının müəyyənləşdirilməsi ilə əlaqədar 7 274, ötən müddət ərzində isə ümumilikdə 449 235 test aparılıb.

TƏBİB: "Qaydalar sərtlaşdırıla, insanlar psixoloji gərginləşir"

Hər bir qaydaya riayət olunması vətəndaşdan asılıdır. Qaydalar sərtlaşdırıla, insanların psixoloji gərginləşir.

"Unikal" xəber verir ki, bunu Tibbi Ərazi Bölmələrini idarətme Birliyinin (TƏBİB) xəstəliklərin profilaktikası və kontrolo şöbəsinin müdürü Yaqut Qarayeva Nazirlər Kabinetin yanında Operativ Qərargahın brifininqində deyib.

Onun sözlerine görə, insanları daim gərginlikdə saxlamaq da mümkün deyil. "İnsanların hər biri özü-özüne nəzəret etməlidir. Cəmiyyət bir-birinə təzyiq göstərməlidir. Bunu hansısa dövlət qurumundan gözləmək düzgün deyil. Başqa ölkələrdə olan proseslərin bizdə təcrübəsi mümkündür. Bunun üçün statistikanın nəzarətdə saxlanıla biləcək seviyyəye düşməsi vacibdir. Belə olsa, hər şey mümkündür".

Baş redaktor:
Zaur Əhməd

"Turanbank" ASC Binəqədi filialı.
h/h AZ74TURA41040011963500110944
M/h AZ26NAB0135010000000027944

Kod: 50462

Şəhadətnamə № 3150
Ünvan: 8 mkr. Ə.Naxçıvanı 5ⁿ

Tel./Fax:(012) 561-65-53

Qazet redaksiyanın kompüter mərkəzində
yığılıb, sahifələnmış və
"Futbol+" servis mətbəəsində çap olunmuşdur

Sifariş 252.

Tiraj:2500

14 gündə Azərbaycanda virusa yoluxma 50 faiz artıb

Avropada vəziyyət düzəlsə də, bütün dünyada virusun tehdidləri davam edir.

"Unikal"ın məlumatına görə, bunu Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatının (ÜST) Azərbaycandakı nümayəndəsi Hənde Harmancı Nazirlər Kabinetin yanında Operativ Qərargahın brifininqində bildirib. H.Harmancı qeyd edib ki, dünyada virusa yoluxmanın 100 minə çatması üçün iki ay vaxt getmişdi, ancədə son 24 saatda 180 mindən çox yoluxma olub: "Avropada vəziyyət yaxşılaşmağa doğru getsə də, qlobal olaraq yaxşı

deyil. Avropada virusdan yoluxanların 21 faizi tibb işçiləri, vəfat edənlərin 95 faizi isə müxtəlif xəstəliklərdən əziyyət çəkənlər, xəstələrin 94 faizi 65

yaşdan yuxarı insanlardır".

O deyib ki, virusəleyhinə hazırlanan peyvəndlərdən biri sınağın son mərhəlesiindədir: "2021-ci sonuna kimi bu peyvəndin elçatan ola biləcəyi gözlənilir".

H.Harmancı həmçinin deyib ki, "Deksametazon" dərman preparatının ölüm hallarının azaldılmasında mühüm rol oynadığı müşahidə edilir. H.Harmancı eləvə edib ki, bu yaxınlarda

Azərbaycana yeni fərdi qoruyucu vasitələr getiriləcək. Bundan sonra daha iki partiya qoruyucu vasitələr getiriləcək. Onun sözlerine görə, son 14 gündə Azərbaycanda COVID-19-a yoluxma sayıda 50 faiz artıb olub.

Onun sözlerine görə, hazırda ən vacib tədbir fiziki məsafənin qorunmasıdır: "Mən COVID-19-u təhlükəsini dərk edən insanlara müraciət edərək demək isteyirəm ki, bilgilərinizi yalnız özünüz üçün saxlamayın. Bu barədə digər insanlara da məlumat verin".

Prezidentdən mühüm mesaj: "Bir addım geri atmayacağıq"

"İşgal edilmiş torpaqlarda bu gün ermənilər qanunsuz məskunlaşma siyaseti aparır. Bu məsələ ilə əlaqədar mən artıq bir neçə dəfə öz fikirlərimi bildirmişəm, o cümlədən xüsusi beynəlxalq tədbirlər çərçivəsində. Avropa İttifaqının sonuncu Şərqi Tərəfdəşlığı Zirvə görüşü çərçivəsində də bu məsələyə diqqət yetirdim. Biz bütün beynəlxalq təşkilatlarda bu məsələni qaldırırıq və qaldıracağıq. Qanunsuz məskunlaşmaya son qoyulmalıdır. Beynəlxalq ictimaiyyəti buna çağırırıq"

"Unikal" xəber verir ki, bu fikirləri Prezident İlham Əliyev Müdafiə Nazirliyinin "N" sayılı hərbi hissəsinin açılışında bildirib.

"Minsk qrupunun həmsədrəlinin bu məsələyə xüsusi diqqət yetirməyini istəyirik ki, bu qanunsuz məskunlaşmaya dayansın. Çünkü Ermənistən siyaseti bundan ibarətdir. Onlar bizim şəhərlərin adlarını dəyişdiriblər. Əvvəlcə indiki Ermənistən ərazisində, indi isə Dağlıq Qarabağda və ətraf bölgələrdə. Orada yeni dırınaqarası sərhədlər çəkiplər,

bizim tarixi keçmişimizi, məscidlərimizi məhv ediblər, tarixi abidələrimizi, torpaqlarımızı erməniləşdirmək isteyirlər. İndi qanunsuz məskunlaşmaya aparmaq isteyirlər, ancaq onlarda insan resursu olmadığı üçün çətinlik çəkiplər. Amma yənə də diaspor fəaliyyəti nəticəsində buna çalışırlar. Biz buna imkan verməyəcəyik, bunu hər kəs bilsin", - deyə dövlət başçısı qeyd edib.

İlham Əliyev qeyd edib ki, münaqişə ilə bağlı mövqeyimizdə möhkəm dayanmışq və bir addım geri atmayacağıq: "Beynəlxalq təşkilatlar indi ərazi büttövlüyü principini xüsusile qeyd edirlər. Avropa İttifaqının sonuncu Şərqi Tərəfdəşliği Zirvə görüşü

sündə çıxış edənlərin, dünya liderlərinin bir çoxları bu məsələyə aydınlıq getiriblər. Ərazi bütövlüyü prinsipi insanların, xalqların öz müqəddəratını təyin etmək prinsipindən üstünür. Heç kimin bu haqda şübhəsi olmasın. Büttövlükdə Ermənistənə və Dağlıq Qarabağ məsələsinə gəldikdə, öz müqəddəratını müəyyənetmə prinsipi işləmir, çünkü erməni xalqı öz müqəddəratını bir dəfə müəyyən edib, onların erməni dövləti var, baxmayaraq ki, Azərbaycan torpağında yaradılıb. Azərbaycan torpağında ikinci erməni dövlətinin yaradılmasına biz heç cür imkan verə bilmərik. Ancaq bir daha demek isteyirəm ki, ərazi bütövlüyü prinsipi bu gün üstünlük təşkil edir. Ona görə bizim mövqeyimiz beynəlxalq hüquq, tarixi ədalət baxımdan mükəmməldir. Əlbəttə ki, münaqişə bu prinsiplər əsasında öz həllini tapmalıdır. Ancaq bayaq qeyd etdiyim kimi, dünyada güc amili ön plana çıxır və biz bu gücün toplamlayıq, məsələni istənilən yolla həll etməliyik".

Ölkədə karantin rejimi daha da sərtlaşdırıla bilar

Son günlərdə koronavirus infeksiyasına yoluxanların sayıda ciddi artım müşahidə olunur. Təhlil və müşahidələr göstərir ki, müəyyən olunmuş xüsusi karantin qaydaları, sanitər-epidemioloji tələblər gözlənilən nəticələri vermir.

Nazirlər Kabinetin yanında Operativ Qərargahdan "Unikal"a verilən məlumatata görə, bir sıra hallarda sahibkarlıq subyektləri, Operativ Qərargahın məməkün qədər işə az əməkdaş çıxarmağa dair tövsiyələrinə baxmayaraq, bütün işçi heyətinə tam tərkibdə, ya-xud da böyük əksəriyyətini "ic-

azə.e-gov.az" portalından qeydiyyatdan keçirərək işə çıxmaları üçün birləşmələr icazələr alır: "Eyni zamanda fəaliyyətinin davam etdirilməsinə icazə verilməmiş özəl hüquqi şəxslər də, bəzi hallarda mühafizə və texniki təhlükəsizliyin təmin edilməsi üçün zəruri olandan xeyli artıq sayıda əməkdaşları

qeydiyyatdan keçirirler. Belə yanaşmaların müəyyən olunmuş məhdudiyyət tədbirlərinin səmərəsini azaldır, əhalinin sağlamlığı üçün ciddi təhlükə yaradır.

Bununla əlaqədar Nazirlər Kabinetin yanında Operativ Qərargah xüsusi karantin rejimində işə çıxmışına icazə verilənlərin sayı ilə bağlı müəyyən olunmuş bir sıra məhdudiyyətlərin sərtləşdirilməsi məsələsinə yenidən baxılmasını zəruri hesab edir və bu istiqamətdə vacib olan bütün qərarları qəbul edəcək".

İnformasiya şöbəsi

Ramiz Mehdiyev sarancam imzaladı - vaxt dayışdırıldı

AMEA prezidenti, akademik Ramiz Mehdiyev "Xüsusi karantin rejiminin sərtləşdirilməsi ilə bağlı Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının iş rejimində məhdudiyyətlərin tətbiq edilməsi haqqında" Sərəncam imzalayıb.

"Unikal" xəbər verir ki, sərəncama əsasən, AMEA-nın elmi müəssisə, təşkilat və xidmətlərdə karantin rejimi müddətində işçilərin onların ümumi sayının 20 fai-zindən çox olmamaq şərti ilə heftələr üzrə qrafik müəyyən edilməklə növbəlilik qaydasında işə cəlb edilməsinə icazə verilir.

Sənədde, həmçinin iş rejiminin saat 10:00-dan 19:00-dək müey-yən olunması və yaşı 65-dən yu-

xarı olan işçilərin işə cəlb edilməsinə yol verilməməsi qeyd olunub.

Sərəncamda işə cəlb edilmiş işçilərin "COVID-19" infeksiyası ilə bağlı sanitari-epidemioloji qay-dalarla və karantin şəraitinin tələb-

lərinə ciddi riayət etmələrinin tə-min edilməsi, eləcə də yay möv-sümü üzrə əmək məzuniyyəti qra-fikinə uyğun olaraq işçilərə əmək məzuniyyətinin verilməsinin həya-ta keçirilməsi de əksini tapıb.

Qeyd edək ki, Nazirlər Kabine-tinin "Bakı, Sumqayıt, Gəncə, Lənkəran, Yevlax, Masallı, Cəlilabad şəhərlərinin və Abşeron rayonunun ərazisində xüsusi karantin rejiminin sərtləşdirilməsi ilə bağlı əlavə tədbirlər barədə" 2020-ci il 19 iyun tarixli qərarına əsasən, xüsusi karantin rejiminin sərtləşdi-rilmesini təmin etmək üçün sözü-gedən şəhər və rayonların ərazi-sində 21 iyun saat 00:00-dan 5 iyul saat 06:00-dək məhdudiyyət-lər tətbiq edilib.

Zakir Həsənov şəxsi heyati təbrik etdi

Müdafiə naziri general-polkov-nik Zakir Həsənov Azərbaycan Ordusunun yaradılmasının 102 illiyi münasibətlə şəxsi heyati təbrik edib.

"Unikal" xəbər verir ki, təbrikdə deyilir: "Cənab zabitlər, yoldaş gizir-lər, miçmanlar, kursantlar, çavuşlar, əsgərlər, matroslar və mülki əmək-dاشlar!

Sizi Azərbaycan Ordusunun yaradılmasının 102-ci ildönümü mü-nasibəti ilə səmimi qəlbdən təbrik edir, Azərbaycanın dövlət müstəqiliyinin qorunması, ərazi bütövlüyü-nün təmin edilməsi naminə çətin və şərəfli xidmətinizdə hər birinize uğurlar arzulayıram.

Azərbaycan Ordusunda vahid komandanlığın yaradılması və ordu-muzun nizami ordu kimi formalaş-ması ümummilli lider Heydər Əliyevin bu sahədə apardığı siyasetin uğurla davam etdirilməsinin nəticə-sidir. Ən müasir texnika və avadanlıqlarla təchiz edilən, aparılan geniş-miqyaslı islahatlardan bəhrelənən ordumuzun güclü orduları sırasında layiqli yerini tutub. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı cənab İlham Əliyevin diqqət və qayğısı sayesinde ordumuzun mad-

di-texniki təminatı daha da gücləndirilib, ən müasir hərbi şəhərciklər salınıb, zəruri olan bütün hərbi infrastruktur yaradılıb.

2016-ci ilin aprelinde Ağdere, Füzuli, Cəbrayıl istiqamətlərində və 2018-ci ildə Naxçıvanda Azərbay-can Ordusunun həyata keçirdiyi əməliyyatlar nəticəsində düşmən iş-ğalında olan torpaqlarımızın bir his-səsini və strateji əhəmiyyəti yüksəkliklərin azad olunması bir daha ordumuzun gücünü nümayiş etdirdi. Azərbaycan Ordusunun yubiley tarixlərində keçirilən möhtəşəm pa-radlar da ölkəmizin müdafiə qabili-yətinin, hərbi potensialının daha da güclənməsinə bariz nümunədir.

Şəhid ailələri, mühərribə veteran-ları və əlliilləri, eləcə də hər bir hərbi qulluqçu Azərbaycan Prezidentinin diqqət və qayğısı ilə əhatə olunub. Dövlət başçısının fərmanına əsasən orduda xidmət edən hərbi qulluqçular xidməti və daimi mənzillərlə tə-min olunur, hərbi qulluqçuların mad-di, sosial-meişət, xidməti şəraitlərinin daha da yaxşılaşdırılması istiqamətində həyata keçirilən tədbirlərin bundan sonra da uğurla davam etdirilməsinə zəmin yaradılıb.

Bu bayram gündündə Azərbayca-nın suverenliyi, müstəqilliyi və ərazi

bütövlüyü uğrunda canından keçən şəhidlərimizin əziz xatirəsini hörmət və ehtiramla yad edir, Vətən uğrunda sağlamlığını itirən hərəkətlərimizə, onların ailə üzvlərinə, veteranlarımıza səmimi təbriklərimi və ən xoş arzularımı çatdırıram.

Əminliklə bildirirəm ki, Azərbay-can Respublikasının Konstitusiyasına, Hərbi anda və Nizamnamələrə daim sadiq qalaraq yeni qələbələr qazanmaq üçün siz döyüş və mə-nevi-psixoloji hazırlığınızı, səy və bacarıqlarınızı daha da artıraraq Ali Baş Komandanın döyüş əmrini yerinə yetirəcəksiniz.

Bir daha hər birinize möhkəm cansağlığı, uzun ömür, ailə səadəti, şərəfli xidmətinizdə uğurlar arzula-yıram. Bayramınız mübarek olsun!".

Dövlət Komitəsinin sədri videoqəbul keçirib

Qaçqınların və Məcburi Köç-künlərin işləri üzrə Dövlət Ko-mitəsinin sədri Rövşən Rza-yev iyunun 25-də növbəti vi-deoqəbul keçirib.

"Unikal" xəbər verir ki, Komite sədri əvvəlcədən növbəlilik əsa-sında qəbula yazılmış vətəndaşları müraciətlərini dinləyib, suallarını cavablandırıb.

Müraciətlər, əsasən, dövlət mənzil fonduna məxsus xüsusi tə-yinatlı yaşayış sahələrinin verilməsi, vahid aylıq müavinətin təyin edilməsi və məşgulluq məsələləri ilə bağlı olub.

Vətəndaşlara məlumat verilib ki, Prezident İlham Əliyev məcbu-

ri köçkünlərin sosial müdafiəsinin gücləndirilməsinə daim diqqət göstərir. Məcburi köçkünlər üçün yeni qəsəbelər salınıb, onlara mənzillərin verilməsində ədalet və şəffaflıq təmin edilir. Bildirilir ki, sosial müdafiəyə xüsusi ehtiyacı olan vətəndaşların problemlərinə həssaslıqla yanaşan Birinci vitse-prezident xanım Mehriban Əliyevanın en ağır vəziyyətdə ve qəza-li şəraitdə yaşayan məcburi köç-künlərin yeni mənzillərə köçürülməsi ilə bağlı tapşırığının icrası davam etdiriliir.

Əksəriyyəti məcburi köçkün olan 40-dan çox vətəndaşın müra-cəti dinlənilib və müvafiq qaydada

qeydə alınıb.

Qeyd edək ki, komitədə vətəndaşların qəbulu cədvəline uyğun olaraq, digər vəzifəli şəxslərin de videoqəbulları davam etdiriləcəkdir. 012 525-41-03 və ya 055 900-12-40 nömrəli telefonlara zəng etməklə komitənin vəzifəli şəxslərinin onlayn rejimde qəbuluna yazılımaq olar. Bu zaman vətəndaş özü haqqında məlumat, əlaqə üçün te-lefon nömrəsi verməli və hansı vəzifəli şəxsin qəbulunda olmaq istədiyini bildirməlidir. Videoqəbul növbəlilik əsasında, vətəndaşlara Komitədən zəng edilməklə aparılır.

Zaurə

Gömrük Komitəsinin şöba rəisi rüşvət alarkən saxlanıldı - RƏSMİ

Azərbaycan Baş Prokurorluğu və Dövlət Gömrük Komitəsinin Mətbuat xidmətləri birgə məlumat yayıb.

"Unikal" a daxil olan məlumatda deyilir: Ölkəmizdə uğurla həyata keçirilən kompleks islahatlar çərçivəsində dövlət idarəciliyinin bütün sahələrində şəffaflığın təmin olunması sahəsində kompleks, sistemli və ardıcıl tədbirlər həyata keçirilməkdədir. Bu istiqamətdə qarşıya qoyulan vəzifələrin icra edilməsi məqsədi ilə öz qanunazidd şəxsi maraqlarını güdməklə dövlət memurunun peşəkar davranışın qaydalarına və yüksək etik normalala-ri riayət etməyən, korrupsiya cinayətləri törətmə vəzi-feli şəxslərin qanun qarşısında ifşa və məsuliyyətə cəlb edilməsi istiqamətində Baş prokuror yanında Korrupsiyaya qarşı Mübarizə Baş İdəresi tərəfindən silsilə tədbirlər davam etdirilməkdədir.

Belə ki, Azərbaycan Respublikasının Dövlət Gömrük Komitəsinin Enerji resursları və Dəniz neqliyyatında Baş Gömrük İdəresinin Tranzit şöbəsinin rəisi vəzifə-sində çalışan Ceyhun Babayevin qanunsuz hərəkətləri barədə Dövlət Gömrük Komitəsindən daxil olmuş müraciət Baş prokuror yanında Korrupsiyaya qarşı Mübarizə Baş İdəresində araşdırılıb.

Baş prokuror yanında Korrupsiyaya qarşı Mübarizə Baş İdəresi və Dövlət Gömrük Komitəsi tərəfindən birgə keçirilən əməliyyat-axtarış tədbirləri nəticəsində Ceyhun Babayev daşma fealiyyəti ilə məşğul olan "Gate Est Group" MMC və "Interlogistics" MMC-nin səla-hiyətli nümayəndəsindən MMC-lərə məxsus malların tranzit gömrük rəsmiyyətindən tezleadırılması mü-qabilində rüşvət kimi tələb etdiyi ümumilikdə 750 ABŞ dolları (1275 manat) məbləğində pulu 23 iyun 2020-ci il tarixdə alarkən cinayət başında yaxalanıb.

Faktla bağlı cinayət işi başlanıllaraq Ceyhun Babayev tərəfindən qeyd edilən cinayət əməlinin törədilmə-sinə şübhələr üçün əsaslar müəyyən edildiyindən o, Cinayət Məcəlləsinin 311.1-ci (rüşvet alma) maddəsi ilə təqsirləndirilən şəxs qismində cəlb edilməklə barəsində Bineqədi rayon məhkəməsinin qərarı ilə 4 ay müddətə həbs qətimkan tədbiri seçilib.

Hazırda cinayət işi üzrə qeyd olunan qanunsuz hal-ların tam, hərəfli yoxlanılmaqla təqsirli şəxslərin dai-resinin müəyyənləşdirilərək məsuliyyətə cəlb edilmələri istiqamətində zəruri istintaq-əməliyyat tədbirləri davam etdirilir.

Azərbaycan Respublikasının Baş Prokurorluğu bu qəbilden olan qanunazidd hallarla üzləşən vətəndaş-la Baş prokuror yanında Korrupsiyaya qarşı Mübarizə Baş İdəresinin 161 sayılı "Qaynar xətt" əlaqə mərkəzi və Baş Prokurorluğun 961 nömrəli "Çağrı Mərkəzi"nə mə-lumat verilməsini tövsiyyə edir.

Kəram Həsənovun bu kadrları işdən çıxarıldı – SİYAHİ

İqtisadiyyat Nazirliyi Yanında Əmlak Məsələleri Xidmətinin rəis vəzifəsini icra edən Mətin Eynulayev sabiq sədr Kəram Həsənovun kadrlarını işdən çıxarıb.

Unikal.org-un əldə etdiyi məlumatata görə, Dövlət Əmlak Xidmətinin Maliyyə şöbəsinin reisi Ənnağı Cən-nətov, Daşınmaz Əmlakın Dövlət Reyestri Xidmətinin 1 sayılı Ərazi İdəresinin reisi Zəfər Abdulov, Daşınmaz Əmlakın Dövlət Reyster Xidmətinin rəisi Hikmet Mustafayev, Torpaq Agentliyinin reisi Muhamma Heratiyev tutduğu vəzifələrindən azad olunublar.

Orxan Həsənli

Koronavirus pandemiyasının yaratdığı problemler dərinləşməkdə davam edir. Sərt karantin rejiminin tətbiq olunması ölkədə iqtisadi-sosial problemlərin artmasına səbəb olub. Hökumət əhalinin sağlamlığını ön plana çəksə də, digər problemlərin də gəzardı edilməsi mümkün deyil. "Unikal" qəzetinə müsahibə verən Ümid Partiyasının sədri İqbal Ağazadə ilə söhbətimiz də elə bu mövzuda oldu.

-İqbal bəy, hazırda bütün dünya, eləcədə koronavirus pandemiyasının ağır fəsadlarını yaşayır. İndiki situasiyada əsas problem nədir?

-Bizim əsas problemimiz təşkilatlılıqdır, mübarizənin düzgün həyata keçirilməməsidir. Azərbaycanda ilkin mərhələdə koronavirusa qarşı mübarizə qismən normal həyata keçirilsə də, problemlərin həllində çətinliklər olsa da, sonrakı mərhələdə təşkilatçılıq işi pərakəndə ve dağıniq həyata keçirildi. Sistemsiz qərarlar verdilər. Operativ Qərargah-dakıların özləri etiraf etdilər ki, həftəsonu sərt karantin metodu effekt vermədi. Sonra başqa bir taktika seçdilər. Yəni, prosesi eksperimentə çevirdilər. Bu xəstəlik eksperimenti sevmir. Əgər virusa kütləvi yoluixma varsa, buna ciddi yanaşım gündə bir eksperiment aparmaq olmaz. Təessüflər olsun ki, Operativ Qərargahın sistemli tədbirləri olmadı. Pərakəndə, dağıniq, ekspermentə söykənən addımlar atıldı, sistemli şəkildə prosesi önləye bilmədilər. Bu da koronavirusun ölkə daxilində daha çox yayılması ilə nəticələndi.

-Maraqlı məqam odur ki, rəsmi şəxslər virüsün yayılmasında vətəndaşları suçlamğa başladılar. Sizcə, cəmiyyəti ittiham etmək nə qadağın adalatlıdır?

-Cəmiyyət nümunələrdən nəticə çıxarıır. Koronavirusdan danişanların eksəriyyəti zaman-zaman yalançı təbliğatla məşğul olanlardır. Cəmiyyətə ele informasiyalar verdilər ki, qısa müddətdə insanlar o informasiyanın yanlış olduğunu hiss etdi, gördü. Sonrakı mərhələdə cəmiyyətin o adamların verdiyi iformasiyaya inamı olmadı. Koronavirusla bağlı həmin adamlar danişdığını görə insanlar da hesab edirlər ki, bu da növbəti təbliğat xarakterli yanaşmadır. Əslində isə ele deyil. Təəssüfle deməliyik ki, hökumət informasiya siyasetini yanlış qurdu. Ümumiyyətlə, koronavirusla bağlı informasiya siyaseti doğru deyildi. Əvvəl gündən virusun ya-

nümunələri, təcrübələri var idi. Təəssüf ki, o təcrübələrdən də düzgün istifadə etmədilər.

-Belə bir şəraitdə siyasi partiyalar hansı missiyani yerinə yetirə bilərdilər, ya-xud nə etdilər?

-Siyasi partiyalar pandemiya dövründə özlərini çox ədələtlə apardılar. Baş verən hadisələrə görə hakimiyyətin üzə-

dədir. İnsanlar yenə də
dövlətdən nəsə gözləyir.
Sizə elə gəlmirmi ki, dövləti
də yükləmək mənfi nəticələr
verə bilər? Hazırda hansı
addımlar atmaq olar ki, nə
dövlət tükənsin, nə də və-
təndaş ağır durumda qal-
sun?

-Təbii ki, indiki şəraitdə dövlətin yükü hamidən qat-qat

adam etdi. Amma yenə də nə razı olanlar çox oldu. Məlum oldu ki, işsizlərin sayı 600 mindən də artıqdır. Rəsmi statistikaya görə, 5 milyon əmək qabiliyyətli adamin 4.5 faizi işsiz idi. Halbuki pandemiya dövründə ortaya çıxdı ki, 10-12 faiz adam işsiz kimi qeydə alınıb. Bu da son deyil, nə qədər başqa adamlar da işsizdir-lər. Ona görə də hesab edirəm

aydın olmayanda hökumətin yükü ağır olacaq, həm də nərazılıq artacaq. Statistika dəqiq olandan sonra düzgün istiqamət götürülecek. Düzgün qrafik götürülərdi, oqrafik əsasında hazırlanan sosial paketdən kimse kənardı qalmazdı. Təəssüflər ki, bunların hec biri olmadı.

-Elə buna görə də pandemiya dövründə Əmək və

“İndiki şaraitda dövlətin yükü hamıdan qat-qat ağırıdır”

İqbal Ağazadə: "Pandemiya dövründə Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin yarıtmazlığı və sistemdəki eybəcərliklər üzə çıxdı"

əsəbdən, stress vəziyyətindən istifadə edərək insanları iqtidarıñ üzərinə qaldırmaq yox, eksinə sakitləşdirmək və pandemiya döñəmində Operativ Qərargahın çağırışlarına əməl etməyi tövsiyə etdirilər. Demək olar ki, bütün siyasi partiyalar eyni mövqedən çıxış etdirilər. Təbii ki, siyasi partiyalar sosial vəziyyətə yönəlik münasibətlərlə bağlı obyektiv mövqelərini ifadə etdirilər. Qeyd etməliyem ki, sosial yönümdə aparılan siyaset doğru deyildi. İnsanların çoxlu narazılıqları vardı. Müəyyən işlər görüldü, amma problemlərin səviyyəsinə uyğun olmadı. Yaxşı olardı ki, belə bir çətin məqamda iqtidar-müxalifət müzakirələri təşkil olunardı, birgə nəticələr çıxarıldı. Bunun üçün müxalifətin də resurslarından istifadə olunardı. Amma olunmadı. Ona görə də hər işdə olduğu kimi, hökumətin bu yöndəki sosial siyaseti də yarımcıq oldu.

-Hökumət insanların vəziyyətini nəzərə alaraq, -müəyyən addımlar atdı. Xüsusən də 190 manatlıq bir-dəfəlik ödəmənin iki ay və rilməsi mühüm məqam idi. Amma görünən odur ki, pandemiyanın iqtisadi və sosial fəsadı davam etmək-

bələdir və cəmiyyətin bütün sferalarını əhatə edib. Lakin dövlət o zaman yüklenmir ki, statistikalar doğru olur. Pandemiya dövründə hökumətin statistika siyasetində nə qədər yanlışlıqlara yol verildiyinin şahidi olduq. Adamlar işləmə-yə-işləməyə adına VÖEN oldu, belə olanda da cəmiyyətə iş adamı, sahibkar kimi təqdim olundular. Maşını olmayanların adına maşın, torpağı olmayanların adına torpaq sahəsi, işi olmayanların adına iş yeri çıxdı. Bütün bunlar onu göstərir ki, bu statistikalar zamanında düzgün işlənilməyib. Statistika düzgün işlənmiş olsaydı, hökumətin üzərinə bu qədər ağır iş düşməzdi. O za-

ki, hökumət yükünü yüngülləşdirmək üçün önce statistikanı dəqiqləşdirməlidir. Mənzərə

Z. Mammadli

Azərbaycanda həftəsonu sərt karantin tətbiq ediləcək? - RƏSMİ CAVAB

Ölkədə koronavirus pandemiyasının qarşısını almaq məqsədilə Bakı, Sumqayıt, Gəncə, Lənkəran, Yevlax, Masallı, Cəlilabad şəhərlərinin və Abşeron rayonunda 2020-ci il 21 iyun saat 00:00-dan 5 iyul saat 06:00-dək sərtləşdirilmiş karantin rejimi tətbiq olunub.

Hazırda karantin mürdətində SMS icazə xidmətindən istifadə edərək gün ərzində yaşayış yerini müəyyən səhəblərlə tərk etmək mümkündür.

Lakin öncəki həftələrdə şənbə və bazar günləri sərt karantin rejimi tətbiq edilirdi.

Hazırda bir çox vətəndaşı bu həftəsonu da sərt karantinin tətbiq edilib-edilməyəcəyi, marketlərin bağlanıb-bağlanmayacağı maraqlandırır.

Xarici İşler Nazırlığının Mətbuat xidmətinin rəhbəri, Operativ Qərargahın nümayəndəsi Leyla Abdullayeva bildirib ki, bu həftəsonu sərt karantin rejimi tətbiq edilməyəcək.

"Bu iki həftə ciddi karantin rejimidir. Həftəsonu marketlərin bağlanması gözlənilmir. Onsuz da bu həftə və gələn həftə karantindir, SMS-lə çıxmışdır. Bundan başqa heçnə gözlənilmir", - deyilir Leyla Abdullayeva qeyd edib.

Təhsil naziri Ceyhun Bayramov "Azərbaycan Respublikasının Təhsil Nazirliyində sanitər-epidemioloji tələblərə dair Qaydalar"ın təsdiq edilməsi barədə əmr imzalayıb.

"Unikal" xəbər verir ki, qaydalar Nazirliyin aparatına, onun strukturuna daxil olan qurumlarla, strukturuna daxil olmayan tabeliyindəki qurumlara, habelə Peşə Təhsili üzrə Dövlət Agentliyine şamil edilir.

Daxili sanitər-epidemioloji tələblərdə bildirilib ki, Nazirliyin aparatının və qeyd edilən digər qurumların inzibati binaları təmizlik vasitələri və dezinfeksiyaedici məhlullarla fasilesiz təchiz edilməli, təmizlik vasitələrindən və dezinfeksiyaedici məhlullardan istifadə yalnız on-

maskadan istifade etməleri təmin edilməlidir. Binaları mühabizə edən polislər xüsusi temperatur ölçən cihazlarla təmin olunmalıdır. Əməkdaşların ünsiyyət zamanı ara məsafəni (1,5-2 metr) saxlamaları hər gün inzibati binaya daxil olan əməkdaşların və digər şəxslərin hərəkat dərəcəsinin ölçülərək nezərətde saxlanması təmin edilməlidir.

Qeyd edilib ki, otaqlar mütemadi olaraq havalandırılmalı, inzibati binaların otaqlarında, dəhlizlərində, sanuzel otaqlarında və həyətyanı sahələrində mütemadi olaraq sanitariya və epidemiologiya üzrə mütəxəssisler tərəfindən xüsusi kimyəvi maddələrlər dezinfeksiya işlərinin aparılması təmin olunmalı, tullantılar vaxtında kənarlaşdı-

Əllər axar suyun altında yaxşıdurulandıqdan sonra təmiz bir-dəfəlik salfetlərlə qurulanmalıdır. Sabun və ya su istifadəsi mümkün olmadıqda, müvafiq tərkibli dezinfeksiyaedici məhlullardan istifadə edilməlidir.

Qaydalarda həmçinin bildirilib ki, inzibati binaya daxil olan və normadan artıq hərəəti aşkarlanan əməkdaş və ya digər şəxs binadan uzaqlaşdırılmalı və təcili tibbi xidmətin "103" qısa nömrəsinə müraciət etmesi barede məlumatlandırılmalıdır. Qanunvericiliğə müeyyən edilmiş iş zamanı özündə koronavirus infeksiyasının (COVID-19) spesifik əlamətlərini hiss edən işçi (qızdırma, quru öskürək, nəfəs darlığı, ishal və s.) dərhal işini dayandırılmalı, tibbi maskadan istifadə

Təhsil naziri sanitər-epidemioloji vəziyyatla bağlı amr imzaladı

ların yararlılıq müddəti ərzində və müvafiq təlimata uyğun həyata keçirilməlidir. İnzibati binalarda və iş yerlərində müntəzəm şəkildə müvafiq dezinfeksiya tədbirləri həyata keçirilməli, inzibati binaların bütün mərتبələri (binaya giriş hissəsi daxil olmaqla) əl dezinfektantları üçün nəzərdə tutulmuş dispenserlər ilə təchiz edilməlidir.

Bildirilib ki, əməkdaşlar yəteri sayda tibbi maska və el-cəklərlə təmin edilməli, istifadə edilmiş tibbi maskaların atılması üçün ayrıca qapalı torbalar qoyulmalı və bu tullantılar müvafiq qaydada məhv olunmalı, habelə digər tullantılar vaxtında kənarlaşdırılmalı, həmçinin tullantı qabları təmiz saxlanılmalıdır. İnzibati binaların sanitər məişət otaqları (sanitar qovşaq və s.) sanitər gigiyenik qaydalarla uyğun, işlek və təmiz vəziyyətdə saxlanmalıdır.

Nazirlikdə əməkdaşlar növbəli şəkildə işə cəlb olunmalı və eyni otaqda 3 nəfərdən artıq işləyən əməkdaşların tibbi

rılmalı, həmçinin tullantı qabları təmiz saxlanmalıdır.

Tənəffüs yollarını qoruyan fərdi vasitələrdən (tibbi maska, parça maska, respirator və s.) istifadə edilməsi qaydası və əllerin gigiyinasına dair tələblər də bildirilib ki, hər hansı bir səbəbdən iş otağının tərk edilməsi zamanı tibbi maskadan istifadə edilməsi mütləqdir. Maskalar ağız və burun nahiyesini kip örtməklə, üz və maska arasındakı boşluqları minimuma endirmək şərtlərə taxılmalıdır. Maska ön hissəsinə toxunmaməq şərtile arxa hissəsindəki iplər vasitesilə çıxarılmalı və bundan sonra əllər müvafiq qaydada təmizlənmelidir. Maska çirkəndikdə və ya nəmləndikdə dəyişdirilməlidir. Birdəfəlik maskalardan təkrar və tövsiyə edilmiş müddətdən artıq istifadə edilməməlidir.

Qeyd edilib ki, əllər axar su altında sabun vasitəsilə sürtülməli, barmaqların və dırnaqların arası ən azı 20 saniyə sənaye erzində ovuşdurulmalıdır.

edərək qapalı otaqda izolyasiya edilməlidir. Həmin şəxs barəsində "103" qısa nömrəsinə məlumat verilməlidir.

İşə gəlməzdən əvvəl özündə koronavirus infeksiyasına (COVID-19) xas əlamətləri hiss edən işçi (qızdırma, quru öskürək, nəfəs darlığı, ishal və s.) bilavasitə rəhbərline bu barədə xəbər verməlidir. Həmin işçi evdə izolyasiya olunmalı və xəstəlik əlamətləri barədə "103" qısa nömrəsinə müraciət etməlidir. Xəstəlik əlaməti olan işçinin iş yeri müvafiq dezinfeksiya mehlulları ilə təmizlənməlidir. Koronavirus infeksiyasına (COVID-19) yoluxması faktı müvafiq qaydada təsdiqlənmiş şəxsle təmasda olan əməkdaşlar izolyasiya olunmalı və müəyyən edilmiş qaydada yoxlanmaları üçün şərait yaradılmalıdır. Bu qaydaları pozan şəxslər qanunvericilikdə nəzərdə tutulmuş qaydada məsuliyyət cəlb olunur.

Nigar Orucova

Apellyasiya komissiyasının işi başa çatır

İyunun 25-də Bakı Şəhəri üzrə Təhsil idarəsinin tabeliyindəki ümumi təhsil müəssisələrinin tədrisi digər dillərdə aparılan bölmələrində məktəbəhəzirliq qruplarına cəlb edilmiş uşaqların şifahi nitq bacarıqlarının qiymətləndirilməsi ilə bağlı təşkil olunmuş müsahibənin nəticəsi üzrə və təndaşların müraciətlərinə baxılması üçün onlayn Apellyasiya komissiyasının işi başa çatır.

İdarədən "Unikal" a verilən məlumatə görə, ümumi təhsil müəssisələrinin tədrisi digər dillərdə aparılan bölmələr üzrə I sinfə qəbul zamanı məktəbəhəzirliq qruplarına cəlb edilməmiş uşaqların şifahi nitq bacarıqlarının qiymətləndirilməsi ilə bağlı təşkil olunmuş müsahibənin nəticəsi üzrə və təndaşların müraciətlərinə baxılması üçün onlayn Apellyasiya komissiyasının işi başa çatır.

İyunun 30-dək vətəndaşlara mektebeqəbul.edu.az elektron sisteminin "Əlaqə" bölməsi vasitəsilə Apellyasiya komissiyasına müraciət etmək imkanı yaradılıb.

Qeyd edək ki, onlayn Apellyasiya komissiyasının yaradılmasının esas məqsədi mövcud sanitər-epidemioloji vəziyyətdə vətəndaşların müraciətlərinə obyektiv və hərtərəflə baxılması, müraciətlərin tənzimlənməsi istiqamətində tədbirlər həyata keçirilməsi, təhsil haqqında qanunvericiliyə və digər normativ aktlara uyğun qərarların qəbul olunmasını təmin etməkdən ibarətdir.

Onu da qeyd edək ki, mövcud sanitər-epidemioloji vəziyyətə əlaqədar ümumi təhsil müəssisələrinin tədris digər dildə aparılan bölmələri üzrə uşaqların I sinfə qəbulu üçün ənənəvi (canlı) müsahibənin keçirilmə vaxtı hələlik bəlli deyil. Odur ki, ənənəvi (canlı) müsahibəyə yazılmış valideynlər şəxsi kabinetlərindəki "Əlaqə" bölməsinə yazaraq və ya elektron sistemdə seçimləri dəyişərək onlayn müsahibə formasını seçmək imkanı yaradılub. Qısa müddədə əksər valideynlər onlayn müsahibə formasını seçib. İlkin müsahibələr deməyə əsas verir ki, uşaqlar ailə üzvlərinin yanında, ev mühitində özlərini daha sərbəst ifadə etməyi bacarr. Odur ki, onlayn müsahibələrdə uğur qazanmış uşaqların nisbət göstəricisi daha yüksəkdir. Digər valideynlər də bir daha onlayn müsahibə formasını seçməyi tövsiyə edirik.

Kamran Əliyev onu yeni prokuror tayin etdi

Prokurorluq orqanlarında yeni təyinat olub.

Unikal.org -un məlumatına görə, bu barədə Baş prokuror Kamran Əliyev müvafiq əmr imzalayıb.

Baş prokurorun əmri ilə Gəncə şəhər prokurorunun müavini Nəsif Nəcəfova Neftçala rayon prokuroru vəzifəsinin icrası həvalə edilib.

Psixoloqdan pandemiya ilə bağlı təklif

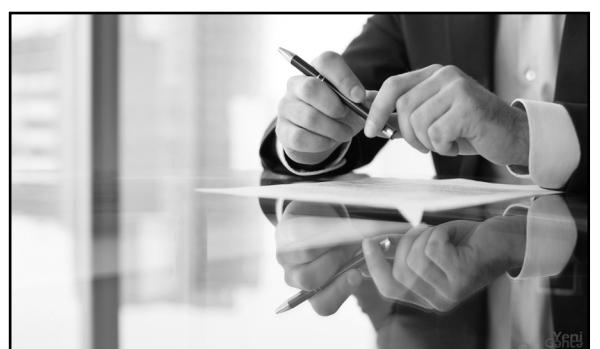
21 iyun tarixindən etibarən ölkəmizdə növbəti sərt karantin rejimi tətbiq edilsə də, insanları yaranmış vəziyyətə adaptasiya etmək o qədər də asan olmur.

Psixoloq Elnur Rüstəmov Unikal.org-a açıqlamasında bunun səbəbini düzgün psixoloji təbliğatın aparılmaması ilə izah edib və qeyd edib ki, tibbi hazırlıqla paralel psixoloji hazırlıq işlərin aparılması da vacibdir.

"Təbliğat və təsviqat işləri düzgün aparılmalıdır. Biz pandemiya tibbi olaraq hazır idik, lakin psixoloji olaraq deyil. Həm tibbi, həm də psixolojoi hazırlıq işlərinin eyni zamanda aparılması yaxşı olardı. Tibbi avadanlıqlar aldıq, modul tipli xəstəxana yaratdıq.

Düşünürəm ki, biz səbəbərlə işləmeliyik. Qaynar xətərlə işləməlidir, vətəndaşlar narahat olanda haradan dəstək alacaqlarını bilməlidirlər. Qaynar xətərlə edilən müraciət sayı, zənglərin ediləcək səbəbləri ilə bağlı media və mətbuatda hansısa hesabat görmüşünüz? Azərbaycanın hansı bölgəsində adaptasiya prosesində çətinlik çəkirkir və səbəbinin araşdırılması ilə bağlı kəskin çıxışlar edilməlidir. Maariflənmə işlərinin aparılması mütləqdir. Qaynar xətt işləməli və hesabatlar təqdim edilməlidir. İlk vaxtlar tibbi hazırlıqla paralel, psixoloji tərəflər də qabardılsayıdı, daha effektiv olardı", - deyə psixoloq vurğulayıb.

Dürrə Həsənova

Prokurorların salahiyyəti artırıldı

Milli Məclisin növbədən kənar sessiyasının bugün keçirilən plenar iclasında Cinayət-Prosessual Məcəlləsinə dəyişiklik layihəsi III oxunuşda müzakirəyə çıxarılib.

"Unikal" xəber verir ki, Məcəlləyə təklif olunan dəyişikliklə prokurorların salahiyyəti artırılır.

Hazırda Məcəllənin 84.9-cu maddəsində qeyd edilib ki, prokuror Məcəllənin 41.3-cü maddəsində nəzərdə tutulmuş hallarda təqsirləndirilən şəxsə qarşı cinayət təqibindən imtina edə bilər.

Prokuror bu qaydalara riayət etməkə bəzi hüquqlara da malikdir. İbtidai araşdırma proses-sual rəhbərliyi həyata keçirən prokuror yuxarı prokurorun göstərişlərini yerinə yetirməlidir.

Təqsirləndirilən şəxs qismində cəlb edilməsi, qətimkan tədbirinin seçilməsi və ya dəyişdirilməsi, cinayətin tövşifi, ittihamın həcmi, işin icraatına xi-tam verilməsi və ya məhkəməyə gönderilməsinə dair yuxarı prokurorun göstərişləri ile razı olmayan ibtidai araşdırma prosessual rəhbərliyi həyata keçirən prokuror öz əsaslandırılmış etirazını yuxarı prokurora göndərməkdə haqlıdır.

Bu halda yuxarı prokuror onun dəllilləri ilə razılaşır və öz yazılı göstərişlərini geri götürür. Əks təqdirdə, onun dəllilləri ilə razılaşmayaraq, cinayət işi üzrə ibtidai araşdırma prosessual rəhbərliyi digər prokurora tapşırır. Prokurorun yazılı göstərişlərindən edilən etiraz bu göstərişlərin icrasını dayandırır.

Məcəlləyə təklif olunan dəyişikliklə isə, prokurora daha bir hüquq verilir. Təklif olunan 84.6.9-1-ci maddəyə görə, prokuror şəxse irəli sürülmüş ittihamla müqayisədə onun əməlinin daha yüksək məsuliyyət nəzərdə tutan cinayət qanununun norması ile tövşifini təklif edə bilər.

Həmçinin prokurora şəxse irəli sürülmüş ittihamdan ayrı-ayrı bəndlərin çıxarılmasını təklif etmək hüququ verilir.

Məcəlləyə dəyişikliklərin 2020-ci il iyul ayının 1-dən qüvvəyə mimməsi nəzərdə tutulub.

Məcəlləyə dəyişiklik müzakirələrdən sonra səs-verməyə çıxarılaraq III oxunuşda qəbul edilib.

Famil

İsmayıllıda ağac kəsən şəxs carimələndi

Şamaxı Regional Meşə Təsərrüfatı Mərkəzinin əməkdaşları tərəfindən gecə saatlarında İsmayıllı rayonunun Qalıncaq meşəbəyliyinin 3 sayılı dolayında müxtəlif cinsli beş ağacın kəsilməsi faktı aşkar edilib.

Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin mətbuat xidmətindən "Unikal" a verilən məlumatə görə, təcili tədbirlər neticəsində, polis əməkdaşlarının köməyi ilə ağacları kəsən şəxsin 23-BG-880 dövlət nömrə nişanlı Qazel markalı avtomobilə meşə ərazisindən uzaqlaşmaq cəhdinin qarşısı alınıb və qanun pozucusunun İsmayıllı rayon sakini İlyas Baxışov olduğu məlum olub.

Faktla bağlı akt, protokol tərtib edilib və İ.Baxışov 1332 manat məbləğində cərimə olunub.

ETSN İsmayıllı əhalisine, xüsusilə də ağacların kəsildiyi meşə sahəsinə yaxın Qalıncaq kəndinin sakinlərinə müraciət edir ki, meşə sərvətlərinə bu cür münasibət bəsləyən həmkəndlilərini qaydaları pozaraq ağac kəsməkdən çəkindirsənlər, tənbəh etsinlər, ictimai yerlərdə qinasınlar, meşələrin mühafizə olunmasında köməklik göstərsinlər.

Yola salmaq üzrə olduğumuz həftənin maraqlı hadisələrindən biri də ölkədən kənarda "avtoşluq" edib külli miqdarda cərimələnən soydaşımızla bağlı oldu.

Bələ ki, bir azərbaycanlı sürücü İsvəçrədə özünü pis aparıb - yerli qanunvericiliyin tələblərini pozub və buna görə 225 min frank (dollarla eynidir) cərimə olunub. İsvəçrədə yaşayan azərbaycanlı jurnalist Elbəyi Həsənlinin sözlərinə görə, yerli qəzetlər bu barədə "varlı azərbaycanlı gənc" deyə yazır.

Söhbətin kimdən getdiyi isə qeyd olunmur. Bilinen odur ki, gənc azərbaycanlılarının Cenevrədə evi var. "Yadına gəlir, haradasa bir 10 il əvvəl bizim varlıların 3 qudurğan balası İsvəçrədə sürətə maşın sürmüdü. Yaşlı bir adamı da maşına vurmusdular. O vaxt da bu haqda yerli qəzetlər çox yazırı. Təəssüf ki, Avropa-da bizim bəzi gənclər qudurğanlıqları ilə tanınırlar...", - deyə jurna-

taxmağı məsləhet görülür. Bunu isə Makkeynin cah-cəlal nümayişinə ikrahı ilə əsaslandırırlar. Üstəlik, həmin şəxs hansıa ölkənin yüksək çinli və adı korrupsiya faktlarında hallanan məmurun oğlundursa...

Lakin sabiq "nəqliyyat şefi"nin

ödəndiyi deyildirdi. Hətta həmin məmur övladının Londondakı poker yarışlarından birində külli miqdarda pul uduzuğuna dair xəbər İngiltərə mətbuatının xəbəri də bizim KIV-də vurğulanırdı.

İki il önce isə milyarder-oliqarx

"Papanın gül balaları"nın xaricdəki şok macaraları...

Varlı və vəzifəli azərbaycanlıların övladlarının əcnəbi ölkələrdəki sərgüzəştləri bitmək bilmir

list qeyd edib.

Qeyd edək ki, varlı, vəzifəli azərbaycanlıların övladlarının əcnəbi ölkələrdəki qeyri-adi macaraları ilə bağlı xəbərlərlə tez-tez rastlaşırıq. Bu xəbərlərdən aydın olan odur ki, "papanın gül balaları" özərinin tekce ölkə daxilində deyil, onun hüdudlarından kənarda da xeyli şilətəq aparırlar. "Unikal" qəzeti mövzunun maraqlı və aktual olduğunu nəzəre alaraq bu barədə kiçik araştırma aparıb.

Vaxtilə keçmiş Nəqliyyat naziri Ziya Məmmədovun oğlu Anar Məmmədovun başına ABŞ-da olduqca ilginc hadisə gəlib. Bələ ki, illər önce yerli KIV-də yer alan iddialara görə, bir zamanlar Birləşmiş Ştatlarda lobbi fəaliyyətini həyata keçirən sabiq nazir oğlu Azərbaycan-Amerika itti-faqi təşkilatının başçısı olaraq, məşhur senator Con Makkeynə (2018-ci ilde dünyasını dəyişib - red.) görüşməli imiş. Dəbdəbəyə həvəslisi olan, o cümlədən, çox bahalı saatlara sevgisi ilə məşhur olan A.Məmmədovu bu görüşdən əvvəl öz bahalı saatını çıxarmağı və ucuz saat

oğlu bu tövsiyəni nəzərə almır. Nəticədə A.Məmmədovun Makkeynə görüşü çox qısa çəkir, ən əsası isə, məşhur senator küməkçilərinə ona bir daha randevu verilməməsini tapşırır.

Ötən ilin ayında isə Rəşad Abdullayev adlı 22 yaşlı Azərbaycan vətəndaşının 1.2 milyon avro dəyərində Richard Mille 50-03 McLaren F1 saatının 19 iyunda naməlum və boyu təqribən 170 sm olan bir şəxs tərəfindən oğurlandığı açıqlandı. Hadisə İspaniyanın məşhur kurort zonasında - Ibizada baş vermişdi. Sonradan saat sahibi olduğu deyilən R.Abdullayevin Azərbaycan Dövlət Neft Şirkətinin (SOCAR) prezidenti Rövənəq Abdullayevin oğlu olduğu aydınlaşdı.

2001-ci illərin ortalarında isə Azərbaycan mətbuatında Böyük Britaniyada yaşayan məmur oğlunun bütün günü internet üzərindən böyük məbləğlərdə qumar oynadığı barədə yazılırdı.

Onun adının poker saytlarından düşmədiyi bildirilir, həmin saytlarda oyulular pulların kredit kartlarından

Vaqif Məmişovun oğlu Rasim Məmişov sosial şəbəkələrdə "Ferrari" markalı avtomobili ilə keçirdiyi yarışların görüntüsünü paylaşış. Lüks həyatı əks olunan görüntülərini tez-tez "Instagram"da paylaşan R.Məmişov bu dəfə Dubayda dostları ilə birlikdə yarış keçirdib. O, qırmızı "Ferrari"si ilə Dubay küçələrində fantastik sürətə hərəkətdə olub.

Qeyd edək ki, Vaqif Məmişov milyarder-oliqarx olmaqla yanaşı, Sankt-Peterburqdakı azərbaycanlı diasporunun lideri kimi göstərilir.

Bir sözlə, varlı, vəzifəli azərbaycanlıların övladları üçün "şılaqlıq" etmək üçün heç bir sərhəd yoxdur. Onlar öz "dəcəlliliklərini" ölkə daxilində də, onun hüdudlarından kənarda da eyni şövgə nümayiş etdirə bilirlər. Niyə də etməsinlər? Atalar əbəs yera deməyiblər ki: "Varlığa ne darlıq?!" Atalarının vəzifəsinə, puluna var-dövletinən "papanın gül balaları" üçün külli miqdarda pulu sağa-sola sovurmaq su içimi kimi asandır: yetər ki, kef, əyləncə, həyəcan olsun...

Toğrul Əliyev

İyulun 2-3-də növbəti buraxılış imtahanları keçiriləcək

Dövlət İmtahan Mərkəzi (DİM) tərəfindən 2 və 3 iyul 2020-ci il tarixlərində keçiriləcək buraxılış (qəbul) imtahanlarının qrafiki elan olunub.

DİM-dən "Unikal" a verilən məlumatə görə, 2 və 3 iyul tarixlərində imtahan keçirilecek rayon və şəhərlər, imtahanda iştirak etməli olan şəxslər və imtahanların növleri ilə qrafikdə tanış olmaq mümkündür.

Digər şəhər və rayonlar üzrə imtahanların (o cümlədən əvvəlki ilərin məzunları üçün qəbul imtahanla-

rının (Naxçıvan istisna olmaqla) ic-timaiyyətə əvvəlcədən məlumat verilməklə növbəti həftə içi günlərdə keçirilməsi planlaşdırılır.

Xatırladaq ki, 3 iyul tarixində Naxçıvanda əvvəlki illərin məzunları üçün qəbul imtahanının birinci mərhələsi və kolleclərə qəbul imtahanı, həmçinin Heydər Əliyev adına Hərbi Liseye qəbul imtahanı keçiriləcək. Bundan əlavə, xüsusü karantin rejimindən əvvəl Naxçıvana gedərək orada qalan və yaranmış vəziyyətlə əlaqədar DİM-e müraciət

edən şəxslərin nəzərinə çatdırırıq ki, onlar üçün də imtahan 3 iyul tarihində Naxçıvanda təşkil olunacaq. Həmin şəxslər Bakıya dönməməli və Naxçıvanda qalmalıdır.

İmtahana buraxılış vərəqəsi hər imtahan gününe 5 gün qalmış Mərkəzin saytında yerləşdiriləcək.

2 və 3 iyul tarixlərində imtahan keçiriləcək rayon və şəhərlər, imtahanda iştirak etməli olan şəxslər və imtahanların növleri ilə aşağıda - qrafikdə tanış ola bilərsiniz.

Zaurə

Bakı şəhəri, Nizami rayonu "Neolit City" şadlıq sarayının ərazisində ağacların kəsilməsi ilə bağlı Ekoloji və Təbii Sərvətlər Nazirliyinə (ETSN) daxil olan şikayət yerində aşdırılıb və fakt təsdiqini tapıb. Nazirlikdən verilən məlumatda görə, aşdırma zamanı Nizami rayonu, Mikayıl Əliyev küçəsi 3 ünvanında yerləşən və paytaxtın ən məşhur, dəbdəbəli restoranlarından olan "Neolit City" şadlıq sarayının ərazisində 30 müxtəlif cinsli ağacın kəsildiyi və təbiiətə 37 380 manat məbləğində ziyan dəyiyi müəyyən edilib.

Faktla bağlı akt tərtib olunub. Dəymış ziyanın məbləği cinayet tərkibi yaradıldığından məsələyə hüquqi qiymət verilməsi və təqsirkar şəxslər barəsində qanunnaməviq tədbirlərin görülməsi

Ağacların quruma səbəblərini müəyyənləşdirmek məqsədilə ağacların dibində torpaq nümunələri götürülərək torpaq səviyyəsindən 5 sm dərinlikdə ağacların dib kötüyünün həlqəvi olaraq 5-6 sm enində kəsici alətlə boy artımının dayandırılması dərəcəsinədək ciddi zədələndiyi, kötüklerinin yandırıldığı, həmçinin ağacların dibinə kristallaşdırılmış NaCl duzu tökülərək məqsədli şəkildə məhv edildiyi məlumat olub.

Aşdırma zamanı Bilecəri bələdiyyəsinin 15 avqust 2005-ci il tarixli 15 nömrəli icarə məqaviləsi ilə yaşlılıq olan 9503,3 m² torpaq sahəsinin uzun müddətli vətəndaş Eldar Quliyevə icarəyə verildiyi və eyni zamanda Bilecəri bələdiyyəsi tərəfindən həmin əraziyə nezarət olunmadığı müəyyən edilib.

Faktla bağlı "Bulaq" restora-

mühafizəsini temin etmək üçün yeterli deyil. Yaşlılıqlara qənim kəsilənlərin cərimə ilə bərabər həbsi də gündəmə gəlməlidir ki, bəlkə canımız "yaşıl soyqırım"la bağlı xəbərlərdən qurtula!

Yoxsa dünən 57, bu gün 37, sabah isə lap 87 min manatlıq cərimələrlə də nəyəsə nail olmağımız çətin məsələdir...

Bir dəfə ekoloqlardan biri haqlı olaraq belə fikirlər səsləndirmişdi: "Paytaxtda harda gəldi aparılan tikintilər zamanı ağaclar kəsilir. Kəsmək mümkün olmadıqda isə, dibinə turşu və ya digər kimyəvi maddələr tökərək qurudurlar. Bunun qarşısının alınması üçün çox ciddi cərimələr və adekvat cəzalar tətbiq olunmalıdır. 3-5 min manat cərimə ilə problem həll olunmaz. O ərazidə obyekt tikən şəxs ordan ilde 100 min manat qazanc götürəcəksə, onun üçün bu 3-5 min manatı

Xaricdə təhsil almaq istəyənlər - Ortada qalıblar?

Koronavirus pandemiyası bütün sahələrdə durğunluq yaratdığı kimi, təhsil üçün xaricə gedənlər də maneələr yaradıb. Təhsil almaq üçün xaricə getmək istəyənlər hazırda hansı çətinliklərlə üzüzədir? Onlar üçün hökumət hansı addımları atı bilər?

Təhsil eksperti Kamran Osədov Lent.az -a bildirib ki, hazırda həm dünyada, həm də Azərbaycanda pandemiyə səbəbindən tədris sistemi məcburi dayandırılıb. Ekspertin sözlərine görə, bir çox dünya ölkələri program təminatı vasitəsilə artıq xarici tələbələr üçün qəbul programını həyata keçirməyə başlayıb: "Bəzi xarici ölkələr, xüsusi azərbaycanlıların kütləvi təhsil almağa getdiyi Türkiyə, Ukrayna, Gürcüstan və Rusiyada Azərbaycandan olan tələbələr üçün sənəd qəbulunu elektron qaydada həyata keçirməyə başlayıb. Məlumdur ki, avqust ayının 1-nə qədər ölkəmizdə sərhədlər bağlıdır və ali təhsil almaq hüququna malik şəxslər sənədlərinin təsdiqi, eyni zamanda qeydiyyatdan keçmək üçün müvafiq olaraq, qəbul olduqları ölkələrə gedə bilməyəcəklər. Təbii ki, bu hal onlara müəyyən qədər çətinlik yaradacaq. Çünkü elektron sənədlər bir çox hallarda hüquqi sənəd statusu daşıdır.

Qəbul üçün beynəlxalq imtahanların nəticələri də tələb olunur. Pandemiya səbəbindən xarici ölkələrdə qəbul üçün nəzərdə tutulan beynəlxalq imtahanlar keçirilmədiyindən, bir çox hallarda tələbələr prosesdən kənardə qalıblar. Ona görə də Türkiye universitetləri xüsusi Azərbaycandan olan tələbələrin qəbulu üçün sənədləri müəyyən qədər sadələşdirib. Qəbul zamanı xüsusi imtahan nəticələri tələb edilməyəcək. Bir çox özəl təhsil müəssisələri qəbul zamanı yalnız dövlət nümunəli attestatın tərcümə və təsdiqi, eyni zamanda 9-10 və 11-ci siniflərə olan qiymətlərin eks olunduğu sənədlə azərbaycanlı tələbələrin qəbulunu həyata keçirəcək".

Ekspert qeyd edib ki, Azərbaycandakı indiki vəziyyət ölkədən kənara təhsil almağa gedən tələbələrin sayına də təsir edəcək: "Ona görə ki, hazırkı şəraitdə təhsil xidməti göstərən qurumlar fəaliyyət göstərməkdə çətinlik çəkirlər. Nəzərə alsaq ki, kənardə təhsil almaq istəyənlər Azərbaycanda keçirilən imtahanlarda iştirak etmirdilər və ya burada təhsillərini davam etdirmək istəmirdilər, onlar müəyyən qədər ortada qalmış hesab oluna bilərlər. Azərbaycandakı qəbul imtahanlarında 72 min abituriyent iştirak edir. Onlar 47 min plan yeri uğrunda mübarizə aparacaq. Bütün hallarda 25 mindən çox şəxs ali təhsil müəssisələrinə qəbul olmaqdan məhrum olacaq. Hətta yüksək bal toplasalar da, hazırda plan yeri az və abituriyentlərin sayı çoxdur. Həmin şəxslər də bir çox hallarda xaricdə təhsilli rəni davam etdirirdilər.

Hesab edirəm ki, Azərbaycan ali məktəbləri, Nazirliy Kabinetli ile razılışdırmaqla cari ildə plan yerlərini artırılar, həmin şəxslər təhsil arxasında xaricə getməyəcəklər və Azərbaycanda qalacaqlar".

Malumatlarınız silinəcək

"Google şirkəti bir səra xidmətlərində istifadəçi məlumatlarının saxlanması qaydalarını dəyişdirəcək, məhdudiyyət müddətinin bitməsindən sonra məlumatlar avtomatik olaraq silinəcək".

Bunu şirkətin baş direktoru Sundar Piçai açıqlamasında bildirib.

O qeyd edib ki, Google istifadəçilərin şəxsi məlumatlarının qorunması üçün əlavə tədbirlər görmək niyyətindədir: "Şirkətin bir səra xidmətlərindəki yeni hesablarında bütün məlumatlar toplanandan 18 ay sonra avtomatik olaraq silinəcək".

Piçainin sözlərinə görə, Google-a məxsus YouTube portalının hesablarından məlumat alındıqdan 36 ay sonra silinəcək. Bu müddət 18 və ya 3 aya endirilə bilər.

Qeyd edək ki, Google əvvəller də özleri də bilmədən çox məlumat topladıqlarına görə istifadəçilərini dəfələrlə tənqid etmişdi.

nının sahibi E. Quliyev barəsində akt tərtib olunub və yaşıköküstə olmuş 69 ağacı məqsədli şəkildə məhv etdiyinə görə ona 57360 manat məbləğində cərimə tətbiq edilib.

Qanun pozuntusu ilə bağlı toplanmış materiallar məsələyə hüquqi qiymət verilməsi və təqsirkar şəxslər barəsində ən ciddi tedbirlərin görülməsi məqsədilə Azərbaycan Respublikasının Baş Prokurorluğununa göndərilib.

Bu faktın üzərindən, yuxarıda da vurğuladığımız kimi, texminən üç il keçir, ancaq belə görünür 57 min manatlıq cərimə belə, baş-qalarına dərs olmayıb: oliqarxlara məxsus şirkətlər, şadlıq sarayıları hələ də yaşlılıqlara qarşı həssas münasibət göstərilməsinin vacibliyini, əhəmiyyətini anlamağa çətinlik çəkirlər. Bu isə o deməkdir ki, hətta böyük məbləğdə cərimələr də bəzən təbiətin, ağacların isə kəsilmiş kötükleri aşkar edilib.

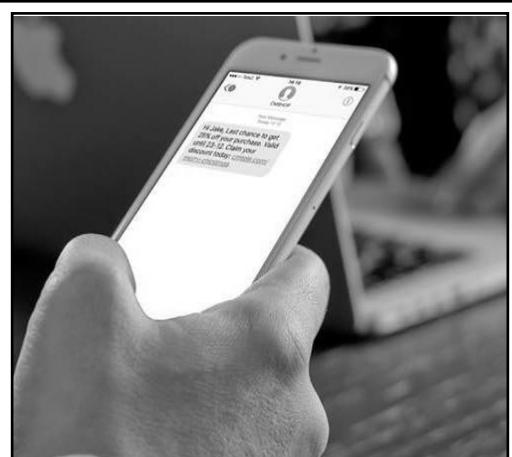
ödəmek problem deyil..." Ardınca isə fikrimizcə tamamilə məqbul sayılmayacaq təklif irəli sürmüdü: "...cərimələr 10 dəfə artırılsın, kütlevi ağackəsəmə zamanı isə əmlaki müsadirə olunmaqla həbs cəzası verilsin. Yalnız bu yolla bu "yaşıl terror"un qarşısını almaq mümkün olar".

Belə təkliflərin niyə tamamilə məqbul sayılmayacağı yuxarıdan aydın görünür: cərimələr kifayət qədər artırılib, lakin dəyişən heç ne yoxdur.

Bir sözlə, əvvəl qeyd etdiyimiz kimi, əlavə qalır yaşlılıqların, ağacların, əməkliyətə təbiətin qəniminə çevirilənlərə daha sərt dildə danışmağa - azadlıqdan məhrum edilməsinə!

Kim bilir, cərimələrin ağıllandırıldığı adamları bəlkə də həbs ağıllandıracaq...

Sənan Mirzə

SMS icazə sistemi ilə bağlı dəyişiklik edildi

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Vətəndaşlara Xidmət və Sosial İnnovasiyalar üzrə Dövlət Agentliyi tərəfindən aparılmış araşdırma nəticəsində bəzi vətəndaşlar tərəfindən 8103 SMS icazə sistemi ilə bağlı suisistifadə hallarına yol verildiyi aşkarlanıb. Müəyyən olunub ki, cavabın qısa müddət ərzində (99,4% müraciət 1 dəqiqə ərzində) gəlməsindən suisistifadə edən bəzi vətəndaşlar evdən çıxarkən deyil, yalnız polis yoxlama məntəqələrinə yaxınlaşarkən SMS müraciət edirlər.

Bu barədə Unikal.org-a Dövlət Agentliyindən məlumat verilib.

Qeyd olunanları nəzərə alınaraq, 8103 SMS icazə sisteminin fəaliyyətində dəyişiklik edilib. Belə ki, artıq vətəndaşlar tərəfindən müvafiq kod üzrə müraciət olunduğu zaman cavab SMS-i 15 dəqiqə ərzində gələcək.

Eyni zamanda "E-Təbib" mobil tətbiqi vasitəsi ilə edilən bu cür müraciətlərə isə 5 dəq ərzində cavab təmin olunacaq.

Vətəndaşlar yaşayış yerini yalnız müsbət cavab alıqdan sonra tərk edə bilərlər. Vətəndaşların müraciətinə gələn cavab SMS-inde icazənin qüvvədə olduğu müddət göstərilir.

Evdə çıxmak istədiklərinə dair vətəndaşlar tərəfindən icazə əldə etmək üçün SMS-lə 8103 qısa nömrəsinə 3 milyon 475 min SMS göndərilib ki, bunlardan da 774 mini, yəni 22 faizi aidiyəti olmayan məzmunla bağlı göndərildiyindən təsdiq cavabı almayıb.

AQTA könüllü qəbulu elan edir

Azərbaycan Respublikasının Qida Təhlükəsizliyi Agentliyi (AQTA) növbəti dəfə "Könüllü Qida Nəzarətçisi" programı çərçivəsində könüllü qəbulu elan edir.

Unikal.org xəbər verir ki, layihənin məqsədi könüllülərin qida təhlükəsizliyinin təmin olunması prosesində nəzarətçi qismində aktiv iştirakını təmin etmək, onların bu sahə ilə bağlı biliklərini artırmaq və ən əsasi qida təhlükəsizliyinin təmin olunması prosesinə gəncləri könüllü qismində cəlb etməkdir.

Programa cəlb olunan tələbələr layihədə dərsdən keçərək - asudə vaxtlarında iştirak edəcək, gələcək karyeraları üçün bilik və bacarıqlarla yanaşı, təcrübə əldə edəcəklər.

Programda könüllü qismində iştirak etmək üçün 16-25 yaş arası, təhsil müəssisələrinde təhsil alan və ya təhsilini ən azı 2 il əvvəl bitirmiş gənclər müraciət edə bilər.

Qeyd edək ki, AQTA-nın "Könüllü Qida Nəzarətçisi" olmaq istəyən gənclər Agentliyin rəsmi internet portalına (afsa.gov.az) daxil olub "Könüllülər" bölməsində qeydiyyatdan keçərək müraciət edə bilərlər.

İki gün önce məlum oldu ki, iyunun 15-dən AGBank-in əmanətçilərinə kompensasiya veriləcəyi açıqlansa da, hələlik heç bir əmanətçi kompensasiya ala bilməyib. Bankın əmanətçilərinin yerli KİV-ə verdiyi məlumatə görə, Mərkəzi Bank 2017-ci ildən AG Banka əmanət qəbul etməyi qadağan edib, buna baxmayaraq bank əmanət qəbuluna davam edib: "Lisenziyası ləğv edilmiş AG Bankın əmanətçilərindən heç kim əmanətini ala bilməyib, hər kəsə blok qoyulub.

Lisenziyası ləğv edilmiş NBC Bank, Ata Bank-in əmanətçilərindən kompensasiya alanlar olub, amma AG Bankda hər kəsə blok qoyulub. Səbəb olaraq deyilir ki, AG Bank 2017-ci ildən əmanət qəbul etməməli imiş. Bunu biz vətəndaşlardan gizlədiblər. Əmanətçilərin Sığortalanması Fondu (ÖSF) getdi, bildirdilər ki, "səbr edin 1 aya məhkəmə olacaq". Dünən (iyunun 22-də - red.) isə Fond açıqlama

çıxdı ki, fond deyib ki, məhkəmə olmayacaq. Hər gün bir yalan, bir bəhanə gətirirlər".

Xatırladaq ki, bir müddət əvvəl tənimsiz hüquqsunas, banklarla bağlı mübahisələr üzrə mütəxəssis Ökrem Həsənov Azərbaycanda bağlanmış - "Atabank", "Amrahbank", NBC Bank və AG Bankda pulu qalanlara tövsiyələrini vermişdi. O bildirmişdi ki, pulların qaytarılması prosesi aşağıdakı kimi olacaq: 3 ay ərzində Əmanətçilərin Sığortalanması Fondu (ÖSF) 681 mln. manat təşkil edən qorunan əmanətçiləri vətəndaşlara tam qaytaracaq. Beləliklə, həmin şəxslər narahat olmaya bilər. Bundan sonra ÖSF həmin bankların ləğvi prosesini həyata keçirəcək. Bu proses bir neçə il ərzində ləğvin mahiyyəti sözügedən bankların bütün aktivlərinin pula çevriləməsindən və kreditorlar arasında bölgündürüləməsindən ibarətdir. Yəni ÖSF bankların daşınar və daşınmaz əmlakını satmalı, verdiyi kreditləri isə qaytarmalıdır (qaytarma həmçinin bu kreditlərin

da ya heç nə çatmır, ya da çox cüzi məbləğ çatır. ÖSF deyir ki, pul qurtardı! Ola bilər ki, pul həqiqətən yoxdur. Amma ola da bilər ki, pulun çatmaması ÖSF-nin öz vəzifələrini düzgün və vicdanlı icra etməməsinin nəticəsidir. "Ləğvedici kimi ÖSF-nin səlahiyyətləri olduqca genişdir. Üzerində isə demək olar ki, nəzarət yoxdur. Formal olaraq ona bu sahədə Bakı Apellyasiya Məhkəməsi nəzarət edir. Amma səhbət elə mürəkkəb işdən gedir ki, hakimlərin əksər hallarda lazımi nəzarətə həm bilikləri, həm də vaxtları kifayət etmir. Cari və hərtərəfl nəzarət lazımdır. Bunu da əslində ancaq kreditorlar özləri edə bilər. Kreditorlar Komitəsi vasitəsilə. Bütün dünyada belədir. Əksər ölkələrdə ləğvedicini belə həmin Komitə təyin edir. Buzdə də "Müflisleşme və iflas haqqında" Qanuna uyğun olaraq digər hüquqi şəxslərdə mexanizm məhz belədir. Təkcə banklar nədənsə istisna təşkil edir. Belə nəzarət olmadığı halda ÖSF bir sıra özbaşınalığı, hətta korrupsiya əməllərinə yol verə

Çingiz Əsədullayevin müəmmalı susqunluğu...

Sabiq deputatın "batan" bankının əmanətçiləri narahatlıq içindədirler

bilər..." - ekspert qeyd etmişdi.

O həmçinin maraqlı bir məqama da toxunmuşdu. Rəhbərlik etdiyi vəkil bürosunun da AG Bankda pulu qaldığını söyləyən ekspert əlavə etmişdi: "Başqa sözə, özüm də kreditoram və sözügedən Komitənin içinde iştirak edəcəyəm. Ən əsası isə məhz bu bankda fərdi sahibkarların və hüquqi şəxslərin daha çox pulu qalıb: təxmini 85 mln. manat. Buna görə ən çox hüququ pozula bilən şəxslər də məhz bu bankdadır. "AGBank"da fiziki şəxslərin 140 mln. manat pulu qalıb. Yəni bu pulu ÖSF əmanətçilərə qaytaracaq, sonra isə bankın aktivləri hesabına həmin vəsaiti götürəcək. Bankın isə təkcə kredit portfeli təxmini 230 mln. manatdır. Yəni 140 mln. manatdan xeyli çoxdur və sahibkarların tələblərini də ödəməyə artıqlaması ilə kifayət edir. Mən hələ bankın daşınar və daşınmaz əmlakını demirəm. Deməli, əsas məsələ Fondun işinin savadlı və dürüst olmasıdır. Belə olsa, hamının pulu qayıdaq. Bunun üçün isə Kreditorlar Komitəsi lazımdır..."

Göründüyü kimi, xüsusiilə AG Bankın xeyli əmanətçisini qarşıda çətin günlər gözləyə bilər. Xatırladaq ki, sabiq deputat Çingiz Əsədullayevin əsas səhmdarı olduğu bu bankla bağlı metbuatin və müstəqil iqtisadi ekspertlərin pessimist proqnozları inkar edilməyə çalışır, AG Bank-da işlərin qaydasında getdiyi təessüratı yaradılmağa çalışılırdı. Bu da onun əmanətçilərini haqlı olaraq rahatlaşdırır, arxayınlasdırır. Hazırda isə vəziyyət göz öündədir. Lakin nə Çingiz müəllim, nə də bankın idarəcili durumun bu həddə çatmasının səbəblərini ortaya qoymayıblar. Belə müəmmalı susqunluğun səbəbini bilmirik, reallıq isə ondan ibarətdir ki, sonda zərbə yene sıra vətəndaşlara, sahibkarlara dəyib...

Orxan Həsənli

verib ki, məhkəmə olmayacaq başqa üsullar ilə həll olunacaq. Bunlar gündə bir yalan, bir bəhane gətirirlər. Belə çıxır ki, məhkəmə yalanını biz əmanətçilərindən etmək, vaxt qazanmaq üçün bəhane olaraq söyləyiblər. Suallarımıza cavab ala bilmirik, ancaq "səbr edin" deyirlər. Bize kömək üçün bu məsələni işıqlandırmağınızı xahiş edirik".

AG Bankın başqa bir əmanətçisi isə müraciətində bildirib ki: "2019-cu ildən AG Bankın əmanətçisiyəm. Əlimdə sığortalı müqavilə ilə banka qoymağım əmanəti ala bilmirəm. AG Bank-in əmanətçilərini Beynəlxalq Banka yönəldiriblər. Getdim, dedilər "səhvlik var gedin Əmanətçilərin Sığortalanması Fondu". Getdim Fonda, dedilər "blokdasız məhkəmə olacaq, gözləyin". Dedim "blok olmağa sebeb nədir?" Dedilər "bank 2017-dən depozit götürməməli imis". Dedim müqavilədə yazılıb ki, bankda bir problem olduğunu buna insanlara KİV vasitəsi ilə bildirməlidirlər. Sual verirəm, hansı TV kanalında bu haqda məlumat veriblər, insanlara xəbərdarlıq ediblər? Ancaq bir cavab verirlər ki, "səbr edin". Dünən (iyunun 22-də - red.) isə xəbər

başqa banklara satılması yolu ilə də həyata keçirilə bilər). Aktivlər pula çevrildikcə növbəlilik qaydasında bölgündürüləcək: 1. ÖSF qorunan əmanətçilərə sərf etdiyi 681 mln. manatı götürəcək (təbii, hər bank üzrə ayrıraq); 2. ÖSF illərlə çəkən ləğvi prosesinə çəkdiyi xərcini götürəcək. Məsələn, işçilərin maaşı, karguzarlıq, nəqliyyat, hüquqi xidmət və s. xərcər. Xərcin limiti yoxdur. Deməli, ləğvi prosesi mümkün qədər tez bitməlidir ki, xərc də çox olmasın; 3. bankların işçilərinə olan borc (maaş, müavinətlər); 4. dövlətə olan borc; 5. qorunmayan 5 mln. manat məbləğində əmanətçilərin sahibləri olan vətəndaşlar, habelə 105 mln. manat məbləğində vəsaitin sahibləri olan fərdi sahibkarlar və hüquqi şəxslər.

Göründüyü kimi, ən çətin durumda olan sonuncu növbəli kreditorlardır. Yəni birlikdə 110 mln. manatlıq vəsaitin sahibləri. Bu statusum da ilk növbədə onlara müraciətdir. Amma təbii ki, eyni zamanda bağlanmış bankların işçilərinə də addır.

Əvvəllər bağlanmış bankların təcrübəsi göstərir ki, sonuncu növbəli kreditorlara, bir qayda olaraq, yekun-

Məlum olduğu kimi, bu ilin mayın 5-də Azərbaycan Respublikası Dövlət Təhlükəsizliyi Xidmətinin İmişli Rayon icra Hakimiyyətinin binasında keçirdiyi əməliyyat nəticəsində bu rayonun rəhbəri Vilyam Hacıyev saxlanılmış, çox keçmədən isə ölkə başçısının sərəncamı ilə vəzifəsindən azad edilmişdi. İstintaq orqanı tərəfinən V. Hacıyevə Azərbaycan Respublikasının Cinayet Məcəlləsinin 308-ci (vəzifə səlahiyyətləri ni aşma), 179-cu (mənimsemə) və 311-ci (rüşvət alma) maddələri ilə ittiham elan olunub, nəticədə Səbail rayon Məhkəməsi tərəfindən onun barəsində 4 aylıq həbs qətimkan tədbiri seçilib. İmişlinin sabiq icra başçısı vəzifədə olarkən haqqında ən çox şikayətlər, tənqidlər səslənən rayon rəhbərlərindən idi.

Onunla bağlı xüsusilə müxtəlif iş adamları ağır ittihamlar səsləndirirdi-

Bu da mümkün olmadı, müxtəlif bəhənələrlə məni get-gelə saldılar".

Niyaz Niyazovun sözlərinə görə, Vilyam Hacıyev icra başçısı olduqdan sonra ona düşmən kəsilib: "2004-2006-cı illərdə Göygöl rayonuna başçılıq edən Vilyam Hacıyev əlində heç bir əsası olmadan başdan-ayağa yalan, iftira ilə məktub yazaraq Azərbaycan Hava Yollarına yolladı. O, bu məktubu ilə "Gül-Gün" sahibkar müəssisəsinin fealiyyətinin dondurulmasına-deaktivləşməsinə çox asanca nail oldu. Onun yazdığı məktublar hüquqi cəhətdən tam qanunsuzdur. Sənədlərimin hamısı tam qaydasındır. İcra başçısı özünü verdiyi sərəncamın sonradan saxta olduğunu deyir".

Sahibkar qeyd edib ki, Vilyam Hacıyevin bu məktubu əsasında "Azərbaycan Hava Yolları"nın rəhbərliyi ona dövlətdən kompensasiya almağına imkan vermeyib. Nəticədə müflisləşib, ailəsi ağır vəziyyətə düşüb.

"Kapitalbank"ın Göygöl rayon filialının müdürü olan qardaşı Eldar Hacıyeva öz vəsaiti hesabına abadlıq işi gördürüb, amma bu günədək pulunu verməyib. Bu barədə E.Hacıyevin özü vaxtılı Müstəqil İnformasiya Agentliyinə məlumat verib.

Deyib ki, qardaşı Vilyam Hacıyev 2004-2006-cı illərdə Göygöl rayon icra Hakimiyyətinin başçısı vəzifəsində çalışarkən abadlıq işləri gördürürmüs: "O zaman mən "Kapitalbank"ın Göygöl rayon filialının müdürü idim. Vilyam Hacıyev rayonda bir sıra işlər görmək üçün müvafiq göstərişlər verirdi. Məni də yanına çağırıb dedi ki, rayonun mərkəzi parkında ve stadionda temir, tikinti və abadlıq işləri aparıb. Dedi ki, pul tap, xərclədiyin vəsait rayona ayrılaçq puldan geri ödənəcək. Mən də qardaş kimi ona dəstək olmaq üçün təklifi qəbul etdim və hər iki ərazidə abadlıq, temir işləri apardım. Bu iş təxminən 32 min manata başa gəldi. Vilyam da bildirdi ki, hazırda pulu yox-

"Ordumuz layiqli yer tutub" - Əli Əhmədov

"26 iyun - Silahlı Qüvvələr günüdür. Quruculuq prosesi ümummilli lider Heydər Əliyevin müstəqil dövlətçilik strategiyasının reallaşması dövründən başlayan möhtəşəm Azərbaycan Ordu-su Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi altında sözün həqiqi mənasında dünyanın qüdrətli silahlı qüvvələri sırasında özünə layiqli yer tutub".

Unikal.org-un xəberinə görə, bunu Baş Nazirin müavini, Yeni Azərbaycan Partiyası sədrinin müavini - İcra Katibi Əli Əhmədov "Facebook" səhifəsində yazıb.

O qeyd edib ki, bu gün Azərbaycan xalqı Ali Baş Komandanın müdrikliyi və ordumuzun gücü sayesində işğal olunmuş torpaqlarımızın geri qaytarılacağına qətimindir.

Meliorasiya və Su Təsərrüfatı ASC-də videokonfrans

Azərbaycan Meliorasiya və Su Təsərrüfatı ASC-də Azərbaycan-İran Birgə Komissiyasının 49-cu görüşü video konfrans şəklində keçirilib.

Sabiq icra başçısının incitdiyi biznesmenlər pullarını geri ala biləcəklərmi?

lər. Məsələn, öten ilin iyundan sahibkar Niyaz Niyazov İmişli rayon icra Hakimiyyətinin başçısı Vilyam Hacıyevin onu müflisləşdirməkdə günahlanıdır. İş adamı ölkə rəhbərliyinə ünvanladığı şikayətində Vilyam Hacıyevin ona məxsus sahəni zəbt etdiyini, lakin kompensasiya ödəməkdən boyun qaçırdığını deyirdi: "1992-ci ilin noyabr ayında "Gül-Gün" sahibkar müəssisəsini yaradaraq Ədliyyə Nazirliyində qeydiyyatdan keçirdim. 1993-cü ildə isə müəssisənin ictimai-işə obyektlərinin tikinti işlərini həyata keçirməkdən ötrü Gəncə Aeroportun yaxınlığında olan Göygöl rayon Bağmanlar sovxozunun ərazisindən 1,5 ha torpaq sahəsi aldım... Tez bir zamanda həmin ərazidə ictimai-işə müəssisəsinin tikinti işlərini başlatdım. Tikinti işləri fasile ilə getsə də, başa çatmaq üzrə olduğu zamanda həmin torpaq sahəsinin "plana düşməsi" xəbərini aldım. 2004-cü ildə Gəncə Beynəlxalq Hava Limanı kompleksinin yenidən tikintisi məsələsi gündəmə gəldi. Müəssisəmin ərazisi bütövlükə yəni tikilməkdə olan Gəncə aerovağzal kompleksinin plan ərazisine düşdüyü üçün sənədlərimi hazırlayıb dövlətdən kompensasiya almaq qərarına gəldim.

Başqa bir iş adamı Muqayis Verdiyev isə bir müddət əvvəl Vilyam Hacıyevin ona 857 min manat borclu olduğunu bildirib. O deyib ki, V.Hacıyev İmişli rayonun icra başçısı kimi onun şirkətinin gördüyü abadlıq işlərinə görə pulun hamısını ödəməkdən imtiyad edib: "...dedi ki, aprelin 10-da gəlib pulunu alarsan. Mən də digərləri kimi, inandım. Mənə 400 min manat pul verdi. Ancaq ayın 10-dan sonra İmişliyə gedəndə bizi şəhərə buraxmadı. Hətta bir əməkdaşımıza - Cavanşir adında iş adamina beş sutka iş verdirdi... Mənim əlimdə 857 min manat borcun olması ilə bağlı audit yoxlamasına dair sənəd də var. Pul dəlinca qaçan adam deyiləm. Çəkdiyim əziiyyətə heyfim gəlir. Vilyam Hacıyevin evindən bu qədər pul çıxdığını görəndə əsəbləşdim. Deməli, bu qədər pulu var, camaatın 300-400 minini və ya 1 milyonunu verməyə canı çıxır. Oğlu da 200-300 min manatlıq maşınlarda gəzir...".

Maraqlıdır ki, Vilyam Hacıyevdən narazlığını gizlətməyərək bunu icti-maileşdirənlər arasında onun doğmaca qardaşı da var. Sabiq icra başçısı hələ Göygöl rayonuna rəhbərlik etdiyi dövrə (2004-2006-cı illərdə)

dur, prezident rayonun sosial-iqtisadi vəziyyətinin yaxşılaşdırılması, infrastrukturun yenilənməsi və abadlaşdırma ilə bağlı pul ayrıca mənim vəsaitimi qaytaracaq. Düzü, mənim o qədər pulum yox idi. Sadəcə olaraq, qardaşım sözünü yera salmamaq üçün borc götürüb həmin işləri həyata keçirdim. Ancaq sonradan borc sahibinə pulu qaytarı bilmədim. Məcbur qalaraq "Kapitalbank"dan kredit götürürdüm. Ancaq qardaşım Vilyam Hacıyev pulumu qaytarmadı. Bu günə qədər həmin krediti ödəyə bilmirəm".

E.Hacıyev bildirib ki, qardaşının günahı ucbatından evine həbs qoyula, ailə-uşağıını çöle töke bilərlər. Onun sözlərinə görə, məsələyle bağlı Prezident Administrasiyasının şöbə müdürü Zeynal Nağıdəliyevin də qəbuluna gedib. Ancaq şöbənin əməkdaşları məsələnin iki qardaş arasında həll olunmasına məsləhət görübərlər.

E.Hacıyev əlavə edib ki, borca görə, dəfələrlə Vilyam Hacıyevin qəbulunda olub: "İmişliyə icra başçısı təyin olunandan sonra da yanına getdim. Dedi ki, daxıma, düzələcək. Vəziyyətimin nə qədər ağır olduğunu desəm də, mənə kömək eləmədi. İndi telefon zənglərimə də cavab vermir. Axırda mesaj yazdım ki, mənə kömək ele. Pulu qaytarmırsansa, heç olmasa, mənə borc ver ki, əmlakımı girovdan çıxarıram. Nə xərclətdiyi pulu verir, nə də başqa formada kömək edir".

Əldə etdiyimiz məlumatə görə, həzirdə həbsdə olan sabiq icra başçısının haqsızlıq etdiyi, pullarını menimsədiyi iş adamlarının siyahısı xeyli böyükdür. V.Hacıyevin həmin iş adamlarından, sahibkarlardan mənimsədiyi pulların ümumi məbləği isə milyonlarla manatdır. Bəs bu pulların taleyi necə olacaq? Həbsdəki rayon rəhbərinin çətin vəziyyətdə qoyduğu, incitdiyi iş adamlarının, sahibkarların pozulan hüquqları bərpa ediləcəkmi? Bu sualların cavabı yəqin ki, V.Hacıyev məhkəmə qarşısına çıxarıldıqdan sonra daha dəqiq cavabını tapacaq...

Orxan Həsənli

Azərbaycan Meliorasiya və Su Təsərrüfatı ASC-nin nümayəndəsi Dilqəm Şərifov bildirib ki, Araz çayının su və energetika ehtiyatlarından istifadə üzrə Azərbaycan Respublikasının və İran İslam Respublikasının daimi fealiyyət göstərən Birgə Komissiyasının 49-cu görüşü Covid-19 karonavirus pandemiyası ilə əlaqədar Azərbaycan Meliorasiya və Su Təsərrüfatı ASC-də videokonfrans şəklində keçirilib.

Azərbaycan-İran Birgə Komissiyasının Azərbaycan tərəfindən həmsədri, Azərbaycan Meliorasiya və Su Təsərrüfatı Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin sədr müavini Zakir Quliyevin rəhbərliyi ilə keçirilən iclasda Səhmdar Cəmiyyətin şöbə müdirləri Əjdər Cavadov və Elxan Hüseynov, Azərbaycan Ekologiya və Təbii Sərvətlər nazirliyinin nümayəndəsi Asif Verdiyev və "Azərenerji" ASC-nin nümayəndəsi Əli Yusifov iştirak ediblər. Videokonfrans şəklində keçirilən görüşdə bir sıra məsələlər müzakirə edilmişdir. Bele ki, Araz su anbarının 2020-ci il üçün iş rejimi və iki ölkə arasında su bölgüsü müəyyənləşdirilmiş, Araz çayının su ehtiyatlarının qiymətləndirilməsi, idarə edilməsi və su bölgüsünün optimallaşdırılması məqsədilə avtomatik idarəetmə sisteminin yaradılması sahəsində aparılan işlərin sürətləndirilməsi və digər məsələlərə baxılıb.

Hüseyn

Ölkədə fövqələdə vəziyyət tətbiq edilə bilərmi? - “İnsanlar saymamazlıq nümayiş etdirir”

Ölkədə koronavirusa yoluxma halları artdıqdan sonra karantin rejimi elan edilib. Bu rejim xəstəliyin geniş miqyasda yayılmasından sonra sərtləşdirilərək özündə bir çox qadağaları ehtiva etdi.

Və hazırda respublikanın bir səra bölgələrində sərt karantin rejimi davam etdirilsə də, yenə də nəticələr ürəkaçan deyil.

Bu baxımdan bəziləri fövqələdə vəziyyətin tətbiq olunmasınının vacibliyini bildirək, bu halda uğurlu nəticə əldə etməyin mümkün olacağını düşünür.

Bəs, fövqələdə vəziyyət hansı hallarda tətbiq oluna bilər və bu vəziyyətdə nə kimi məhdudiyyətlər olur? Ölkədə indi doğurdan da fövqələdə vəziyyətə ehtiyac varmı?

Demokratiya və İnsan Hüquqları Komitəsinin sədri, hüquq üzrə fəlsəfə doktoru Çingiz Qənizadə fövqələdə vəziyyətin qəbul olunma mexanizmləri barədə Modern.az-a danışır: “Ölkə ərazisində fövqələdə

vəziyyətin elan olunması konstitusiyanın 112-ci maddəsi ilə müəyyən olunub. Müəyyən şəraitin aradan qaldırılması, vətəndaşların hüquq və azadlıqların təmin olunması, yerli və icra hakimiyətinin fəaliyyət göstərməsi üçün şəraitin yaradılması məqsədi ilə fövqələdə vəziyyət tətbiq edildiyi anda, eyni zamanda məhdudlaşdırıcı tədbirlər həyata keçirilir. Fövqələdə vəziyyət müəyyən orqanların fəaliyyətini tənzimləyib, eyni zamanda müəyyən orqan və vətəndaşların fəaliyyətini məhdudlaşdırır. Bu vəziyyət müvafiq icra orqanları tərəfindən verilmiş normativ hüquqi aktdır. Amma bu normativ hüquqi akt verildikdən 24 saat müddetində Milli Məclisə təqdim edilməli və 48 saat içərisində parlament tərəfindən təsdiq edilməlidir. Əgər Milli Məclis məzuniyyətdədirse, üzvlər dərhal toplaşmalı və 63 səs çoxluğu ilə normativ hüquqi akti qəbul etməlidir. Akt 48 saat içərisində qəbul olunmursa, qərar qüvvəyə minmiş

hesab olunmur. Onu da qeyd edim ki, fövqələdə vəziyyət ölkədə 60 gün müddətine tətbiq edilə bilər və sonradan müddət artırıla bilər. Eyni zamanda, bu vəziyyət şəraitdən asılı olaraq bütün ölkədə yox, bir neçə bölgə və şəhərdə də tətbiq oluna bilər”.

Hüquqşunas fövqələdə vəziyyət tətbiq olunarkən yaranan məhdudiyyətləri qeyd edərək, indiki dövrədə fövqələdə vəziyyətin tətbiqinə ehtiyac olmadığını bildirib: “Fövqələdə vəziyyət zamanı vətəndaşların hərəkət sərbəstliyi, müəyyən yerlərə daxil olub çıxması məhdudlaşdırılır. İctimai asayışın dövlət mühafizəsi altında olan obyektlərin, habelə ehalinin həyat fəaliyyətini və nəqliyyat işini təmin edən obyektlərin mühafizəsi gücləndirilir. Ayrı-ayrı maliyyə, iqtisadi fəaliyyət növlərinin həyata keçirilməsinə məhdudiyətlər qoyula bilər. Gündəlik ərzəq malları və tələbatın əldə olunması üçün xüsusi rejim tətbiq oluna bilir. Yığıncaqlar, piket və nümayişlər tam qadağan olunur. Müəssisə təşkilatlarının fəaliyyəti məhdudlaşdırılır. Eyni zamanda, vətəndaşların şəxsi və mənzil toxunulmazlığı məsəlesi götürülür və orda axtarışlar həyata keçirilə bilər. Bu, bir az ciddi məsələdir. Ona görə də ölkədə pandemiya ilə bağlı fövqələdə vəziyyətin elan olunmasına ehtiyac yoxdur deyə düşünürəm. Sərt karantin rejimi onsuz da var. Dünən prezident də bildirdi ki, dəfələrlə o və TƏBİB, Operativ Qərargah deyr ki, sosial məsafəni gözəsələr, maska taxıl gigiyenik qaydaları əməl etsələr Azərbaycanda artan xəstəlik evvelki aşağı vəziyyətə çata bilər. Amma insanlar ekoistlik, saymamazlıq nümayiş etdirir”.

“İstiqlal Keşikçiləri” adlı videokonfrans keçirildi

“Zəfər” Şəhid Ailələrinə Dəstək İctimai Birliyi və Mənəvi Dəyərlərin Təbliği Fonduñun birgə təşkilatçılığı ilə Azərbaycan Respublikasının Silahlı Qüvvələrinin yaradılmasının 102-ci il dönümüne həsr olunmuş “İstiqlal Keşikçiləri” adlı videokonfrans təşkil olunub.

Unikal.org xəbər verir ki, videokonfransda QHT sədrleri, müxtəlif universitetlərin tələbə gənclər təşkilatları, KIV nümayəndələri, ziyalılar, Şəhid ailələri və Qarabağ qaziləri iştirak edib. Konfransı giriş sözü ilə açan “Zəfər” Şəhid Ailələrinə Dəstək İctimai Birliyinin sədri Sevinc xanım Alizadə Azərbaycan ordusunun yaranma tarixindən, ordunun xalqımızın həyatındaki rolundan danışmış, şəhidlərimizin əziz xatirəsini daima uca tutmağı gənclərimizə tövsiye edib. Mənəvi Dəyərlərin Təbliği Fonduñun icraçı direktoru Mehman İsmayılov çıxışında qeyd etmişdir ki, tədbirin adı təsadüfən “İstiqlal Keşikçiləri” adlanır. Ordu həqiqətən bir xal-

qın, millətin müstəqilliyinin, ərazi bütövlüyünün temənatıdır. Qarabağ qaziləri baş leytenant Əhliyət Mehdiyev, kapitan Anar Məmmədov və baş gizir Zəmiq Əsgərov Vətənin müdafiəsi uğrunda sağlamlıqlarını itirselərdə, hər zaman doğma torpaqlarımızın müdafiəsi yolunda döyüşə hazır olduqlarını bildiriblər. Azərbaycan Respublikasının Gəncələr Təşkilatı Milli Şurasının sədri Məryəm Məcidova qeyd etmişdir ki, gənclərimiz hər bir zaman olduğu ölkədən, tutduğu statusdan asılı ol-

mayaraq Azərbaycan həqiqətlərini dünya gənclərinə çatdırmağa nail olmalässidirlər.

KIV rəhbərləri Elşad Eyvazlı və Zaur Əhməd vətənpərvərliyin təbliğində ictimai təbliğatın vacibliyini vurğuladılar. Azərbaycan İlahiyyat İnstitutunun rektoru, İlahiyyat üzrə fəlsəfə doktoru Aqil Şirinov tələbələrin bu kimi tədbirlərdə iştirakını müsbət hal kimi qiymətləndirmiş, gəncliyin üzərinə böyük bir vezifə qoyulduğunu qeyd edib. Müxtəlif universitetlərin tələbə gənclər təşkilatlarının üzvləri videokonfransda çıxış edərək Azərbaycan naminə daima mübarizə aparmağa, şəhidlərimizin, qəhrəmanlarımızın xatirəsini uca tutmağa, vətənimizin bütövlüyü uğrunda hər bir mübarizəyə hazır olduğunu bildiriblər.

Tədbirdə tələbələrin ifasında vətənpərvərlik ruhunda şeir və mahnilər ifa edilib.

Səfirlilikdən Türkiye və Azərbaycan arasında uçuşlarla bağlı açıklama

Türkiyənin Bakıdakı səfirləri Türkiye və Azərbaycan arasındakı həyata keçiriləcək uçuşlar haqqında tez-tez verilən sual-ları cavablandırır.

“Unikal” səfirliliyin açıqlamasını təqdim edir:

1- Uçuşlar nə vaxt olacaq?

1 iyul 2020-ci il tarixdən başlayaraq həftədə iki dəfə Türk Hava Yollarının (THY) və Azərbaycan Hava Yollarının (AZAL) İstanbul-Bakı istiqaməti üzrə xüsusi reysləri həyata keçiriləcək. THY-nin uçuşları çərşənbə və cümə, AZAL-in uçuşları isə cümə axşamı və şənbə günləri təşkil ediləcək.

2- Uçuşlardan kimlər istifadə edəcək?

Uçuşlardan başda tələbələr olmaqla Türkiyədən Azərbaycana gəlmək istəyen Azərbaycan Respublikası vətəndaşları, eləcə də Azərbaycan Respublikasında müvafiq yaşayış icazəsi olan, biznes sahibi və ya qohumluq əlaqələri olan Türkiyə Respublikası vətəndaşları istifadə edə bilecek.

Həmçinin Azərbaycandan Türkiyəyə getmək istəyen Türkiyə Respublikası və Azərbaycan Respublikası vətəndaşları uçuşlardan istifadə edə biləcək.

3- Uçuşlardan istifadə etmək üçün hansı şərtlərə əməl edilmelidir?

Uçuşlardan istifadə etmək üçün Türkiyə Respublikası və Azərbaycan Respublikasının səlahiyyətli orqanları tərəfindən müəyyən edilən qurumlarda uçuşdan əvvəl 48 saat ərzində COVID-19 testindən keçimləri və mənfi nəticə əldə edilməlidir. Testi harada edəcəyiniz haqqında məlumatı THY və AZAL-dan ala bilərsiniz.

4- Uçuşdan sonra təyinat nöqtələrində karantin tətbiqi ediləcəkmi?

Azərbaycandan Türkiyəyə və Türkiyədən Azərbaycana səyahət edən bütün şəxslər təyinat nöqtələrində qalacaqları ünvanında 14 gün ərzində özlərini təcrid etmək məcburiyyətindədir.

5- Aviablet necə ala bilərik?

Aviablet satışı onlayn həyata keçiriləcək. COVID-19 pandemiyası dövründə həm təyyarələrdə, həm də hava limanlarında xüsusi tədbirlər görülmüş və xüsusi qaydalar tətbiq olunur. Bütün vətəndaşların riayət etməli olduğu bu qaydalar THY və AZAL-in rəsmi internet səhifələrində yayımlanmışdır, bu məsələ ilə bağlı təlimatların səfərdən əvvəl diqqətlə nəzərdən keçirilməsi tövsiyyə olunur.

Qeyd edilən uçuşlarla bağlı ətraflı məlumatı THY-nin www.turkishairlines.com internet ünvanı və +994124048849, +902124440849 nömrələri, AZAL-in www.azal.az internet ünvanı və +994125988880 nömrələri vasitəsilə əldə edə bilərsiniz.

Fond bağlanan banklarla bağlı hüquq mühafizə orqanlarına müraciət edəcək

Əmanətlərin Sığortalanması Fondu (ADIF) bağlanan son dörd bankda aşkar olunan hüquqi pozuntularla bağlı hüquq mühafizə orqanlarına müraciət edəcək.

“Unikal”ın məlumatına görə, bunu ADIF-in icraçı direktoru Tural Piriyev deyib.

Onun sözlərinə görə, bəzi bankların kredit verilməsi və bank qaydalarına riayət edilməməsi ilə bağlı nöqsanlar aşkar olunub: “Məlum olduğu kimi, ləğv edici funksiyası olduğuna görə Fond təkcə kompensasiyalar vermir, həmçinin kredit yiğimi ilə də məşğuldur. Belə hallar aşkar olunduqda hüquq mühafizə orqanlarına müraciət olunur”.

O həmçinin əlavə edib ki, bağlanan son dörd bankda depozit qəbulunda yol verilən nöqsanlarla bağlı hüquq mühafizə orqanlarına mütləq şəkildə müraciət olunacaq.

"Azərbaycan Hava Yolları" Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinin (AZAL) sədri Cahangir Əsgərov vəzifəsindən kənarlaşdırıla bilər. Eyni zamanda Azərbaycan Ağır Atletika Federasiyasının prezidenti olan Əsgərovun gələn ay 70 yaşı tamam olur. Onun məhz yaşı səbəbilə vəzifəsindən ayrıla-cağı gözlənilir.

Xatırladaq ki, Cahangir Əsgərov 11 iyul 1950-ci ildə Bakıda anadan olub. 1980-ci ildə Leninqrad Mülki Aviasiya Məktəbini bitirib. 1972-ci ildən Ukrayna Mülki Aviasiya İdarəsinin Çerkassk Birləşmiş Aviadəstəsində ikinci pilot, Bakı şəhəri Zabrat Birləşmiş Aviadəstəsində eskadrilya müdürü, uçuş dəstəsi komandirinin müavini, 1978-ci ildən Yevlax Birləşmiş Aviadəstəsinin komandiri, Hava limanının rəisi, 1981-ci ildən Bakı Birləşmiş Aviadəstəsində ikinci pilot, kapitan, eskadrilya komandirinin müavini, eskadrilya komandiri, 1991-ci ildən Aviasiya İşçiləri Həmkarlar İttifaqı Respublika Komitəsinin sədri, 1993-cü ildən Dövlət Konserinin Türkiyədə baş nümayəndəsi vəzifələrində işləyib.

O düz 24 ildir ki, AZAL-a rəhbərlik edir. Belə ki, Əsgərov 1996-ci ildən "Azərbaycan Hava Yolları" QSC-nin sədrdir.

Uzun müddətdir AZAL-in fəaliyyəti cəmiyyətin tanınmış nümayəndələrinin və KIV-in ciddi tənqid hədəfinə çərilib. Az qala əsrin dördə biri qədəridir ki, adıçəkilən QSC-yə rəhbərlik edən Əsgərovun əvəzlənməsi və "Azərbaycan Hava Yolları"-nın yeni idarəciliyə ehtiyac duyması barədə ictimaiyyət arasında və mətbuatda çox bəhs olunsa da, Cahangir müəllim hələ ki, postunu qoruyub saxlaya bilib.

Lakin iddialar bu yöndədir ki, gələn ay 70 yaşı tamam olması münasibətlə ona təşəkkür edilməsi, yüksək dövlət ordenlərindən biri ile təltif edilməsi və təqaüdə yola salınması mümkündür.

Xatırladaq ki, hələ üç il öncə, 2017-ci ilin fevralında Əsgərovun vəzifədən azad ediləcəyi xəbəri yayılmışdı. "Yayılan bu xəbərlərə şərh vermək, bu barədə danışmaq istəmirəm" - "Azərbaycan Hava Yolları"nın mətbuat katibi Paşa Kəsəmənski o vaxt həmin məlumatlara dair KIV-ə açıqlamasında demişdi. Maraqlıdır ki, AZAL sözçüsü "Bu məsələ haqda etraflı açıqlama verməyəcəyəm. Kim bu haqda yazırsa, qoy onlar da açıqlama versin" deyərək yayılan iddiaları nə təsdiq, nə təkzib eləmişdi. Belə müna-

san, amma yenə rəsmi rəqəmlərə görə ziyanla işləyəsən. Bunu bacarmağa xüsusi fitri korrupsiya istədədi lazımdır ki, o da AZAL rəhbərliyində var! Ziyanla işləyen şirkət rəhbəri ölkədə ən varlı adamlardan biridir. Bunu izah edən tapılsa, iqtisadiyyat üzrə Nobel mükafatı həmin şəxsə veriləcək".

Fikrimizcə, əlavə şərhə ehtiyac yoxdur. "Azərbaycan Hava Yolları" QSC-də sədr dəyişikliyi artıq qacaqlı zərurət kimi görünür və AZAL-in dirçəlməsi, zərərlərdən qurtulması, borclarından azad olması, inkişaf yoluna qədəm qoyması baxımından ölkədəki islahat dalğasının bu quruma da gelib çatması arzu ediləndir. Ötənlərdə yazdığını ki: aydın hiss olunur ki, artıq

Cahangir Əsgərov yola salınır....

Gələn ay 70 yaşı tamam olacaq AZAL "şefi" təqaüdə göndərilə bilər

sibet isə öz bərabərində yeni iddialar getirmişdi. Belə ki, bəzi qaynaqlar Cahangir müəllimin həqiqətən işdən azad edilmək üzrə olduğunu, lakin sonradan yekun qərarın verilmədiyini söyleməyə başladılar.

Ötən il yaşlı məmurlar istefaya göndərilərkən isə onların arasında AZAL "şefinin" də olacağı gözlənilsə də, bu baş vermədi. İndi isə diqqətlər iyul ayına yönəlib. Gələn ay 70 yaşı qeyd edəcək "Azərbaycan Hava Yolları" rəhbərinin təqaüdə yola salınacağı istisna edilmər. Bu iddianın doğru olub-olmadığını biz təxminən iki həftə sonra görecəyik. Hələlikse onu

deyək ki, AZAL-da belə bir dəyişikliyə həqiqətən də ciddi ehtiyac var. Bu QSC-nin xidmət keyfiyyəti və uçuş biletlerinin baha qiyməti səbəbindən davamlı tənqidlərə tuş gəlməsi bir yana, ciddi şəkildə borc bataqlığında olması heç kimə sərr deyil. C. Əsgərovun ailə biznesi günbəgün çiçəklənərkən, böyüyərkən "Azərbaycan Hava Yolları"nın borcu ilbəil artır.

Xatırladaq ki, AZAL 1992-ci ildə yaradılıb, ölkənin milli avia-dəstiyicisidir. Səhmləri 100% dövlətə məxsus aviaşirkətin nizamnamə kapitalı 823,974 milyon manatdır.

Cahangir Əsgərovun rəh-

bəri olduğu QSC-nin yığılmış zərərinin artıq 1,5 milyard manatı ötüb keçdiyi deyilir. Bu isə adıçəkilən səhmdar cəmiyyətin düzgün idarə edildiyinə dair cəmiyyətdə çoxdan formalaşmış şübhələri qüvvətləndirir.

AZAL-in borc bataqlığında olmasına ən maraqlı rəyi bir müddət əvvəl tanınmış iqtisadçı Natiq Cəfərli vermişdi. Sitat: "Ölkənin ən böyük inhisarçı şirkətlərindən biri olasan, büdcədən ən çox yardım, dotsiya alan şirkətlər sırasında yer alasan, başqa şirkətlərin ölkəyə gəlib rəqabət yaratmasına mane olasan, regionda ən baha qiymətə bilet sata-

70 yaşı haqlamaqda olan Cahangir müəllim AZAL-in fəaliyyətdə müsbət dəyişikliklər yaratmaq potensialını itirib. "Azərbaycan Hava Yolları"nın şəffaflığı və hesabatlılığı da kifayət qədər deyil. Bu QSC-nin fəaliyyəti ilə bağlı təqnidlərin, ittihamlarının sayı-hesabı yoxdur. Bir yandan da onun borcları görünməmiş miqyasına çatır. Lakin QSC sədri bütün bu problemlə mənzərəni dəyişmək iqtidarında görünmür.

Daha heç bir şübhə yoxdur ki, AZAL-in yeni nəfəsə ehtiyacı var...

Elvin Rüstəmov

"Azərbaycan ordusu dünyanın ən güclüleri sırasındadır" - Ağalar Vəliyev

"26 İyun- Silahlı Qüvvələr Günü keçilən yolu bir daha nəzərdən keçirməyi zərurətə əvvələr. Hər bir ölkənin suverenliyinin, təhlükəsizliyinin qaranti olan ordunun güclənməsi, maddi-texniki bazasının möhkəmləndirilməsi həyata keçirilən siyasetin ana xəttini təşkil edir. Bu gün böyük fəxrlə və inamla qeyd edirik ki, Azərbaycan Ordusu dünya miqyasında 50 ən güclü ordusunun sırasındadır. Təbii ki, bu uğurumuzu şərtləndirən əsas amil iqtisadi qüdrətimizin artması və bu fonda digər sahələr kimi, ordu quruculuğu istiqamətində də zəruri addımların atılmasıdır".

Bu barədə Milli Məclisin deputatı Ağalar Vəliyev Unikal.org-a açıqlamasında bildirib.

"Deputat tarixe müraciət edərək qeyd edib ki, dövlətimizin başçısı İlham Əliyevin Sənəca-

mı ile 2018-ci ilin ölkəmizde "Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti İli" elan edilməsi ayrı-ayrı istiqamətlər yanaşı, hazırda 102 yaşı qeyd edəcək Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin dünəninin, bu gününün və gələcəyinin təqdimatı oldu. Həmin il çərçivəsində Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin, eyni zamanda, Bakı şəhərinin azad edilməsinin 100 illiyinə həsr olunan paradlar ordumuzun hansı imkanlara malik olduğunu nümayiş etdirdi".

Bu təqdimatlarla yanaşı, 2016-ci ilin Aprel döyüşləri və 2018-ci ilin Naxçıvan qələbələri Azərbaycan Ordusunun işğal altında olan torpaqlarımızı azad etmək iqtidarında olduğunu bir daha təsdiqlədi".

Millet vəkili vurğulayıb ki, 1993-cü ildə ulu öndər Heydər Əliyevin xalqın təkidi tələbi ilə hakimiyyətə qayğıdı ordu quruculuğunun təşkilinə və Silahlı Qüvvələrin maddi-texniki baza-

sının formalasdırılmasına böyük stimul oldu: "Ümummilli Liderin 22 may 1998-ci il tarixli Fərmanına əsasən, 26 iyun - Silahlı Qüvvələr Günü"nün Azərbaycanda

ümumxalq bayramı kimi qeyd olunması orduya diqqət və qayğıının bariz nümunəsidir.

29 ilə yaxın müstəqillik tarixinə malik olan Azərbaycanın keçidi inkişaf yoluna diqqət yetirdikdə, ölkəmizin müdafiə gücünün artırılması istiqamətində atılan addımların davamlı xarakter aldığını böyük inam və qətiyyətlə qeyd edə bilərik. Son 16 ildən artıq dövrə ulu öndər Heydər Əliyevin siyasi kursunu bütün istiqamətlərdə uğur-

la davam etdirən ölkə Prezidenti İlham Əliyev bölgelərə sefəri çərçivəsində hərbi hissələrdə olur, əsgərlərin qayğıları ilə yaxından tanış olur, aidiyəti qu-

rumlara öz tapşırıq və tövsiyələrini verir. Bu diqqət və qayğı gənclərimizin ordu sıralarına daha böyük ruh yüksəkliyi ilə qatılmalarını şərtləndirir".

Milli Məclisin üzvü diqqəti Azərbaycanın ev sahibliyi etdiyi beynəlxalq səviyyəli tədbirlərə yönəldərək bildirib ki, 2018-ci ilde keçirilən "ADEX-2018" Üçüncü Azərbaycan Beynəlxalq Müdafiə Sərgisi regionda ən böyük silah və hərbi texnika ekspozisiyalarından biri olmaqla yanaşı, müasir silah və avadanlıqların, o cümlədən Azərbaycanın müdafiə sənayesi kompleksinin gücü və qüdrətinin nümayişi olub.

Azərbaycanın diplomatik münbarizə qələbəsini, eyni zamanla, iqtisadi imkanları əsasında möhkəmlənən və güclənən ordusunun bu günkü inkişaf səviyyəsini öncə çəkən Ağalar Vəliyev böyük inam hissi ilə bildirib ki, Ermənistən-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqışının tezliklə öz ədalətlili həllini tapa-caq, soydaşlarımız döhma yurd Yuvalarına qayıdacaq, ölkəmiz davamlı inkişafı ilə dönyanın diqqətində olacaq.

Hüseyin İsgəndərov

Azərkosmosun "Azersky" peyki vəsítəsilə bu ilin iyun ayı ərzində Azərbaycanın işgal altında olan ərazilərində Ermənistan tərəfindən törədilən yanğınların monitorinqi nəticəsində alınan təsvirlərin təhlilinə əsasən, Azərbaycanın Tərtər rayonunun işgal altında olan, Ermənistanın mövqeləri istiqamətində təmas xəttində yaxın Göyərək kəndi və kəndin yaxın ətrafında yanğınlara törədilib. Bu günədək əldə olunan peyk təsvirlərinin analizinə əsasən söyügedən ərazidə törədilən yanğınlara 866 hektar sahəni əhatə edir.

Bu barədə "Unikal"a Azərbaycan Xərici İşlər Nazirliyindən məlumat verilib. "Həmçinin, cari ilin iyun ayının əvvəlindən bu gəne qədər Azərbaycanın işgal altında olan Ağdam rayonunun Xıdırı, Seyidli, Sarıcalı və Yusifcanlı yaşayış məntəqələri, Xocavənd rayonunun Muğanlı yaşayış

müvəqqəti xarakter daşıyır və bu torpaqlar Azərbaycanın nəzarətinə qaytarılacaq. İşgalçi Ermənistanda işə Azərbaycan tərəfinə vurduğu zərəri ödəyəcək və bütün qeyri-qanuni əməllərinin hüquqi cavabını verecek", XİN-dən bildirilib.

Ekspertlər hesab edirlər ki, Ermənistanda hakimiyəti ölkə daxilindəki problemlərdən diqqəti yayındırmaqdan ötrü müxtəlif addımlar atırlar. İşgal altındaki torpaqlarda yanğınların törədilməsi, Dağlıq Qarabağ səfərlər, təxribatçı bəyanatlar verilir. Amma fakt odur ki,

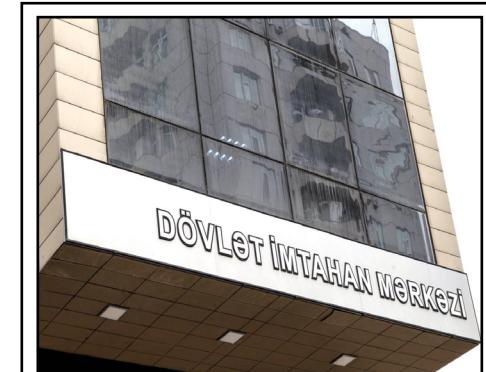
Ermənistanda daxilində ciddi problemlər mövcuddur. Paşinyan hakimiyəti düşdüyün ağır durumdan çıxmak üçün cəmiyyətin diqqətini başqa istiqamətlərə yönəldirirler.

Politoloq Məhəmməd Əsədullazadə bildirib ki, Ermənistanda daxili siyasi vəziyyət mürekkeb olaraq qalır: "Çiçəklənən Ermənistən" Partiyasının sədri ve

di".

Ekspert qeyd edib ki, Ermənistanda daxili siyasi vəziyyətin gərginləşməsi müyyəyen dərəcədə bizim lehimizə işleyir: "Beynəlxalq siyasetdə aktivlik azalır, daxili mübarizə gedir. Azərbaycan isə Ermənistən əleyhinə beynəlxalq müstəvidə daha rahat kampaniya apara bilir. Düşmənin diplomatiyası daha da zəifləyir. Ancaq bu, o demək deyil ki, Ermənistən Qarabağı qaytaracaq. Azərbaycan yalnız müharibə variantı ilə buna nail ola bilər. Rəsmi Bakı geosiyası şərtlərin yetişməsini gözləyir. Artıq Türkiyədən də isti mesajlar var. Dəyişikliklər sürətə gedir. Bu, Ermənistən əleyhinə işleyir. Ermənistanda bundan sonra stabil siyasi vəziyyət hökm sürməyəcək. Ona görə də bu ölkə ilə aparılan diplomatik danışışlar səmərəsizdir".

Milli Meclisin deputati Eldəniz Səlimov bildirib ki, inqilab və çevriliş yolu ilə hakimiyətə geldiyi ilk gündən işgalçi ölkənin

DİM buraxılış imtahanları ilə bağlı malumat yaydı

Dövlət İmtahan Mərkəzi bu gün ümumi (9 illik) və tam (11 illik) orta təhsil səviyyəsi üzrə buraxılış (qəbul) imtahanları keçirib.

Unikal.org xəbər verir ki, mərkəz tərəfindən pandemiya şəraitinin təleblərinə əsasən iştirakçıların yalnız tibbi maska ilə imtahan binasına daxil olmasına icazə verilib.

Buraxılış rejimi yeni qaydalara uyğun şəkildə tənzimlənib, imtahan heyəti müvafiq qoruyucu vasitələrlə (xüsusi geyim, elcək, üz sıpəri, tibbi maska) təmin olunub.

İmtahanlar Ağstafa, Şamaxı, Balakən, Oğuz, Bərdə, Zərdab, İmişli, Biləsuvar, Astara, Quba olmaqla, ümumilikdə 10 şəhər və rayonda keçirilib.

İmtahanların təşkil edilməsi üçün 52 imtahan binası, 834 imtahan zalı, 52 ümumi imtahan rəhbəri, 133 imtahan rəhbəri, 1090 nəzarətçi - müəllim, 104 buraxılış rejimi əməkdaşı, 52 bina nümayəndəsi ayrılib.

Kütüvliliyin və təmas hallarının qarşısının alınması məqsədilə imtahan iştirakçıları üçün imtahan binasına müxtəlif daxilolma vaxtları müyyən edilib. İmtahan keçirilən binaların qarşısında sərada gözləmek üçün nişanlayıcı xətlər çəkilib. İmtahan binasına buraxılış rejiminin növbə ilə - lazımi sosial məsafəni gözləmkələ teşkil edilməsinə nail olunub.

İmtahan binasına daxil olan iştirakçıların məsafədən ölçü bilən elektron termometrlə bədən hərəkətləri yoxlanılıb, zəruri dezinfeksiyaedici vasitələrdən istifadə olunub.

İmtahan prosesinin idarə olunması üçün DİM-də operativ qərargah fəaliyyət göstərib, müntəzəm olaraq imtahanın keçirildiyi binalarla əlaqə saxlanılıb və imtahanın gedisi nəzarətdə olub. Bütün binalarda imtahan təlimata uyğun şəkildə keçirilib, iştirakçılara öz bilik səviyyələrini nümayiş etdirmələri üçün zəruri şərait yaradılıb.

İllkin məlumatlara əsasən imtahanada her hansı qayda pozuntusu (mobil telefon və s.) baş verməyib.

İyunun 26-dan etibarən DİM-də imtahan protokollarının və cavab vərəqərinin emalına başlanıllacaq.

9-cu sinif üzrə buraxılış imtahanları, 9 illik orta təhsil bazasında kolleclərə qəbul imtahanları və Azərbaycan dili (dövlət dili) imtahanlarının nəticələri yaxın 5 gün ərzində elan olacaq.

11-ci sinif buraxılış imtahanlarında istifadə olunan açıq tipli tapşırıqların yoxlanılması uzun müddət tələb etdiyindən nəticələrin 3 həftə ərzində elan olunması nəzərdə tutulur.

Z.Məmmədli

Ermenistan hakimiyəti çıxılmaz durumda

Paşinyan iqtidarı diqqəti daxili çaxnaşmalardan yayındırmaq üçün Qarabağ cəbhəsində müxtəlif oyunlara start verib

məntəqəsi, Füzuli rayonunun Aşağı Veyşelli, Qaraxanbəyli, Aşağı Seyidəhməlli, Aşağı Əbdürəhmanlı və Horadız yaşayış məntəqələri ətrafında geniş miqyaslı yanğınların törədildiyi müşahidə olunub. Ermənistən tərəfinin törətdiyi bu ekoloji terror nəticəsində yanğının yayılma sahəsi 2422 hektara çatmışdır. Hazırda qeyd edilən ərazilər üzrə "Azersky" peyki vəsítəsilə gündəlik monitoringlər davam etdirilir.

Göründüyü kimi, Ermənistən Azərbaycanın işgal olunmuş ərazilərində qeyri-qanuni fəaliyyətini, o cümlədən yanğınların törədilməsi və ətraf mühitə ziyan vuran digər əməllərini davam etdirir. Ermənistən bu qanunsuz fəaliyyəti Azərbaycanın işgal olunmuş Dağlıq Qarabağ və ətraf rayonlarının hərbi işgalinin davam etdirilməsi və möhkəmləndirilməsi, bu ərazilərin ilhaq edilməsi və azərbaycanlı məcburi köçkünlərin öz evlərinə və mülklərinə geri qayıtmamasının qarşısının alınmasına yönəlib.

Beynəlxalq hüququn, o cümlədən beynəlxalq humanitar hüquq normalarını və Azərbaycan qanunvericiliyini kobud şəkilədə pozaraq ölkəmizin işgal edilmiş Dağlıq Qarabağ və ətraf bölgələrində qanunsuz fəaliyyəti həyata keçirən Ermənistən, onun fiziki və hüquqi şəxsləri, elcə də işgal olunmuş ərazilərimizdə qeyri-qanuni fəaliyyətə cəlb olunan bütün digər şəxslər və şirkətlər inzibati və hüquqi məsuliyyət daşıyırlar.

Azərbaycan ərazilərinin hərbi işgalini

parlamentdə Tsarukyan blokunun rəhbəri, olıqarx Qaqiq Tsarukyanın Paşinyana qarşı istəfa çağrıları erməni baş nazir üçün gözlənilməz bir hadisə oldu. Tsarukyan Paşinyanla müttəfiq idi. Görünür, daim yeri dəyişən Tsarukyan Rusyanın təlimatları ilə Paşinyana qarşı hərəket edib. Ölkədə ağır iqtisadi durum və sosial vəziyyətin kəskinləşməsi fonunda Tsarukyan hesab edirdi ki, bu vəziyyətdə xalqın etirazını ona qarşı formalaşdırıa bileyək. Məhz fürsətdən istifadə edib meydana atıldı və nəticədə Paşinyanın sərt hərəketi ilə üzləşdi. Buna baxmayaraq, Paşinyana qarşı yeni cəbhə formalaşıb və bu, onun üçün çətin bir dönenin başlangıcıdır".

Eksperə görə, Paşinyan hazırda Qarabağ klanından o qədər də çəkinmir: "Amma Tsarukyanın hərəkətlərindən çox ehtiyatlanır. Çünkü xalq Qarabağ klanını dəstəkləmir. Amma olıqarx Tsarukyanı dəstəkləyən elektorat var. Ona görə də Paşinyan çalışır ki, onu tam neytrallaşdırı. Məhkəmə sistemi Tsarukyanı azad etsə də, onun fəaliyyət imkanları məhduddur. Paşinyan bilir ki, onu meydana atan Rusiyadır və vəziyyətdən istifadə etməye çalışıb".

M.Əsədullazadənin fikrincə, erməni baş nazir Köçəryani həbsdən azad etse də, məhz Rusiyaya etiraz olaraq Moskva parada getmir: "Görünür, Rusiya ona iqtisadi güzəştlər etməyəcək və verilən vədlər sadəcə söz olaraq qalacaq. Məhz daxili siyasi vəziyyət onun əleyhinə işlədiyinə görə Moskva səfərini təxirə sal-

Baş naziri Nikol Paşinyan və komandası ölkəni bütün müstəvilərdə dərin böhrana və tənəzzülə uğradıb. O hesab edir ki, problemlər nəinki həll olunub, əksinə, üstünə yeniləri və daha ağırları qalaqlanıb. Onun sözlərinə görə, işgalçi ölkədə siyasi, iqtisadi, mənəvi böhran sürətə dəha da dərinləşib: "Paşinyan ənənəvi "Qarabağ ritorikası"na əl atsa da, dəfələrle Azərbaycanı təxribata çəkməyə çalışıda, özünü erməni xalqının ona yönələn nifrəti və qəzəbli baxışlardan xilas edə bilməyib. Eyni zamanda rəqiblərini, onun üçün çox böyük təhlükə olan hərbi canilər, "Qarabağ klani"nin aparıcı simaları Köçəryan və Sərkisyanı künçə sıxışdırmaqla, onlara həbs təhlükəsi yaşıtmalıqla, yənə də isteklərinə nail ola bilməyib".

Deputat qeyd edib ki, bir müddət öncə ölkənin güc strukturları ilə yaşanan gərginlik, qarşıdurma, istefalar Paşinyanın və onun timsalında Ermənistən mövcud durumunun əyani göstəricisindən ənənəvi: "Bununla yanaşı, məhkəmə orqanları, xüsusilə də, Konstitusiya Məhkəməsi ilə uzun müddətdən bəri davam edən gərginlik, qarşıdurma artıq özünün pik həddinə çatıb. Hər kəsə də məlumdur ki, məhkəmələrdə, o cümlədən, Konstitusiya Məhkəməsində keçmiş iqtidaların təsiri güclüdür. Çünkü oradaki şəxslərin böyük əksəriyyəti keçmiş iqtidara bağlı insanlardır. Bu isə nəticədə Paşinyan və onun komandası, həmçinin, parlamentlə-məhkəmələr, Konstitusiya Məhkəməsi arasında böyük gərginlik ocağıdır. Baş nazir nə qədər çalışıda, manevrələr etsə də, bu ocağı söndürə bilməyib".

Millet vəkili vurğulayıb ki, bu gün Ermənistən, erməni xalqı, Paşinyan iqtidarı od ilə su arasındadır və hələ ki, hamı olla oynayır, su töken və ya tökmək istəyən yoxdur: "Sonun necə olacağını inididən tam proqnozlaşdırmaq bir o qədər mümkün deyil. Kim gedəcək, kim qalacaq və ya kim gələcək, bunu proseslərin gedisi göstərəcək. Amma bütün hallarda biliñən və görünən odur ki, uduzan və uçuruma yuvarlanan Ermənistən, erməni xalqı və onları illərdir arxasında ora-bura sürüyən xəstə düşüncəli siyasetçilər olacaq. Çünkü proseslərin gedisi göstərəcək ki, onlar üçün çıxış yolları tamamilə qapalı".

Z.Məmmədli

2020 – Həcc ziyarətinin qadağan olduğu il İSLAM ÖLKƏLƏRİNİN QƏRARA MÜNASİBƏTİ NECƏDİR?

Səudiyyə Ərəbistanı koronavirus pandemiyasına görə illik Həcc ziyarətinin ləğvini elan etdikən bir gün sonra krallıqda yaşayış təxminən 1000 zəvvərin Həcc ziyarətinə icazə verəcəyi söylənilib.

İyulun sonlarında başlayacaq bir həftəlik mərasim üçün hər il dörd bir yanından gələn 2.5 milyon zəvvər Məkkə və Mədinə şəhərlərinə axın edir. Bu il xarici qonaqlara ziyarət icazəsi verilməyəcək.

Bazar ertəsi günü Səudiyyə Ərəbistanı bu il "çox məhdud" Həcc ziyarətini keçiriləcəyini açıqlayıb, çünki ölkə hələ də koronavirus pandemiyası ilə mübarizə aparır.

Səudiyyə Ərəbistanının Həcc Nazirliyi həcc ziyarətini məhdudlaşdırma qərarının böyük toplantılarla risklər doğurduğundan diqqətin qlobal ictimai sağlamlığı qorunmasına yönəldiyini bildirib.

Bu ilki ziyarətin iyulun 28-də başlayacağı gözlənilir.

Həcc ziyarətini kim yerinə yetirəcək?

İslamın beş əsas sütunundan biri olaraq Həcc bütün fiziki və maddi imkanları olan müsəlmanların həyatlarında ən azı bir dəfə yerinə yetirilməli vacib şərtdir.

Bu il Krallığın Həcc Nazirliyi mərasimin yalnız Səudiyyə Ərəbistanında yaşayan müxtəlif millətlərdən olan məhdud sayıda insan üçün açıq olacağını bildirib.

Çərşənbə axşamı günü virtual mətbuat konfransında həcc naziri Məhəmməd Bəntən hökumətin hələ ziyarətə icazə alacaq ümumi zəvvərlərin sayını nəzərdən keçirməkdə olduğunu söyləyərək, zəvvərlərin sayını açıqlayıb: "Təxminən, min nəfər, bəlkə az, bəlkə də bir az çox adam ola bilər".

O deyib: "Bu ilki rəqəm on və ya yüz min nəfər olmayıcaq".

Səhiyyə naziri Təvfiq ər-Rabiye zəvvərlərin müqəddəs Məkkə şəhərinə gəlməzdən əvvəl koronavirus xəsteliyinə görə testdən keçiriləcəyini və mərasimdən sonra evdə karantində qalacığını söyləyib.

Nazir, həmçinin 65 yaşdan yuxarı və ya xroniki xəstəlikləri olan heç kimin Həcc ziyarətinə buraxılmayacağını söyləyib.

Əvvəllər belə olubmu?

Səudiyyə Ərəbistanının təxminən 90 illik tarixində ilk dəfə olaraq xarici zəvvərlərin Həcc ziyarətinə qadağa qoyulub.

Həcc tarix boyu müharibə və keçmişdə baş verən epidemiyalara görə ləğv edilib, lakin 1932-ci ildə Səudiyyə Ərəbistan Krallığı qurulandan bəri deyil.

Təpki varmı?

Cavab məyusluq, rahatlanma və qərarı qəbul etmə qarışıqlığıdır.

Səudiyyə Ərəbistanının açıqlamasından əvvəl İndoneziya, Malayziya, Seneqal və Singapur öz vətəndaşlarının koronavirusa görə bu il Həcc ziyarətinə yollanmasını qadağan etmişdi.

İndoneziyadan olan 68 yaşlı Kemariye Yəhya deyib: "Müqəddəs Məkkə şəhərinə getmək üçün ümidişəm çox idi. Buna illərlə hazırlaşmışdım. Amma indi nə edə bilərəm? Bu, Allahın iradəsidir, taledir".

Banqladeşdə Həcc səyahət agentliklərini təmsil edən qrupun rəhbəri Şəhadət Hüseyin Təslim qərardan "çox adamın sarsılıcığını" söyləyib, "amma bu, xeyrədir".

"Digər ölkələrdən fərqli olaraq, banqladeşli zəvvərlərin əksəriyyəti yaşlı insanlardır və COVID-19-a qarşı həssasdırlar", - deyə o əlavə edib.

Ümumən 180.000-ə yaxın zəvvər göndərən Pakistan bu il Həcc ziyarəti zamanı Səudiyyə Ərəbistanındaki diplomatlarının ölkəni təmsil edəcəyini açıqlayıb.

Qonşu Hindistanda azlıqlarla iş üzrə nazir 2020-ci ildə 200 mindən çox insanın Həcc ziyarətinə getmək üçün müraciət etdiyini və ziyarət üçün ödənən pulun tam qaytarılacağını söyləyib.

Malayziya İslam Təşkilatları Məsləhət Şurasının sədri Məhəmməd Əzmi Əbdülhəmid bildirib ki, rəsmi Riyad deyil, müsəlman xalqları "kollektiv qərar" qəbul etməli idi.

Xarici İşlər Nazirliyi ABŞ-in Aşqabaddakı səfirliyinin ölkədə koronavirusun mövcudluğunu ilə bağlı açıqlamasını "feyk" adlandırıb. Həkimiyətini qıcıqlandıran səbəb diplomatik missiyanın saytında bu ölkədə olan ABŞ vətəndaşlarına koronavirusa yoluxmamaq üçün təhlükəsizlik tədbirlərinin riayət etmək barədə xəbərdarlıqlıdır. Bir qədər əvvəl Türkmenistanın Mari, Türkmenabat və Daşoguz şəhərlərində "Aşqabad Amerika Mərkəzi" və "Amerika guşələri" bağlanılıb.

Türkmenistan həkimiyəti en yüksək səviyyəde "koronavirus infeksiyasının girişinin qarşısını

Bayrağı Günü (18 May) və kütłəvi ağac əkme iməcliyi.

İndi ölkə iyulun 29-da prezident Qurbanqulu Berdiməhəmmədovun ad gününü qeyd etməyə hazırlanır. Berdiməhəmmədovun dediyi kimi, peyğəmbər yaşına girir - 63.

Doğum gününü qeyd etmək üçün o, Rusiya Federasiyasının prezidenti Vladimir Putinin Qələbə Paradında iştirak etmək dəvetini rədd etdi, çünki qayıtdıqdan sonra 14 gün karantində qalmalı olacaq.

Mövcud vəziyyəti nəzərə alaraq Aytakov, ehtimal ki, iyulun 1-dən sonra həkimiyət orqanlarının məhdud koronavirus hallarını tanıyaçağını güman edir. Ölkə növbəti bayramlara -

lumatlarının yayılmasının yolverilməzliyi barədə ABŞ səfirinə dəfələrlə xəbərdarlıq edib".

Sənəddə qeyd olunur ki, diplomatik korpus və xarici jurnalistlərlə bağlı Türkmenistanda yoluxucu xəstəliklərin qarşısının alınması üçün görülen tədbirlər barədə mütəmadi brifinqlər keçirilir: "Amerika tərəfi, dəvətlərə baxmayaraq, belə görüşlərdə iştirak etmir".

Bu arada, brifinqlərin birində xarici işlər naziri Rəşid Meredov Aşqabadın DST missiyasını iyulun 1-əvvelində qəbul etməyə hazır olduğunu bildirib. Təşkilat mütəxəssisləri iki aydan əvvəl Türkmenistana getməyə çalışırlar.

Beynəlxalq Araşdırımlar İn-

ABŞ-in Aşqabada təpkisi Transxəzər boru kəmərindən imtiina ola bilar

almaq üçün görülən tədbirlərin effektivliyini" əsas getirərək, ölkədə COVID-19-un mövcudluğunu inkar etməyə davam edir.

Bu arada, Türkmenistanda koronavirusun yayılmasını gizlətmək artıq çətindir. Aşqabadın etrafındakı Çoğanlıdakı yolxucu xəstəliklər xəstəxanası ağzinasdək dolub. Həkimlər də onun pasientləri olublar. Onlardan ikisi öten həftə ölüb.

Bu barədə müxalif mediası məlumat verir. Adının açıqlanmaması şərti ilə həkimlər "Azadlıq Radiosu"na koronavirusun yayılması və vəziyyətin nəzarətdən çıxdığını bildirib. Ancaq həkimiyət heç bir tədbir görmür.

Türkmenistan mütəxəssisi Sərdar Aytakovun "NG"-yə deydiyi kimi, həkimiyət nəinki "populyar təcrübə"ni əsas getirib heç bir profilaktik tədbir görmür, hem də onlara mane olur.

Çaxnaşmanın qarşısını almaq üçün qoruyucu maskalar taxmaq qəti qadağandır, sosial məsafə nəinki normallaşdırılmış, əksinə, həkimiyət Dünya Vələsiped Günü (3 iyun) məcburi kütłəvi tədbirlər təşkil edir. Üstəlik Xalça bayramı (mayın son Bazar günü), hərbi parad (9 May), Türkmen Atı Günü (aprelin son Bazar günü), Aşqabad Günü (25 May), Dünya Səhiyyə Günü (7 Aprel), Konstitusiya Günü və Türkmenistanın Dövlət

mədəniyyət və incəsənet işçiləri, Məhtumqulu Fəraqının poeziyası, habelə 12 dekabrda qeyd ediləcək neytrallıq gününün 25 illiyinə hazırlaşır.

TDH xəbər verir ki, bu ərefədə Berdiməhəmmədov videoiclas keçirib və rəsmilərə hazırlıqları sürətləndirməyi tapşırıb.

ABŞ səfirliliyi koronavirusla bağlı vəziyyətdən narahatdır. Diplomatik missiya vəb saytında Türkmenistandakı Amerika vətəndaşlarına xəbərdarlıq edib: "g bu xəstəliyə uyğun simptomları olan yerli vətəndaşların 14 günde qədər yoluxucu xəstəliklər xəstəxanalarında testdən keçirildikləri və karantin altına alınmışları barədə mesajlar gəlib". Eyni məlumatda, sosial məsafəni qorumaq, tibbi maskalarдан istifadə etmək və mümkünsə məsaflədən işləmək tövsiyə olunur.

Türkmenistan həkimiyəti etibarsızlıqdan inciyib və ABŞ diplomatik korpusunun açıqlamasını saxta adlandırbı. "Məsajda təhrif olunmuş məlumatlar var Xüsusilə, xəstəliyin simptomları olan vətəndaşların testdən keçirildiyi və karantine göndərile biləcəyi iddia edilir" - bu, Türkmenistan Xarici İşlər Nazirliyinin saytında bildirilir.

XİN "bu cür saxta məlumatlar"ın işə yaramadığını qeyd edib. "Nazirliyin nümayəndələri qərəzli və təsdiqlənməmiş mə-

stututunun (BAİ) baş tədqiqatçısı Andrey Kazantsev "NG"-yə bildirib ki, Türkmenistan dünyada demek olar ki, öz ərazisində koronavirusun mövcudluğunu inkar eden yeganə ölkə olaraq qalır.

Ekspert bildirib: "Bu, özünü tibb sahəsində böyük mütəxəssis kimi təqdim edən prezident Berdiməhəmmədovla əlaqədarlıdır. Həqiqətən tibb elmləri doktorudur və yaxşı diş həkimi imiş. Onun həkimiyəti dövründə çox yaxşı səhiyyə sisteminin yaradıldığına inanılır. Buna görə də, səhiyyə sahəsində hər hansı bir böhranın tanınması avtomatik olaraq Türkmenistana və Berdiməhəmmədovun nüfuzuna xələ gətiircək. Belə görünür ki, ölkə rəhbərliyi bu rəydədir. Əslinde, bunun əksi baş verir, indi dünyada epidemiyə ilə ciddi maraqlanmayan ölkələrə və liderlərə qarşı mənfi münasibət var".

Eyni zamanda, Aşqabad qorxmır, itirmək üçün heç bir şey olmadığını başa düşərək Birleşmiş Ştatları səhv məlumat yayaqda, münasibətləri korlaşıqda günahlandırır.

"Prezident Donald Trampin rəhbərliyindəki ABŞ özünü iqtisadiyyatla əlaqəli daxili böhrandan uzaqlaşdırır. Bundan əlavə, Orta Asiyaya maraqlı azaldılar. Buna görə də, Türkmenistan Xarici İşlər Nazirliyinin açıqlaması, müzakirə olunacağı təqdirdə, Dövlət Departamentinin şöbələrindən biri səviyyəsində təpki ilə üzləşəcək", - bu, Kazantsevin rəyi dir.

Onun fikrincə, təpki yalnız ABŞ-in Rusiya Federasiyasını kənarda qoyan layihə olaraq siyasi maraqlarını qoruduğu Transxəzər qaz boru kəməri layihəsinə gələ bilər. Kazantsevin sözlerinə görə, koronavirus olmadıqda belə, kəmərin tikintisi məsəlesi yaxın vaxtlarda həll olunmayacaq.

**Viktoriya Panfilova
"Nezavisiməyə qazeta",
24.06.2020**

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında
Kütləvi İformasiya Vasitələrinin İnkişafına
Dövlət Dəstəyi Fondu

KIVDF

**Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında
Kütləvi İformasiya Vasitələrinin İnkişafına Dövlət
Dəstəyi Fondu**nın dəstəyi ilə “Qaçqın və məcburi
köçkünlərin, əhalinin sosial cəhətdən qayğıya ehtiyacı
olan təbəqələrinin problemlərinin həlli ilə bağlı
həyata keçirilən tədbirlərin işıqlandırılması” istiqaməti
üzrə layihə çərçivəsində hazırlanır.

Azərbaycan dünya ölkələri kimi əsas gücünü koronavirusla mübarizəyə yönəltərək, ölkəmiz sosial layihələri də uğurla icra edir. Belə ki, məcburi köçkünlərin yeni manzillərlə təminatı işi davam etdirilir. “Qobu Park-3” yaşayış kompleksi də artıq öz sakinlərin qəbul edib. Məcburi köçkünlər üçün salınan yeni qəsəbələr onların yaşayış şəraitini yaxşılaşdırırsa da, bəzən bu köç onlara məşğulluqla bağlı müyyəyen problemlər yaradır. Bəs görəsən məcburi köçkünlərin köçürüldüyü yeni qəsəbələrdə onların məşğulluğu istiqamətində hansı addımlar atılır?

Qaçqınların və Məcburi Köçkünlərin İşləri üzrə Dövlət Komitəsində verilən məlumatma göre, artıq bu məsələ diqqətə alınır və müvafiq tədbirlər görülür. Məsələn, “Qobu Park-3” yaşayış kompleksində “Xarı Bülbül” xalçaçılıq və naxış emalatxanası məcburi köçkünlərin məşğullığunun artırılması və sosial rifah halının daha da yaxşılaşdırılması məqsədi ilə yaradılıb. Burada xalçaçılığın sırları öyrənilməklə yanaşı, həm də istehsal prosesi təmin edilir. Layihə çərçivəsində xalçaların satışı, eləcə də, məcburi köçkünlərin əli işi kimi yerli və xarici bazara da çıxarılması nəzərdə tutulur. “Xarı Bülbül” emalatxanasında zərgərlik məmulatları da hazırlanır. Burada məcburi köçkün genclər üçün zərgərlik kursu fəaliyyətə başlayıb. Təlimçi Eduard Şamarayev deyir ki, dərsler iki istiqamətdə keçirilir, enənəvi zərgərlik - əl ilə bəzək əşyalarının hazırlanması və matiks, 3D programı vasitəsi ilə əşyaların komputerdə düzəldilmesi: “Ölkəmizdə bu vasite ilə, texnika çox olmadığına görə əşyalar nadir halda işlənilir, ancaq dövlətin dəstəyi ilə biz bunun üçün lazım olan avadanlıqlarla təmin ediləcəyik. Hazırkı dərsler mühazirə şəklində keçirilir. Yaxın zamanda uşaqlar praktikaya başlayacaqdır”.

Məmulatların dizaynında üstünlük Qarabağ motivlərinə veriləcək. Təlimdə iştirak edən Laçın rayonundan olan məcburi köçkün Murad Zərbəliyev, Ağdam rayonundan məcburi köçkün Ceyhun Musayev, Elşən Abiyev öz bölgelərinə aid kolleksiyalar hazırlayacaqlar. Bu məmulatların satışı təşkil ediləcək. “Xarı Bülbül” xalçaçılıq və naxış emalatxanasında zərgərlik dərslerindən başqa rəsm dərnəyinin və xarici dil kurslarının da təşkili nəzərdə tutulur. Komitənin Beynəlxalq elaqələri, informasiya və mətbuat xidməti departamenti direktoru İbrahim Mirzəyev

deyir ki, “Qobu Park 3” yaşayış kompleksində Kiçik və Orta Biznesin İnkişafı Agentliyinin (KOBIA) dəstəyi ilə yaradılmış oyuncaq və tibbi ləvazimatların istehsalı müəssisələrində istehsala başlanıb: “Gün ərzində oyuncaq istehsalı müəssisəsində 15-20 çeşiddə 1000-dək yumşaq, 10 çeşiddə 500-dək plastik oyuncaq istehsal olunur. Tibbi ləvazimatların isteh-

mənbələrinə çıxış kimi dəsteklər göstərilib. Müəssisələr icarə xərc-lərindən azad edilib. Hər iki mües-sise biznes və sosialyönlüdür. Belə ki, müəssisələrdə istehsal olunan məhsullar rəqabətqabiliyyətlidir və idkali əvez edir. Daxili bazarla yanaşı, müəssisələrdə istehsal olunan məhsulların gələcək xarici bazarlara çıxarılması da nəzərdə tutulur. Burada çalışan işçilər “Qobu Park 3” yaşayış kompleksində yaşayış qəcəqin və məcburi köçkünlərdir. Yaşayış kompleksində məskunlaşma tam başa çatdıqdan sonra oyuncaq istehsali müəssisəsində işçilərin sayı 40-a, tibbi ləvazimatların istehsali müəssisəsində isə 80-ə çatdırılacaq. Ümumiyyətə, müəssisələrdə çalışacaq işçilərin 80 fəizi qəcəqin və məcburi köçkünlərden ibarət olacaq. Bu oyuncaq və tibbi ləvazimatların istehsalı müəssisələri bu il mayın 28-də Prezident İlham Əliyevin və Birinci xanım Mehriban Əliyevanın iştirakı ilə Bakının Qaradağ rayonunda yerləşən “Qobu Park-3” yaşayış kompleksinin açılışı zamanı fəaliyyətə başlayıb. Məcburi köçkünlərin və qəcəqlərin məşğulluluğunun biznes layihələr vasitəsilə təmin olunması istiqamətində KOBIA və Qaçqınların və Məcburi

bə üzrə 451 qeyri-yaşayış və torpaq sahəsi müqavilə əsasında sa-kinlərin istifadəsinə verilib. 2019-cu ilin əvveline olan göstəricilərə esasən əmək qabiliyyətli məcburi köçkünlər 366,9 min nəfər təşkil edib ki, bunlardan 200 min nəfəri bündə təşkilatlarında və digər sa-hələrdə daimi işlə, 134 min nəfəri isə mövsümi işlə təmin edilib. Azərbaycan Hökuməti və Dünya Bankının birgə maliyyələşdirdiyi Məcburi Köçkünlərin Yaşayış Şəraiti və Gəlir İmkənlərin Dəsteklənməsi Layihəsinin tərkib hissəsi olan “Məcburi Köçkün Gənclərin Dəsteklənməsi” programına esasən şəxsi biznes fəaliyyəti ilə məşğul olan gənclərin dəsteklənməsi məqsədilə 2019-cu ilde 4.664.108 manat vəsait ayrılib. Bu məbləğin də 2.128.024 manat tədris-təcrübə kursunu başa vurmaş müdavimlərə iş, alət və avadanlıqların alınmasına sərf edilmişdir. Azərbaycan Hökumətinin Dünya Bankı ilə bağlanmış kredit sazişi çərçivəsində Azərbaycan Hökumətinin payından 2.090,0 min manat, eləcə də Dünya Bankının pay hissəsindən 12.761,5 min manat məbləğində vəsait ayrılar, 2019-cu il ərzində məcburi köçkünlərin məşğulluğu və sosial problemlərinin həlli üçün istifadə

mətsəsinin təşəbbüsü, Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin köməkliyi ilə məcburi köçkünlərin məşğullığına dəstek məqsədilə Abşeron rayonu ərazisində yeni istifadəyə verilmiş yaşayış kompleksinin sakinləri üçün əmək yarmarkası təşkil edilərək, 80 müəssisə və təşkilatdan 881 vakant iş yeri yarmarkaya çıxarılıb. Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin Baş Məşğulluq idarəsi tərəfindən Bakı şəhərinin Nəsimi rayonu ərazisində keçirilən “Özünüməşğulluq” programına dair tedbirdə 75 nəfər məcburi köçkünün müraciəti müsbət dəyərləndirilib. 2019-cu ilin 19 noyabr tarixində Qaçqınların və Məcburi Köçkünlərin İşləri üzrə Dövlət Komitesinin, Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi ilə birgə məcburi köçkünlərin məşğullığına dəstek məqsədilə Bakı şəhərinin Qaradağ rayonu ərazisində istifadəyə verilib “Qobu Park-2” yaşayış kompleksinin sakinləri üçün növbəti əmək yarmarkası təşkil edilib. Sakinlərin seçimine 54 müəssisədən 644 vakant iş yeri təqdim olunub. Yarmarkaya müraciət etmiş 117 məcburi köçkünləndən 19 nəfər işə qəbul edilib, 12 nəfər peşə hazırlığı kurslarına və 7 nəfər özünüməşğulluq

Yeni köçkün saharcıklarında yeni ümidi...

Ibrahim Mirzəyev: “Məcburi köçkünlərin köçürüldüyü yeni qəsəbələrdə onların məşğulluğu istiqamətində işlər görürlər”

sali müəssisəsində isə gündəlik olaraq 600-700 ədəd tibbi heyət və xəstələr üçün üst geyimləri, 150-200 ədəd steril cərrahi dəstələr, 5000-e qədər tibbi maska, 100-150 min arası baxıl və digər tibbi teknik vasitələr istehsal edilir. Hazırkı oyuncaq istehsalı müəssisəsində 10, tibbi ləvazimatların istehsalı müəssisəsində isə 20-dək işçi çalışır. Bu müəssisələr tərəfindən istehsal olunan məhsullar yaxın vaxtlarda “Tutu Toys” və “Gill med” brendi ilə satışa çıxarılaçaq. Qeyd edim ki, KOBIA tərəfindən hər iki müəssisənin yaradılması üçün sahibkarlara biznesin planlaşdırılması, qeydiyyatı və təşkil istiqamətlərində daxili bazar araşdırmalarının aparılması, biznes planlarının tərtib edilməsi, şirkətlərin qeydiyyatdan keçirilməsi, işçilər üçün təlimlərin təşkili, maliyyə

Köçkünlərin işləri üzrə Dövlət Komitəsi arasındaki əməkdaşlıq çərçivəsində agentliyin təsis etdiyi “BİRGÖ” MMC ilə komitənin müvafiq departamenti arasında bu ilin yanvarında əməkdaşlığı dair müqavilə imzalanıb”.

I. Mirzəyevin sözlərinə görə, ai-diyyatı dövlət orqanlarına məcburi köçkünlərin six müvəqqəti məskunlaşdırıcıları ərazilərde onlara güzəştli kreditlərin verilmesi, kiçik emal sexlərinin, aqro-servis mərkəzlərinin, xalçaçılıq, toxuculuq və s. sexlərinin yaradılması üçün müvafiq tapşırıqlar verilib: “2003-cü ildən etibarən məcburi köçkünlərin məskunlaşdırığı qəsəbə və yaşayış komplekslərinin sahibkarlıq fəaliyyəti ilə məşğul olmaq istəyən sakinlərinin müraciəti nəzərə alınaraq, ümumiyyətdə 2019-cu ilin sonuna dək 106 qəsə-

edilib. Öten il ərzində Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin Baş Məşğulluq İdarəsi tərəfindən ümumiyyətdə 1.615 nəfər məcburi köçkün işlə təmin olunub, 155 nəfər işsizlik statusu alıb, 126 nəfər peşə hazırlığı kursuna göndərilib, 143 nəfər isə işsizlik müaviniyi təyin edilib. 156 nəfər məcburi köçkün ictimai işlərə cəlb olunub. İqtisadiyyat Nazirliyi yanında Sahibkarlığın İnkişafı Fondu tərəfindən cari il ərzində müvəkkil kredit təşkilatları vasitəsilə 62 məcburi köçkün sahibkarlıq subyektiin investisiya layihəsinin maliyyələşdirilmesi 3.850,5 min manat məbləğində güzəştli kredit verilib, bu layihələr hesabına qeyd olunan dövr ərzində 210 yeni iş yeri yaradılıb. İl ərzində gənc məcburi köçkünlərin məşğulluğu məqsədilə 30 yaşadək olan 721 nəfər gənc məcburi köçkünün sənədləri toplanaraq, Yanğından mühafizə dəstələrində işlə təmin olunmaları məqsədilə Fövgələdə Hallar Nazirliyinə təqdim edilib və neticə etibarilə təlim-sınaq prosesindən uğurla keçib. 52 nəfər gənc məcburi köçkün yanğından mühafizə dəstələrində daimi işlə təmin edilib. Eləcə də bölgələrdə yaşayan məcburi köçkün gənclərin elektron-energetika sahəsində işlə təmin olunması üçün “Azəriş” Açıq Səhmdar Cəmiyyəti ilə əlaqə yaradılıb, bir qrup gənclərin müvafiq sənədləri toplanaraq, Səhmdar Cəmiyyətin Tədris Mərkəzine göndərilib. Sınaq müddətini başa vurdudan sonra həmin gənclərden 161 nəfəri “Azəriş” ASC-nin enerjitehçizatı şəbəkələrində işə qəbul olunub. Öten ilin 7 may tarixində Qaçqınların və Məcburi Köçkünlərin İşləri üzrə Dövlət Ko-

programına celb edilib. Qaçqınların və Məcburi Köçkünlərin İşləri üzrə Dövlət Komitəsinin və Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin birgə təşkilatçılığı ilə məcburi köçkünlərin məşğulluluğun təmin edilməsi məqsədilə Bakı şəhərinin Sabunçu rayonu, Kürdəxanı qəsəbesində inşa edilmiş 810 məcburi köçkün ailesi yaşıyan kompleksdə növbəti əmək yarmarkası təşkil edilib. Sakinlərin seçimine 32 müəssisədən 253 vakant iş yeri təqdim olunub. Yarmarkada iştirak edən 344 nəfərdən 18-nə göndərmiş, 2 nəfər isə özünüməşğulluq programına cəlb edilib. Azərbaycan Hökumətinin Dünya Bankı ilə birgə maliyyə dəstəyi hesabına Gəncə və Mingəçevir şəhərlərində həyata keçirilen Məcburi Köçkünlərin Yaşayış Şəraiti və Gəlir İmkənlərinin Dəsteklənməsi Layihəsinin bir hissəsi olan “Məcburi Köçkün Gənclərin Dəsteklənməsi” programına əsasən 2500 məcburi köçkün gənclərin peşə təlimləri keçidkən sonra toplanılan təcrübəyə uyğun olaraq, sertifikat və avadanlıqlarla təchiz olunması nəzərdə tutulmuşdur ki, layihənin şərtlərinə uyğun olaraq, 3 mərhələ üzrə həyata keçirilən programın birinci mərhələsi çərçivəsində 833 nəfər məcburi köçkün gənc peşə təlimləri keçiblər. Təlimləri uğurla başa vuran gənclərə əlavə olaraq, “Biznesin idarə olunması” tədris olunub. Peşə təlimlərini və biznes təlimi üzrə imtahanları qənaətbəxş səviyyədə başa çatdırın gənclərə, şəxsi bizneslərini formalasdırma-ları üçün iş alətləri və avadanlıqlar təqdim edilib”.

Tovuz rayonunda qəsdən adam öldürməyə cəhdə təqsirləndirilən 1992-ci il təvəllüdü Elxan Qasımovun cinayət işi üzrə məhkəmə prosesi başa çatıb.

Teleqraf.com-un xəberinə görə, Elxan Qasımov 16 yanvar 2017-ci il tarixdə həmyerilisi Kənan Qasımovun onun və ailə üzvlərinin ünvanına nəlayiq ifadələr işlətməsini zənn edib.

Bu səbəbdən Kənan Qasımovə zəng edib, onun "Almalı" kafesində olduğunu dəqiqləşdirib. Sonra yaşadığını evdən odun baltasını götürərək həmin kafeyə gelib. Orada Kənan Qasımovu öldürəcəyini deyib, ondan həyətə çıxmağı tələb edib. Həmin Kənanla birlikdə kafedə yemek yeyən tanışları - Azər İsayev, Ələddin İsmayılov və Babək İsayev onu sakitleşdiriblər. Ona yaşadığı eve getməyi tövsiye ediblər.

Buna baxmayaraq Elxan Qasımov kənarda dayanıb Kənan Qasımovun həyətə çıxmاسını gözləyib. Kənan Qasımov isə onun getdiyini zənn edib, yemek yediyi kabinetdən telefonlu danışmaq üçün kafenin həyətinə çıxbı.

Bu zaman onun yanına gələn Elxan Qasımov Kənan Qasımovə ailə üzvlərinin ünvanına nəlayiq ifadələr işlətdiyini bildirib, baltanın arxa hissəsi ilə onun baş və kürək nahiyyəsinə iki zərbə vurub. Bu vaxt Azər İsayev, Ələddin İsmayılov və Babək İsayev hadisə yerinə gələrək ona mane olublar. Yaralını xəstəxanaya çatdırırlar. Vaxtında göstərilən ixtisaslı tibbi yardım nəticəsində Kənan Qasımovun həyatını xilas etmek mümkün olub.

"Atamın, anamın, bacımın ünvanına söyüslər söyüd"

İstintaq orqanı tərəfindən Elxan Qasımovun barəsində Cinayət Məcəlləsinin 29, 120.1-ci (qəsdən adam öldürməyə cəhd) maddəsi ilə ittiham elan edilib.

Cinayət işi üzrə təqsirləndirilən şəxs qismində ifadə verən Elxan Qasımov bildirib ki, zərərçəkmiş Kənan Qasımovu on ilə yaxındır tanırı: "Taniyan dan bəri son vaxtlara kimi aramızda normal münasibətlər olub. Lakin bir neçə ay olardı, aramızda münasibətlər dəyişmişdi, çünki son dövrlər heç bir səbəb olmadan Kənan məni söyürdü. Mənim, atamın, anamın, bacımın ünvanına söyüslər işlədirdi".

"Yuxuda da məni rahatlıq vermədiyini görmüşəm"

Elxan Qasımovun sözlerinə görə, Kənanla hər rastlaşanda ona heç nə demirmiş: "Heç bir şey olmamış, durduğu yerde mənim və ailəmin ünvanına söyüslər söyürdü.

Mənə qarşı ədəbsizlik etməsinin, söyməsinin, təhqir etməsinin sebəbini bilməmişəm. Səbəb indi de mənə məlum deyil. Çünki bu barədə mə-

ne heç nə deməyib. Neçə müddət onun məni hansı nəden söyməsi haqda fikirleşmişəm. Lakin səbəbi tapa bilməmişəm.

Hətta gecələr yatanda yuxuda Kənanın məni və ailəmin ünvanına söyüslər etdiyini, məni rahatlıq vermədiyini görmüşəm.

sakitləşib, baltanı əlindən yerə qoyub: "Babək, Ələddin və Azər mənimlə bir az söhbət etdikdən sonra evə getməyimi məsləhət gördülər. Mən də geri qayıtmaga başladım. Onlar mənim evə getdiyimi düşündülər və yenidən kabine tə keçdilər. Mən isə kafenin həyətində gözlədim, siqaret

Gəncə Ağır Cinayətlər Məhkəməsinin hökmü ilə Elxan Qasımovun ittiham olunduğu Cinayət Məcəlləsinin 29, 120.1-ci maddəsi ilə nəzərdə tutulmuş cinayəti anlaqsız vəziyyətdə törətdiyinə görə cinayət məsuliyyətindən azad edilib.

Həmçinin onun haqqında ümumi tipli psixiatriya stasiona-

Bir müddət əvvəl Gəncə Apelyasiya Məhkəməsində, hakim Elçin Xasməmmədovun sədrliyi ilə bu şikayətə baxılıb.

Elxan Qasımovun anlaqsız vəziyyətdə cinayət törətməsinə dair çıxarılan hökm ləğv edilib, onun barəsində ittihamədici hökm çıxarılib.

Məhkəmə Elxan Qasımo-

"Balta ilə kafeyə gəldim ki, işi bitirim, çünki gecələr yatanda..." - Şok təfərrüat

"Öldürməyə gəldiyimi söylədim"

Təqsirləndirilən şəxs qeyd edib ki, Kənanın hərəkətləri ilə bağlı onunla görüşüb, bu narahatlığı son qoymağı, məsələni qurtarmağı və Kənanı öldürməyi qərara alıb:

"Buna görə də 16 yanvar 2017-ci il tarixdə, saat 15 radələrində Kənana zəng etdim. Ondan harada olduğunu söruşdum, Rüstəmin kafesində oturduğunu dedi. Kənana onunla işim olduğunu, ora gələcəyimi bildirdim.

Evimizdən odun baltasını özümlə götürdüm və tək piyada həmin kafeyə gəldim. Kənanın kafenin hansı otağında, yaxud zalında oturduğunu bilmədiyim üçün həyətdən onu səsledim. Ondan çöle çıxmağı tələb etdim, məsələni bitirməyə geldiyimi, onu öldürəcəyini söyədim. Həmin sözləri deyəndə kabinetlərin birindən Kənanın dostları Babək, Ələddin və Azər çöle çıxdılar.

Onlara dedim ki, Kənana deyin, çöle çıxın, gəlməsem ki, onu öldürəm, bu məsələyə son qoym. Nə qədər o məni və ailəmi söyməlidir, bu nə qədər davam etməlidir, indi burada bu məsələ bitməlidir, ona deyin çöle çıxsın.

Babək, Ələddin və Azər məni sakitləşdirməyə başladılar".

"Balta ilə başından vurdum"

Elxan Qasımovun ifadəsinə görə, bundan sonra bir qədər

çəkməyə başladı. Aradan bir müddət keçdi. Kənan kabinetdən təkcə çöle çıxdı. Onun niyə çöle çıxmamasını bilməmişəm.

Kənan məni gördü və "gəl gərəm, məndən nə istəyirsən, nə deyirsən", - bildirdi. Mən də ona dedim ki, nə səbəbə məni və ailəmi söyürsən, səninə məsələni bitirməliyəm, sən ölməlisən.

Baltanı əlimə götürərək Kənanın üstüne yerdim. O, əlimdəki baltanı gördü və qaçaraq həyətdə olan avtomasının etrafına firlandı. Mən də əlimdə balta dalınca qaçıdım. Ona çatanda balta ilə başına zərbə endirdim. Qolunu qabağa verdi və balta qoluna dəyərək fırlandı. Baltanın kəsici tərəfi deyil, arxa tərəfi başından dəymışdı. Zərbə dəyən kimi Kənan yere oturdu. Dərhal ikinci zərbəni Kənana endirdim. Bu dəfə baltanın küt tərəfi Kənanın belindən dəydi.

Səs-küye Kənanın dostları Babək, Ələddin və Azər kabinetdən çöle çıxdılar. Onlar mənə hücum etdilər. Bu səbəbdən oradan qaçıdım".

Qisasçı cinayətkar dəli çıxdı

Təqsirləndirilən şəxs qeyd edib ki, cinayət yerindən birbaşa avtovağzala gəlib, baltanı avtovağzalın həyətine atıb və Bakı şəhərinə yollanıb: "İki gün Bakı şəhərində qaldım. Bundan sonra atam dalımcı geldi. Kənanın xəstəxanada olduğunu bildirdi, məni özü ilə Tovuza qaytardı".

rında məcburi müalicə şəklində tibbi xarakterli tedbirlər tətbiq olunub.

Ata oğlunun niyə cəzalandırılmasını istədi?

Hökmdən narazı qalan Elxan Qasımovun atası Mətləb Qasımov apelyasiya şikayəti verib. O, qeyd edib ki, oğlu Elxan Qasımovun zərərçəkmiş öldürməniyəti olmayıb. Bildirib ki, əger onun belə bir niyəti olsaydı, zərərçəkmiş balta-nın küt hissəsi ilə deyil, kəsici hissəsi ilə vurur və onun ölümünü başa çatdırardı.

Nümayəndə Elxan Qasımovun barəsində olan Cinayət Məcəlləsinin 29, 120.1-ci maddəsinə həmin məcəllənin 127.1-ci (zərərçəkmiş şəxsin həyatı üçün tehlükəli olmayan və bu Məcəllənin 126-ci maddəsində nəzərdə tutulan nəticələrə səbəb olmayan, lakin sağlamlığın uzun müddət pozulmasına səbəb olmuş və ya ümumi əmək qabiliyyətinin üçdə bir hissəsindən az olmaqla əhəmiyyətli dərəcədə itirilmesi ilə nəticələnən qəsdən sağlamlığa az ağır zərər vurma) maddəsinə tövif edilməsini, həmin maddənin sanksiyasında nəzərdə tutulmuş cəzadan da aşağı həddə cəza verilməsini istəyib.

Ali Məhkəmədə hakim Gülgər Rzayevanın sədrliyi ilə baş tutan prosesdə kasasiya protestinin dəlilləri araşdırılıb, sonda prokurorun protesti təmin olunub.

Gəncə Apelyasiya Məhkəməsinin qərarı ləğv olunub və işin yenidən apelyasiya instansiyasında araşdırılması barədə qərar qəbul edilib.

İş materialları yenidən araşdırılması üçün Gəncə Apelyasiya Məhkəməsinə göndərilib.

Hakim Çingiz Məmmədovun sədrliyi ilə baş tutan iclasda apelyasiya şikayəti təmin edilməyib, Gəncə Ağır Cinayətlər Məhkəməsinin hökmü qüvvədə saxlanılıb.

Hacı Zeynalov

Bakıda qız üstündə törədilən qatlla bağlı yeni xəbər

Bakıda qətl hadisəsi törətməkdə təqsirli bilinən Murad Tağıyevin barəsində seçilmiş həbs qətimkan tədbirinin müddətinin artırılması ilə bağlı istintaq orqanın təqdimatına baxılıb.

Xətai rayon Məhkəməsində hakim Bəxtiyar Məmmədovun sədrliyi ilə baş tutan qapalı iclasda istintaq orqanını təqdimatı təmin olunub.

Murad Tağıyevin barəsində seçilmiş həbs qətimkan tədbiri müddəti bir aya qədər artırılıb.

İttihama görə, hadise ötən ilin oktyabrın 24-də baş verib. Bakı şəhər sakini, 1997-ci il təvəllüdü Murad Tağıyev 1967-ci il təvəllüdü Hamlet Novruzovu bıçaqlayaraq öldürüb. Məlum olub ki, hadisədən əvvəl Hamlet Novruzov və iki tanışı ilə yeyib-içiblər, sərxoş olan dostlar küçəyə çıxıblar. Bu zaman Hamletin yanında olan oğlan digər qız dostu ilə quçaqlaşış opüşüblər.

Bunu gören Murad Tağıyev onlara iradını bildirib. Bundan əsəbləşən Hamlet Novruzov Murad Tağıyevlə mübahisə edib. Murad Tağıyev özündə olan bıçağı Hamlet Novruzovun ürək nahiyəsinə sancıb.

Hamlet Novruzov hadise yerində ölüb, Murad Tağıyev həbs edilib. İstintaq orqanı tərəfindən Murad Tağıyevin barəsində Cinayət Məcəlləsinin 120.1-ci (qəsdən adam öldürmə) maddəsi ilə ittiham elan edilib.

Xətai rayon Prokurorluğununda istintaq davam edir.

Azərbaycanın ixrac potensialının ildən ilə artması və xüsusi də kənd təsərrüfatı məhsullarının ixracda öz yerini tutması, ixracatçı təsərrüfatların öz inkişafı ilə yanaşı, ölkənin də iqtisadi cəhətdən dayanıqlı olmasında və onun tədiyyə balaşının müsbət dinamikasında böyük rol oynayır.

Son illerdə ölkədə kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsal tempi artmış və xarici bazarlarda rəqabetli məhsullarımız isə dünyanın müxtəlif ölkələrinə ixrac olunmaqdadır. İxrac tempinin artmasına baxmayaraq, 2018 -ci ildə kənd təsərrüfatı məhsullarının idxlə (1 703,5 mln dollar) ixracı (688,5 mln dollar) texminən 2,5 dəfə üstələmişdir. Belə demək olar ki, geniş miqyasda idxlənin da əvəzlənməsi üçün imkanlar açılır. Kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsalında bolluq ve ixracında müşahidə edi-

onları da ən mü Hümləri - kənd təsərrüfatına yönəldirilmiş maliyyə resurslarının həcmi artmışdır. Həmçinin, ənənəvi ixrac malları ilə yanaşı digər məhsulların da ixracı sürətlənmişdir: misal olaraq, istixana pomidoru, alma, çiyəlek, gilas, findiq, nar və xurma meyvələrinin ixracını göstərmək olar. Onu da qeyd etmək lazımdır ki, Azərbaycanın kənd təsərrüfatı məhsullarının ixracının artmasında yuxarıda qeyd etdiyimiz kimi, bu sahəyə ayrılan maliyyə resurslarının artmasıdır. Belə ki, kənd təsərrüfatına ayrılan maliyyə məhsullarla Rusiya, Avropa, Körfez ölkələri, Yaxın Şərqi və Asiya bazarlarında rəqabət aparan ölkələr daha çox Şərqi Avropa ölkələri, Türkiyə, Afrika və Cənubi Amerika ölkələridir. Eyni zamanda Azərbaycandan ixrac edilən məhsulların marketing və qablaşdırılmaya görə zəif olmasına baxmayaraq, alicilar dadına görə bizim məhsull-

nır; misal üçün çiyəlek giləmeyvəsinin Körfez ölkələrinə əsas ixracatçısı Misidir, lakin aprel ayında bu ölkədən ixrac dayanır və bu boşluğu Azərbaycan dolduru, çiyəlek üçün aprel ayında münbit ixrac şərait yaranır. Bu ixrac bazarları Azərbaycanın kənd təsərrüfat məhsulları üçün həm coğrafi yaxınlıq, ödəniş qabiliyyəti olması və həm də məhsullarımızın tanınaraq alınması baxımından çox perspektivlidir. Azərbaycandan son dövrlərdə daha çox ixrac edilən çiyəlek, gilas, alma, findiq və xurma kimi məhsullarla Rusiya, Avropa, Körfez ölkələri, Yaxın Şərqi və Asiya bazarlarında rəqabət aparan ölkələr daha çox Şərqi Avropa ölkələri, Türkiyə, Afrika və Cənubi Amerika ölkələridir. Eyni zamanda Azərbaycandan ixrac edilən məhsulların marketing və qablaşdırılmaya görə zəif olmasına baxmayaraq, alicilar dadına görə bizim məhsull-

Azərbaycanın kənd təsərrüfatı üçün - POTENSİAL İXRAC BAZARLARI

lən irəliləyişlər Azərbaycanın özünəməxsus coğrafi yerləşməsi mühüm rol oynayır, belə ki, ölkə ərazisində 9 müxtəlif iqlim qurşağının olması kənd təsərrüfatı məhsulları diversifikasiyasına ciddi dəstək verir. Ona görə də ölkədə ənənəvi olaraq üzümçülük, pambıqcılıq, ipəkçilik, tütün və meyveçilik sahələri ilə yanaşı digər sahələr də kənd təsərrüfatı məhsullarında öz yerlərini tutmuşlar. Həmçinin, buğda, arpa, pomidor, xiyar və digər tərəvəzlər, alma, nar, findiq və digər meyvə və giləmeyvələr də ölkənin kənd təsərrüfatında yer alırlar. Bundan əlavə, ölkə ərazisinin çox hissəsinin dağlıq ərazilər olduğundan maldarlıq və qoyunuqluq da inkişaf etmişdir ki, bu da xalçaçılığın inkişafına təkan vermişdir. Hazırda, dünyanın məşhur müzeylərində qədimdə Azərbaycanda əl ilə toxunmuş yüksək keyfiyyətli xalçalar nümayiş etdirilir.

Cədvəldən gördüyüümüz kimi, 2001-ci ildən 2018-ci ilə qədər kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsalı çox yüksək templərlə artmışdır və daxili istehlakdan artıq məhsulların ixracına yönəldirilməsi imkanları yaranmışdır.

Kənd təsərrüfatı məhsullarının ixracı, cədvəldən də görünüşü kimi, son 18 ildə çox böyük temple artmışdır. Bu süretli artımın sintez yaranan bir çox səbəbləri vardır ki,

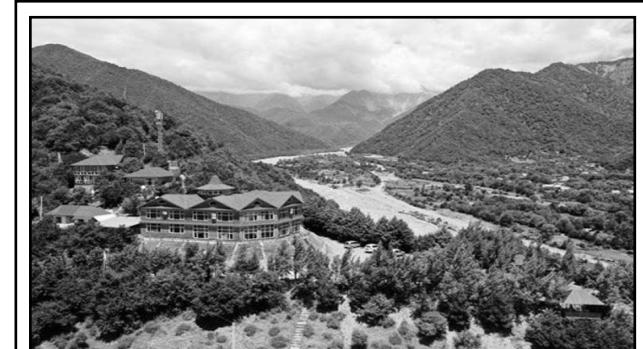
keyfiyyət baxımından xarici bazar da rəqabətliyinin artmasına getirib çıxarır. İxracın artmasına son zamanlar bölgəmizdə yaranmış imkanların da ixrac üçün münbit şərait yaratmasını qeyd etmək lazımdır, misal üçün pomidor məhsulu üzrə ixracının qat-qat artmasını göstərmək olar.

Müsəvir qloballaşma dövründə əvvəllər uzaq görünən ixrac bazarları da elçatan olmuşdur; ənənəvi ixrac bazarıımız olan MDB ölkələrindən savayı, Azərbaycanın kənd təsərrüfatı məhsulları artıq Avropa ölkələri ilə yanaşı Çin, Yaponiya, Şərqi Asiya və Körfez ölkələrinə də ixrac edilir. İxrac edilən kənd təsərrüfatı məhsullarının xüsusən də emal olunması və əlavə dəyər qatılması hesabına sahibkarlara və ölkəmizin büdcəsinə əlavə gəlirlərin gətirilməsi imkanlarını açır. Ümumilikdə, Rusiya bazarı Azərbaycanın kənd təsərrüfatı və ümumiyyətlə iqtisadiyyat üçün çox vacibdir. Eyni zamanda, diversifikasiya üçün yeni bazarlar tapılmalıdır. Bu gün, əsasən istixana pomidoru, alma, çiyəlek, gilas, findiq, nar və xurma meyvələrinin ixracını Rusiya ilə yanaşı, Avropa, Körfez ölkələri, Yaxın Şərqi və Asiya bazarlarına da çıxarmaq üçün addımlar atılır. Bəzi hallarda isə bizim məhsullarımız üçün vaxt baxımından hətta çox əlverişli şərait yara-

rımıza daha çox üstünlük verirler. Həmçinin, iqlim şəraitinə görə də bir çox ölkələrdə məhsul ixracı sona yetdiyde, Azərbaycanın kənd təsərrüfatı məhsulları yetişir və ixracə hazır olur. Bununla belə, logistik çətinliklər yanaşı, zəif marketing və qablaşdırılmada olan çatışmazlıqlar da məhsullarımızın əmtəə görünüşünə mənfi təsir edir və xarici bazarlarda rəqabətliyini azaldır. Ən yaxın zamanda, mövcud olan çatışmazlıqların ardın qaldırılması, Azərbaycanın kənd təsərrüfatı məhsullarının ixrac bazarlarında rəqabətliyinin artmasına kömək edə bilər.

Dünya Bankı Qrupunun (DBQ) üzvə olan Beynəlxalq Maliyyə Korporasiyası (IFC) tərəfindən icra olunan və İsvəçrənin iqtisadi Məsələlər üzrə Dövlət Katibliyi (SECO) tərəfindən maliyyələşdirilən "Azərbaycan investisiya Mühiti və Aqrobiznesin Rəqabətliliyi Layihəsi" kənd təsərrüfatı iştirakçılarının müxtəlif maliyyə məhsullarına çıxışının təkmilləşdirilməsi yolu ilə Azərbaycanın kənd təsərrüfatı sektorunun qlobal bazarда rəqabətliliyinin artırılması məqsədini güdür və öz fəaliyyətində yuxarıda göstərilən məsələlərin bəzilərinin həll edilmesi istiqamətində maliyyə təşkilatları və kənd təsərrüfatı istehsalçıları ilə sıx əməkdaşlıq edir. Burada mühüm vəzifə (a) maliyyə təşkilatlarının kənd təsərrüfatını maliyyələşdirməsi üçün onların imkanlarının genişləndirilməsi və (b) kənd təsərrüfatı istehsalçılarının bazara daha rəqabətli və daha yüksək dəyər qatılmış məhsul çıxarması yolu ilə onların da maliyyə təşkilatları üçün uğurlu məşterilərə çevriləməsidir.

Müəlliflər: Andriy Zaripov - IFC aqro-maliyyə və aqro-sığorta məsələləri üzrə ekspert; Şamil Qədirov - IFC Azərbaycan investisiya Mühiti və Kənd Təsərrüfatının Rəqabətliliyi Layihəsinin maliyyə məsləhətçi.

Azərbaycanda pandemiyanın an çox ziyan vurduğu tək sahə

Yay mövsümü olduğundan koronavirus pandemiyasının qarşısını almaq üçün ölkədə tətbiq edilən məhdudiyyətdən hazırlıda ən çox zərər çəkən sahələrdən biri də daxili turizmdir. Əhalinin daha çox məskunlaşduğu iri şəhərlərdə məhdudiyyət qoyulmasına görə turizm məkanlarının əksəriyyəti boş qalıb.

Hazırkı durumda daxili turizmin qorunub saxlanması üçün hansı işlər görülür? Dövlət Turizm Agentliyinin mətbuat katibi Kənan Quluzadə Lent.az -a bildirib ki, görülecek bütün işlər Operativ Qərargahın qərarlarından asılıdır: "Turizm sənayesinin bərpası üçün hazırlanmış aparılib. Növbəti qərarlar nə olacaqsə, ona uyğun addımlar atıla bilər. Bundan önce Dövlət Turizm Agentliyi sənaye üzvləri ilə birgə bildirilmişdi ki, sərt karantin şərtləri olmasa, iri şəhərlər və regionlar arasında əlaqələr bərpa edildikdən sonra turizm əvvəlki vəziyyətinə qayıtmaga başlayacaq".

Qeyd edək ki, koronavirus pandemiyası səbəbilə martın 19-dan bu günədək Bakı və digər böyük şəhərlər giriş-çıxışa məhdudiyyətlər qoyulub. Pandemiyaya yoluxma hallarının artması isə teessüf ki, həmin məhdudiyyətləri aradan götürməyə imkan verməyib.

Əhali an çox bu məhsulların ucuzlaşmasını istəyir

Azərbaycanda əhalinin an çox hansı məhsulların ucuzlaşmasını gözlədiyi məlum olub.

Bu "Business Insight" şirkətinin apardığı araşdırma məlum olub.

Sorghdan məlum olur ki, əhalinin böyük hissəsi (61%-dən çox) əsas gündəlik tələbat mallarının ucuzlaşmasını istəyir.

Qiymətinin enməsi arzulanan mallar arasında sonrakı yeri benzin, texnoloji və məişət avadanlıqları və kommunal ödənmişlər də var.

8-15 may tarixlərində Azərbaycanın 8 bölgəsində keçirilən sorğuda 1702 respondent iştirak edib.

Iştirakçıların 51,5%-i kişi, 48,5%-i qadın olub. Sorğu bütün yaş qruplarını əhatə edib.

Bank və sığorta işçilərinin - ƏMƏKHAQQI 20% ARTIB

Bu ilin əvvəlindən indiyədək Azərbaycanda maliyyə və sığorta sektorunda çalışanların əmək haqları 20% artıb.

2020-ci ilin ilk 4 ayında sözügedən sahələrdə orta aylıq əmək haqqı 1631 manatdan 2 004 manata yüksəlib.

Qeyd edək ki, bu sahələrdə 28,6 min nəfər çalışır. Onların 5,5 mini dövlət sektorunda, 23,1 min nəfər isə özəl sektorda çalışır.

Özəl sektorda maaşlar daha sürətli artıb.

Belə ki, ilin əvvəlində hər iki sektorda bank-sığorta işçilərinin maaşları demək olar ki, eyni idi, hətta dövlət sektorunda əmək haqları daha yüksək idi. Yanvarın 1-e olan məlumatata görə, dövlət sektorunda orta əmək haqqı 1680 manat, özəl sektorda isə 1619 manat idi. Amma ötən 4 ay ərzində özəl sektorda maliyyə və sığorta sahəsində maaşlar daha sürətli artıb. Bu dövrə özəl sektorda orta maaş 448 manat və ya 27,7% artaraq 2067 manata çatıb.

Dövlət sektorunda çalışanların maaşları isə cəmi 53 manat və ya 32% artaraq 1733 manat olub.

Ehtiyatsızlıq

İkimiz də emalıyyata məruz qalmışdıq. Birçə fərq onda idi ki, həkimlərimiz başqa-başqa idi. Məni Vahid həkim onu isə Allah-verdi həkim emalıyyat etmişdi. Vəziyyətimiz yaxşıya doğru getdiyindən bir-birimiz haqda məlumat toplayırdıq.

Bu gün Allahverdi həkimin növbəsi idи və biliirdik, bizi çox maraqlı səhbətlər gözləyir. Vahid həkim bize elə gəlirdi ki, bir az ağır təbiətli idi. Həmişə qısa halda vəziyyətimizi soruşar və dərhal da palatani tərk edərdi. Onsuza cansıxıcı palatada darıxar. Tez sağalıb ailəmizə qovuşmaq istərdik.

Palata yoldaşım tez-tez həddən çox məyus olur, nəyinse fikrini edirdi. Çox çal-çevirdən sonra özü açıqladı ki, evdə problemi var. Sevib evləndiyi həyat yoldaşına anası və bacıları göz verib işiq vermirlər. Nə edəcəyini bilmir.

Ele bu an qapı döyüldü və Allahverdi həkim icazə alıb içəri girdi. Bizi məzəzarafatına, səbrlə hal əhval tutduqdan sonra belə dedi:

- Xəstəxanada seyrəklikdir. Deyəsən, sizinlə çay içib səhbətləşməli olacağam.

Özümüz nisbetən yaxşı hiss etdimdən cəld qalxbır təzəcə dəmlədiyimiz termosdan armudu stekanda ona çay süzdüm.

O bizdən ailədə uşaqlarımızın olub-olmaması ilə maraqlandı və onlarla necə davranmağımızı sordu.

Sonra vaxtile Rusiyada işləyərkən başına gələn bir hekayəni nəql etdi:

- İnstitutu təzəcə bitirmişdim. Əylət xəstəxanaların birində carrah idim. Evin olmadığı üçün kirayədə qalırdım. Həyət evi idi. Ailədə yegane oğlan uşağı ilə çox tez dostlaşdıq. Bir qədər ərköyün olduğu üçün onun bu xasiyyətini aradan götürməyə səy edirdim. Analar çox məşəgül olduğundan çox zaman uşaqlara boş vaxt ayıra bilmirlər. Ananın işi həddindənartıq çox olur. Onun borcunu verib qurtarmaqmı olar? O, övladının həm həkimimi, həm dayəsi, həm də məsləhətçisi olur: "Bu yaranı qaşıma, yoxsa sağalmaz", "çəp baxsan, gözlərin də elə qalar", "yediyini dostlarınla bölgə" və s.

Bir gün dostum mənə qeyzlə:

- Bu anam öyündə nəsihətə məni boğaza yiğib mən nə edim? - dedi

Mən də zarafatla, özümdən asılı olmayaraq:

- Biçağı götür sox böyrünə, - dedim

Növbəti gün emalıyyata girəndə xəstənin mənim balaca dostumun anası olduğunu görüb çox təəccübəldim

Axşam evə gələndə bunun mənim balaca dostum Vityanın eməli olduğunu bildim.

Mən onu ağısuma aldım və həkimiz xeyli göz yaşı axıdaraq uzun zaman bir-birimizə sarılı qaldıq

Ananın yarası yüngül olduğu üçün tez sağaldı.

Vitya məni satmasa da, mən bu gün də ehtiyatsızlığımın vicdan əzabını çəkirəm.

- Size məsləhətim odur ki. Uşaqlarınıza öyündən emalıyyata onları daha yaxın olun, onları tez-tez qucaqlayın, - boş şeylərə görə az şapalaqlayın.

Həkim səhbətini bitirib getsə də, biz uzun zaman onun səhbətinin təsiri altında qaldıq.

ƏBÜLFƏT ALİŞOV

Bakıda bağ evlərinə tələbat artıb

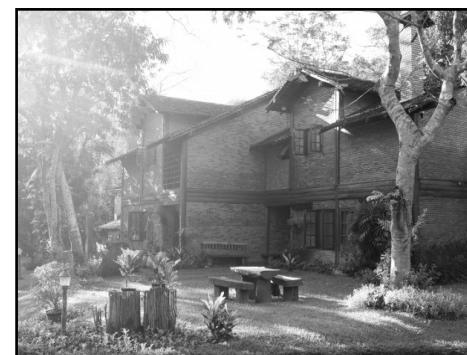
Mövsümlə əlaqədar bağ evlərinə tələbat artıb. Bunu Modern.az-a açıqlamasında daşınmaz əmlak bazarı üzrə ekspert Rəşad Əliyev bildirir.

R.Əliyev qeyd edib ki, qış mövsümüne nisbətən yayda qiymətlər cüzi artıb:

"Qışda bağ evlərinə tələbat olmur. Pandemiya səbəbindən builkı vəziyyət bir az başqa cürdür. Hami danışır ki, guya daşınmaz əmlak bazarda kosmik artım var, amma vəziyyət elə deyil. Yeni qışla müqayisədə cüzi artım müşahidə olunur. Sərhədlər bağlı olduğuna üçün insanların istirahət üçün yegane yeri ölkə daxilindədir. Yeni insanların yegane seçimi ölkə daxilində istirahət etməkdür".

Ekspert deyib ki, pandemiya səbəbindən əslində bağ evlərində qiymət artımı 50 faizə qədər proqnozlaşdırıldı:

"Proqnozların özünü doğrultmaması həm əhalinin gəlirlərinin azalması, həm də əmərliliklərə girişin məhdudlaşdırılması ilə bağlıdır. Çünkü əsasən bağ evləri əmərliliklərə görə seçilir. Əger vətəndaş bağ evine gedir və onu çöle çıxmaga qoymurlarsa, bunun heç bir əhəmiyyəti qalmır. Sadəcə olaraq 2 ay bundan əvvəl proqnozlaşdırıldı ki, həyət evləri-

nin qiyməti aratacaq. Amma hazırda belə artım müşahidə edilmir. Sadəcə, həyət evlərinin statusu artıb. Status artımı əhəmiyyətli qiymət artımına çevirilecek-çəvirləməyəcək, bunu zaman göstərəcək. Necə zəlzələ olanda deyirdilər ki, camaat artıq hündürmərtəbəli binalarda yaşamayacaq, hamısı həyət evlərində yaşayacaq. Amma zəlzələdən bir ay sonra hər şey yaddan çıxdı. Pandemiya bitəndən sonra da eyni vəziyyət olacaq".

Eskpertin sözlərinə görə, bağ evlərinin qiyməti mərkəzə və dənizə yaxınlığından asılı olaraq dəyişir:

"Hazırda bağ evləri yerindən asılı olaraq, aylıq kirayəsi 400 manatdan 2 min manat, hətta daha çox məbləğe

təklif edilir. Ölkənin turizm infrastrukturunu ciddi zərbə alıb. Turistlər arasında bağ evlərinə üz tutanlar da olurdu. Turistlər gəlmir, sutkalıq mənzillər boşdur.

Bağ evlərinin qiymətlərinə təsir edən amillər əsasən, şəhərin mərkəzinə, dənizə yaxınlığı və orada infrastrukturun mövcudluğu ilə bağlıdır. Mən indi deyim ki, indi en yaxşı yer Buzovna və Mərdəkəndadır. Amma oranın da yaxşı yeri, pis yeri var.

Ümumilikdə məntiqlə çox böyük arıtm olmalı idi, amma baş vermedi. Bunu səbəbi həm turizm sektorunun zərbe olması, ikinci məsələ xaricdən gələnlərin sayının azalması, üçüncü məsələ digər ölkələrdə də giriş-çixışın bağlı olmasıdır. Daşınmaz əmlak bazarı hələ də şokdan ayılmayıb. İndiki elanlara daxil olub təhlil aparanda görünür ki, heç bir dəyişiklik yoxdur. Məsələn, 6 ay əvvəlki elanı olduğu kimi saxlayıblar. Həmdə nezərə almaq lazımdır ki, pandemiya şəratinə uyğun dövr deyil. Həmçinin manatın məzənnəsi məsəlesi gündəmdədir. Eyni zamanda, qiymət azalmasını gözləyənlər çoxdur. Səbəblər əslində çoxdur və daha çox gözləməyə hesablanıb".

Gülşən RAUFQIZI

DOST markazları və 142 - "Çağrı Mərkəzi" İsləməyəcək

26 iyun Silahlı Qüvvələr Gündündə DOST mərkəzləri və 142 - "Çağrı Mərkəzi" fəaliyyət göstərməyəcək.

DOST Agentliyindən verilən məlumatə görə, 27-28 iyun tarixləri şənbə və bazar günlərinə təsadüf etdiyi üçün həmin günlər də qeyri-iş günüdür. DOST mərkəzləri və 142 - "Çağrı Mərkəzi" iyunun 29-dan yenidən xidmət göstərəcək.

Xatırladıraq ki, Nazirlər kabinetin yanında Operativ qərargahın qərarına əsasən 5 iyul tarixindən vətəndaş qəbulu aşağıdakı şəkildə həyata keçirilir:

Vətəndaşların müraciətlərinə yalnız e-poçt və Çağrı Mərkəzi 142 vasitəsi ilə baxılır; Vətəndaşların yerində qəbulu dayandırılır; Mərkəzlər və 142 - "Çağrı Mərkəzi" şənbə və bazar günü fəaliyyət

göstərmir.

Aşağıda qeyd olunan e-poçt ünvanları vasitəsilə vətəndaşların müraciətləri cavablandırılacaq:

1 sayılı Bakı DOST Mərkəzi:
dost1_pensiya@sosial.gov.az
dost1_muavinat@sosial.gov.az
dost1_taqaud@sosial.gov.az
dost1_mashgullug@sosial.gov.az

2 sayılı Bakı DOST Mərkəzi:

dost2_pensiya@sosial.gov.az
dost2_muavinat@sosial.gov.az
dost2_taqaud@sosial.gov.az
dost2_mashgullug@sosial.gov.az

3 sayılı Bakı DOST Mərkəzi:

dost3_pensiya@sosial.gov.az
dost3_muavinat@sosial.gov.az
dost3_taqaud@sosial.gov.az

DİQQƏT, DİQQƏT!

26-28 iyun tarixlərində

Bakı DOST mərkəzləri

və Çağrı Mərkəzi 142

fəaliyyət göstərməyəcək

dost3_mashgullug@sosial.gov.az

1 sayılı Bakı DOST Mərkəzinin e-poçt ünvanı: dost1@sosial.gov.az

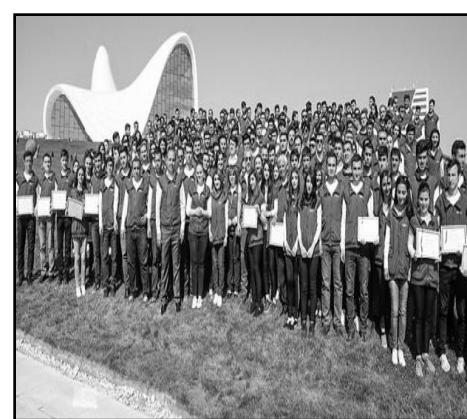
2 sayılı Bakı DOST Mərkəzinin e-poçt ünvanı: dost2@sosial.gov.az

3 sayılı Bakı DOST Mərkəzinin e-poçt ünvanı: dost3@sosial.gov.az

Könüllülərdən ictimai asayış kesikcilişlərinə dəstək

Yeni növ koronavirus infeksiyasının ölkəmizdə yayılması ilə əlaqədar xüsusi karantin rejimi şəraitində yorulmadan fəaliyyət göstərən Azərbaycan könüllüləri Azərbaycan Respublikası Prezidentinin "Biz birlikdə güclüyük!" şurərini rəhbər tutaraq növbəti aksiya çərçivəsində Bakı şəhərində ictimai asayış kesikcilişlərinə dəstək nümayiş etdiriblər.

"Unikal" xeber verir ki, könüllülər xüsusi karantin rejiminin tələblərinə ciddi əməl edilməsinə nəzarət üzrə fasilesiz xidmət göstərən hüquq müdafiə organları əməkdaşlarına dəstək və minnetdarlıqlarının təcəssümü olaraq, onlara havaların isti keçdiyi bu günlərdə sərin su və könüllülərin dəstək sözlərinin ifadə olunduğu açıqcalar çatdırıb, bununla koronavirus infeksiyasının yayılması

qarşısının alınmasında, sözün əsl mənasında, fədakarlıq göstərən bu şəxslərlə həmreyliklərini və vətəndaş məsuliyyətlərini nümayiş etdiriblər.

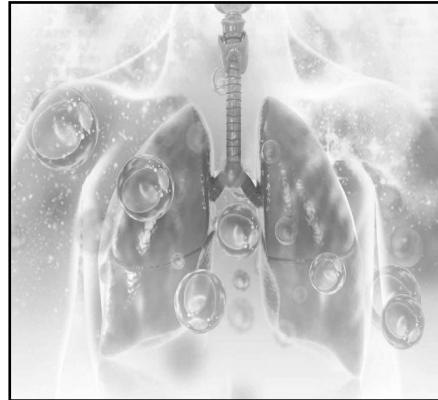
Təqdirəlayiq haldır ki, xüsusi karantin rejiminin qaydalarını nəzərə alaraq, könüllülər Bakı şəhərində sms icazə sis-

teminin yaratdığı 2 saatlıq açıq havada olma hüquqlarından məhz bu aksiyada iştirak etmək məqsədilə istifadə ediblər.

Qeyd edək ki, yeni növ koronavirus pandemiyası ilə mübarizədə dövlətin görüdüyü tədbirlərə dəstək məqsədilə bir araya gələn Azərbaycanın bütün aparıcı könülli hərəkat və təşkilatlarını bir çətir altında birləşdirən Azərbaycan Könüllülərinin Əlaqələndirme Mərkəzi Azərbaycan Respublikası Prezidentinin "Biz birlikdə güclüyük!" şurəsi altında könüllüləri səfərber etmək, onların əlaqələndirilməsi və lazımi fəaliyyətlərə yönəldirilməsi həyata keçirir. Bugündək AKƏM-in təşkilatçılığı ilə keçirilən "Böyükərimizi qoruyaq!", "Könüllü qonşu", "Könüllü donor" və "Bir-birimizi qoruyaq!" aksiyalarında minlərlə könüllü iştirak edib və on minlərlə insan əhatə olunub.

"Virusun ağıciyara tasırı çox qorxuludur" - Alimdən XƏBƏRDARLIQ

"Biz bu gün çox böyük təhlükə - yeni növ koronavirus (COVID-19) infeksiyasına yoluxma, onunla müharibə qarşısındayıq. Bu, adı müharibə deyil. Bizi böyük təhlükə qarşısında qoyan virus gözə görünmür, iyi, səsi yoxdur və onun bizi məhv etmək yolları haqqında məlumatızıq. Hazırda bu vírusa qarşı vaksin və müvafiq dərmanlar da mövcud deyil. Böyük, güclü dövlətlər belə onun qarşısında acizdir. Ən qorxuluşu odur ki, koronavirus bizim yaşamağımızı, bədənimizi oksigenlə təmin edən ən həssas üzvünü - ağıciyərləri zədələyir. İnsan qidasız 8-10, susuz 3-4 gün yaşaya bilər, lakin oksigeniz 5-10 dəqiqədən artıq yaşa-mır".

e-tibb.az Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının (AMEA) saytına istinadən xəber verir ki, bunu Fiziologiya İnstitutunun baş elmi işçisi, AMEA-nın müxbir üzvü Rafiq Qasımov bildirib.

Alim qeyd edib ki, oksigen çatış-

mazılığı beyinin, qaraciyərin və başqa orqanların fəaliyyətini dayandırır və nəticədə insan həyatını itirir: "Ağciyərlər sıxlıq-açılmış yolu ilə bizi əhatə edən mühitdən havanı qəbul edir, çox ince yollarla qana və qan damarları vasitəsilə bədənin yaşamasını təmin edən üzvlərə daxil edir. Oksigen-siz həyat mümkün deyil. Ona görə de bu vírusun ağıciyərlərin fəaliyyətinə təsiri çox qorxuludur. Virusa qarşı mübarizə aparmaq üçün dərmanların olmamasını nəzərə alaraq, özümüzü və ətrafdakılarımızı ondan qoruma-lyıq".

R.Qasımov dünyani bürüyen pandemiya qarşı birgə mübarizə aparmaq üçün tibbi maska taxmağı, sosial məsafə saxlamağı, təmizliyi riayət etməyi və qapalı məkanlarda sıxlıq yaratmamayı tövsiyə edib.

COVID-19-dan sonrakı dünya: Optimist və pessimist gözləntilər

Bizdən tez-tez soruşular: Pandemiyadan sonrakı dünya necə olacaq?

Əlbəttə ki, bu sualın cavabını filo-soflar, psixioloqlar və iqtisadçılar verməlidirlər.

Gələcəyin fərdi obrazından fərqli olaraq kollektiv obrazı - cəmiyyətin uğurlarını və gözlənilərini məqsədlərə, planlara, sənərilərə bölür. Gələcəyin kollektiv obrazının əsas hissəsi - qorxular, ümidi, həmçinin kollektiv arzular təşkil edir ki, bütün dünyada onların yaxın perspektivdə həlli guman edilmir.

Sosİoloji nöqtəyi-nəzərdən gələcəyin kollektiv obrazı - bu qorxu və ümidiñin bazarıdır. Və buna nəhəng texnoloji korporasiyalar və dövlətlər külli miqdarda vəsat qoyurlar.

Pandemiya dövründə ölkələrin psixioloqları və filosofları birləşdilər. Bütün bu cür birləşmə halları istisna olunur. Məsələn, Rusiya psixioloqlarının gəldikləri qənaət bundan ibarətdir ki, pandemiya aqressiya və sosial qeyri-berabərliyi gücləndirəcək. Gələcəyin kollektiv obrazı vətəndaşların sosial institutlara inamının səviyyəsindən asılıdır. Onların tədqiqatlarına görə, Rusiyada əhalinin 27 faizi dövlətə güvənir. Müqayisədə aparılan tədqiqatlar göstərir ki, Çinde əhalinin 77 faizi, İtalyada 48 faizi, ABŞ-da 45 faizi dövlətə güvənir. Azərbaycanda Sosial Tədqiqatlar Mərkəzinin son tədqiqatlarına diqqət edək: Hakimiyyətin digər qolları (qanunverici və məhkəmə hakimiyyəti) ilə müqayisədə respondentlərin mütləq əksriyyəti (94.7%) Prezidentə etibar edir. Prezidentə "tam etibar edirəm" deyənlər respondentlərin mütləq çoxluğunu (90.8%) təşkil edir.

Son tədqiqatlar göstərir ki, dünyada sosial pessimizmin artımı da fərqli şəkildə müşahidə olunur. İnkısap etmiş ölkələrdə uşaqlarının xoşbəxt gələcəyinə inanan insanların sayı azalır. Beynəlxalq sosİoloji tədqiqatlar göstərir ki, əksər insanlar mövcud sosial sistemi qeyri-ədaletli hesab

edirlər. Buna görə de qəflətən bizi haqlayan pandemiya və onun gətirdiyi böhranın işaretləri ilk növbədə gələcəyə imidi deyil, qorxunu çoxaldır. Bununla yanaşı qorxunun əhali arasında daha tez yayılmasının vəsi-tələri də öz işini görür. Amerika tədqiqatçıları göstərirlər ki, neqativ və yalan informasiyalar sosial şəbəkələrdə pozitiv və mötəbər informasiyalardan qat-qat tez yayılır və əhatə dairəsini daha sürətlə genişləndirir. Kollektiv qorxu insanları tez birləşdirir. Və məzmununa görə gələcək haqqında arzulardan üç dəfə bəsitdir. Buna görə de kollektiv gələcək barədə düşünəndə biz müxtəliflikləri xəyal edirik və onların hər birindən qorxuruq. Kütləvi informasiya Vasitələri və sosial şəbəkələr "qorxu fabrikine" çevrilir və pandemiyanın mənfi psixoloji gözləniləri bunu gücləndirir. Sosial şəbəkələrdə senzura yoxdur və kimin ağılinə nə gəldi onu da yazar. Alimlərin və intellektualların böyük kəsimi ya orada yoxdur, ya da sözləri eşidilər.

Müsahibələrinin birində Albert Eynşteyn 3 bomba adı çəkir: "Atom bombası, informasiya bombası və demoqrafiq bomba."

Atom bombası Yaponiyanın Nagasaki və Xirosima şəhərlərinə atıldıqdan sonra bəşəriyyət onun vahiməsini gördü. Atom bombasından daha dəhşətli bombalar icad olundu. Ancaq informasiya bombası bunları əvəz etdi. Biz informasiya bombası əsrində yaşayırıq. Bəşəriyyəti informasiya idarə edir. Informasiya bombası insan psixikasına təsir edir və atom bombası bundan şüklüdür. Demografiq bomba isə öz konturlarını göstərməkdədir. Albert Eynşteynin fikri dövrümüz üçün çox aktualdır.

Pandemiya optimistlərlə pessimistləri gələcəyin kollektiv obrazının təsvirində bir-birindən ayırdı. Optimistlər gözləyirlər ki, pandemiyadan sonra bizim cəmiyyət əxlaq baxımından yetkinləşəcək, daha yaxşı təşkilatlaşacaq və daha məsuliyyətli olacaq.

Pessimistlər isə inanırlar ki, pandemiya sosial təbəqələşməni gücləndirəcək, ayrıseçiliyi və cəmiyyətin qapalılığını artıracaq. Onların arasında əsas fərq ondan ibarətdir ki, optimistlər özlərini baş verənləri dəyişməkdə yararlı hesab edirlər. Onlar davranışları ilə biruza verirlər ki, vírusun yayılma sürətinə onların təsiri danılmazdır. Evdə oturmaqla başqalarının da həyatını xilas etmiş olurlar. Optimist əhvali-ruhiyədə olan insanların həyəcan və depressiya vəziyyətinə düşmək riski aşağıdır. Biz nə qədər çox özümüzü mövcud vəziyyətin qurbanı hesab etsək, hakimiyyətə və rəsmi KIV-lərə inanmasaq, gələcək planlarımız sosial kollapsa (yixilmiş) yuvarlanacaq.

Biz belə böhrandan çıxmaga nə kömək edəcək? Düşüncəmə görə bir-birimizə inanmaq qabiliyyəti ilə, bütün dünyani ağuşuna almış qeyri-müəyyənliliyə tolerant yanaşmaqla, bir-birimizə dəstək və bir-birimizin problemini qarşılıqlı hiss etməklə normal həyata qayitmağı sürətləndirəcəyik.

Pessimistlərin arzuları hələ ki, özünü doğrultmur. Sosial şəbəkələrin vírusları (latınca zəher) bu arzuları gerçələşdirə bilmir...

Etibar Əliyev, Millət vəkili

Bakı-İstanbul-Bakı təyyara uçuşlarının başlayacağı tarix açıqlandı

Türkiyədə olan Azərbaycan vətəndaşlarının, o cümlədən tələbələrin ölkəyə gəlməsi və müxtəlif şəxsi səbəblərə görə Azərbaycan vətəndaşlarının Türkiyəyə gedisi asanlaşdırmaq üçün 1 iyul tarixində başlayaraq qarşılıqlı razılıq əsasında həftədə iki dəfə Azərbaycan Hava Yollarının (AZAL), iki dəfə isə Türk Hava Yollarının (THY) Bakı-İstanbul-Bakı və İstanbul-Bakı-İstanbul istiqaməti üzrə xüsusi reysləri həyata keçiriləcək.

Nazirlər Kabinetin yanında Operativ Qərargahdan bildirilib ki, digər ölkələrdə olan və Azərbaycana geri qayıtmak isteyən vətəndaşlar, o cümlədən tələbələr də İstanbul hava limanının tranzit imkanlarından istifadə edərək bu marşrut üzrə Azərbaycana gələ biləcəklər.

AZAL-in reysləri həftənin cümə axşamı və şənən günlərində, THY-nin reysləri isə çərşənbə və cümə günlərində icra olunacaq.

Reyslərə aviailet satışı AZAL (www.azal.az) və THY-nin (www.turkishairlines.com) rəsmi internet sehifələri vasitəsilə həyata keçiriləcək.

Nazirlər Kabinetin yanında Operativ Qərargahın qərarına əsasən, Türkiyənin və digər ölkələrin ali təhsil müəssisələrində təhsil alan və ya təhsilini başa vuran Azərbaycan vətəndaşları olan tələbələr üçün AZAL-in İstanbul-Bakı istiqamətində reysinə olan biletin qiymətinə 30 fərqli güzəşt tətbiq olunacaq.

Bu kateqoriyaya aid vətəndaşlar AZAL-in onlayn bilet satışı portalında bilet sıfariş edərək təhsil aldıqları ölkənin müvafiq mqrasiya orqanı tərəfindən verilmiş həmin ölkədə tələbə kimi müvəqqəti yaşama hüququnu təsdiq edən sənədi təqdim etməlidirlər. Bu məqsədə hazırda portaldə müvafiq texniki işlər aparılır.

Bu güzəşt müstəsna halda bir dəfə üçün nəzərdə tutulur və tələbələrin gələcəkdə təhsil aldıqları ölkələrə təkrar uçuşları zamanı tətbiq olunmayıcaq.

Bakı-İstanbul reysine yalnız Tibbi Ərazi Bölmələrini idarəetmə Birliyi (TƏBİB) tərəfindən akkreditə olunmuş xüsusi laboratoriyalarda uçuşdan əvvəl 48 saat ərzində COVID-19 testindən keçmiş və mənfi nəticə əldə etmiş sərnişinlər buraxılır.

İstanbul-Bakı istiqamətində uçan sərnişinlər uçuşdan əvvəl 48 saat ərzində Türkiye Səhiyyə Nazirliyi tərəfindən COVID-19 testindən keçmək üçün tövsiye olunmuş tibb müəssisələrində test-dən keçməli və hava limanında qeydiyyatdan keçərkən mənfi nəticə barədə arayışı təqdim etməlidirlər.

Digər ölkələrdən gələn vətəndaşlar olduqları ölkənin Səhiyyə Nazirliyi və digər aiidiyyəti qurumu tərəfindən şəhadət verilən laboratoriyalarda və ya Türkiye ərazisində müəyyən olunmuş laboratoriyalarda COVID-19 müayinəsindən keçmələri barədə öhdəlik göturməlidirlər. Onlar özüntüəccidde qaldıqları müddətdə 8103 SMS icazə Sistemi vasitəsilə olduqları yeri tərk edə bilməyəcəklər. Bu tələbə əmel etməyərək kərəntin qaydalarını pozan şəxslər Azərbaycan Respublikası qanunlarının tələblərinə uyğun olaraq məsuliyyət daşıyırlar.

COVID-19 pandemiyası dövründə həyata keçirilən reyslərdə həm gedis və geliş hava limanında, həm də təyyarənin göyərtəsində xüsusi qaydalar tətbiq olunur. Bütün sərnişinlərin Azərbaycan Hava Yolları aviasirkətinin müvafiq videotəlimati (https://www.youtube.com/watch?v=-s-0s4o1L2M&feature=emb_title) ilə tanış olması və bu qaydalara ciddi şəkildə riayət etməsi tələb olunur.

"Şəhid" deyəndə birbaşa güllə qabağında şəhid olanlardan getməyəcək səhbət. Onlar haqqında da layihələrimiz var, amma bu layihə eləba, vətən yolunda elmi, sənəti, düşüncəsi ilə mübarizə aparıb, bu yolda fəda olanlar haqqındadır.

Sən demə, azadlıq aymış, günəşmiş...

O aya, o güne həsrət qalmışam.

Lent.az -in "Şəhid ziyalularımız" layihəsində budefəki qəhrəmanımız...

...payızın çıxkinində dünyaya gəlmişdi, oktyabrın 21-də. Salyanda oktyabr ayı belə çıxın, boz hava olmamışdı. 1932-ci ilin 21 oktyabından başqa.

O gün ailənin ilk övladı doğulmuşdu. Rza ilə Xanımın sonradan böyükəcək ailəsinin ilk övladı Xəlil. Onun ardınca daha yeddi uşaq doğulacaqdı - 5 qardaş 3 bacı olacaqdılar.

Ata xırda ticaretle məşğul olurdu, ana evdar qadın. 8 uşaqın baxan qadın zaten işləyə bilməzdı. Savadlı qadın idi Xanım. Uşaqlarını laylalarla, nağıllarla, şeirlə böyüdərdi. Bəzən özü dənisiği nağıldan, ezbər dediyi şeirdən dolusunub ağlamağı vardi. Belə böyükən uşaq damarlarına, qanına, iliyinə qədər o ananın mənsub olduğu millətə, onun diliyinə, tarixinə, folkloruna - soyuna bağlı olar. Heç ayrıla bilməz, heç xəyanət etməz.

Belə böyüdü Xəlil. Xəlil Rza Ulutürk.

Uşaqlığından oxuduğu məktəbdə ədəbiyyat dərnəyinə gedərdi, şeir yazardı. Heç hələ məktəbe getməmiş qarşısına keçən hündürlükərə çıxıb, ordan şeir deyərdi, anasının dilindən ezbərlədiyi şeirləri. Kitabxanada üzv olduğu ədəbiyyat dərnəyində ilk dəfə öz şeirini demişdi ezbərdən, "Abşeron" şeirini.

Məktəbdə də, rayonda da hamı bilirdi ki, Xəlil jurnalist olacaq. Başqa cür mümkün olmazdı. Rayonda, oxuduğu məktəbdə keçirilən tədbirlərdə Xəlilin iştirakı olmasa, o tədbir xoşa gəlməzdi. Gərək orda bütün tədbiri çəkib arxasında apara bilən lokomotiv - Xəlil olaydı.

Orta məktəbi bitirib o vaxtkı Azərbaycan Dövlət Universitetinin (indiki Bakı Dövlət Universiteti) jurnalistik fakültəsinə qəbul olunur.

Tələbəlik illərində - 1949-1954-cü illərdə də varlığını həmiya göstərə bilmədi. Elə bir yer olmazdı ki, orda Xəlil ola, amma kimsə onun varlığından xəbərsiz qala.

1957-ci ildə "Bahar gəlir" adlı ilk şerlər toplusu nəşr olunan şair həmin il Moskvaya, Maksim Qorki adına Dünya Ədəbiyyatı İnstiitutu nəzdində olan iki illik Ali Ədəbiyyat kurslarına göndərilir. Xəlil Rza İnstiitutda rus ədəbiyyatının sənətkarı Pavel Antokolskinin rəhbərlik etdiyi bölməde poeziyanın nəzəri əsaslarını öyrənirdi. Bu mühit ona dünya ədəbiyyatı ilə yaxından tanışlığa da şərait yaratdı. Moskvada təhsil illərində rus şairi Samuil Marşakın evində və Yasnaya Polyanada dahi Lev Tolstoyun xatirə muzeyində olması, Leningrada Ermitaj xəzinəsinə kollektiv səfəri, Nazim Hikmət və Mixail Şoloxovla görüşləri gənc şairə çox bilgilər vermişdi.

1959-cu ildə vətənə qayıtdıqdan sonra Azərbaycan Dövlət Pedaqoji İnstiitutunun aspiranturasında təhsilini davam etdirib. 1963-cü ildə "Mühəribədən sonrakı Azərbaycan sovet ədəbiyyatında poemə janrı (1945-1950)" mövzusunda yazdığı dissertasiyanı uğurla müdafiə edib və filologiya elmləri namizədi dərəcəsini alıb.

1984-cü ildə şairin "Ömürdən uzun gecələr" adlı kitabı və SSRİ xalqlarının dillerindən tərcümə edilmiş poetik əsərlərdən ibarət "Qardaşlıq çələngi" toplusu işq üzü görüb. Bir il sonra "Məqsud Şeyxzadənin bədii yaradıcılığı və Azərbaycan-Özbək ədəbi əlaqələrinin aktual problemləri" mövzusunda doktorluq dissertasiyasını müdafiə edib. 1986-ci ildə Azərbaycan ədəbiyyatının inkişafında xidmətlərinə görə Əməkdar İncəsənət Xadimi fəxri adına layiq görüldür.

Xəlil Xəlilov imzası ilə yazardı sovet vaxtı. Yuxarıda sadaladığım kimi, istədiyi, arzusunda ol-

amma bu birinə getsən gəlinlik xələtin neft buruqları olacaq. Atam dedi, kimi istəsən, ona gedəcəksən".

Firəngizin anası haqsız deyildi. Xəlil Rzanın alovlu ürəyindən başqa nəyi vardi ki... Evliliklərinin ilk illəri doğrudan da çox ağır olub. Evin-eşiksiz, kirayələrdə qalıblar.

Xəlil Rza Moskvada olanda Firəngiz xanım onunla birgə Moskvada oxuyan Nəriman Həsənzadənin xanımı ilə sözü bir yerə qoyub, yolları onların arxasında. Hər iki sədaqətli kişisinin iki qəhrəman qadını. Firəngiz xanım danışır ki, əvvəl düşünürdüm ki, Xəlilin acığı tutacaq, amma əksinə, çox seviniblər. Siz bizdən qəhrəmansız, biz fikirləşinçə siz özünüz geldiniz - deyiblər.

7 il Xəlil Rza ilə Firəngiz xanım övladları olmayıb: "Qaynam söz atdırı - deyirdi buzovumu bu illərdə inək olub balaladı".

Xəlil Rza qdin üçün çox ağır olan o dönenlərdə Firəngizə mənvi dayaq olub. "Mənim övladla-

çıxışları ilə xalqın yanında idi Xəlil Rza. Ona qarşı məhəbbət sonsuz idi.

Nə qədər ki, istedadı addım-addım pusanlar var,

Xalq dərdini hayqırmağın əvezinə

Nə qədər ki, iş başında buncu kütbaş,

Kəmsavad var.

Düz üçüz min didərgindən heç ne yazmaz

mətbuat var,

Nə qədər ki, başçı olur başsız canlar,

bir millətin mənliyini talaş-talam talayanlar,

Nə qədər ki, mənə əxlaq dərsi verir

Fərərilər, boşqab dibi yalay-anlar.

Nə qədər ki, "Demokratiyalı", "Aşkarlama!" deyə-deyə boğaz yırtır

Bu züyçülər, zırnaçilar, şey-purçular,

Nə qədər ki, cəzasızdır

Xankəndimdə evlər yışan, ürək yışan yırıcılar

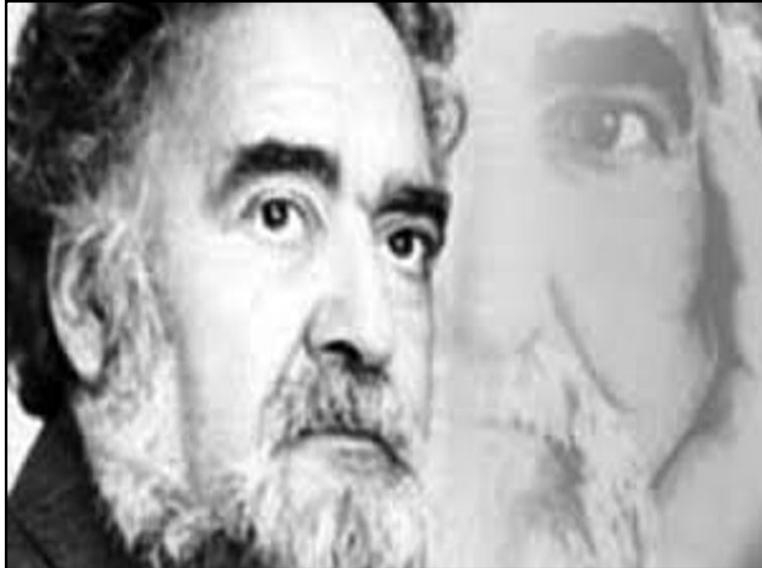
qalələr yazırıdlar. Görüşəndə bilmirdim otaqda qurulan kameraların gözündən yayındırıb o qəzetləri ona necə verim. Bir dəfə apardığım yeməkləri həmin qəzetlərə bükдüm, orda da qəzeti açıb xörəkləri üstündə qoydum. İndi səhbət edə-edə barmaqları materialın üstüne döyəcləyi-rəm. Xəlil də ikranı görüb unudub her şeyi, nəhayət material gözüne sataşdı, çox kövrəldi. Bildi ki, onu burda dəstekləyirlər, tələb edir, gözləyirlər".

1990-ci il oktyabrın 9-da Moskvadan Bakıya getirilən Xəlil Rza, bir ay davam edən məhkəmə prosesindən sonra azadlığa buraxılır.

1991-ci ildə şair "Türk milləti mukafatı laureati", 1992-ci ildə isə Azərbaycan Respublikasının Xalq Şairi fəxri adlarına layiq görürlüb.

Qiymətləndirilir, dəyər verilir, sevilir, amma yenə rahatlıq yoxdur. Təmsil etdiyi xalq azad deyil, imperiyanın caynağından çıxa bilmir, indi də Qarabağ qarmağı-

Azadlığından, övladından və canından keçən istiqlal carçısı - Şəhid ziyalı

duğu zirvələrə çatmışdı o dövrlərde.

Hamı sevirdi Xəlil Rzanı. Bu illər ərzində, tələbəlik illərində sevdiyi qızın da sevgisini qazana bilmədi. Firəngiz tarix fakültəsində oxuyurdu: "Yoluma qığılçım kimi çaxdı, alov kimi püskürdü. Gözlərimin ondan başqasını görməyə də ixtiyarı olmadı. Keçdi şəntaj yoluna, əvvəl qorxumdan görünüşə razılıq verirdim ki, teki küçəmizə gəlməsin, yan-yörəmədən gərəməsin. Kitab verirdi oxumağa, sonra onu alıb başqasını vermek üçün yenidən məni çağırırdı universitetin başqa fakültəsinə. Onun hər addımında yoluma çıxmasına o qədər alışdım, bir gün hiss etdim ki, görməsem dərrixaram. Başladı mənim də göz-lərim onu axtarmağa. Bilmirdim sevgi idi, yoxsa nə, axır ki, ondan başqasını görmək istəmədim. Qovuşmağımıza maneələr çox idi, anam məni rayona vermək istəmirdi, qohum-əqrəba razı deyildi. Bir varlı qohumumuz vardi, məni ona vermək istəyirdilər, anam deyirdi lütün birini neynəyirsən, gərek əlimiz üstündə olsun,

rım əsərlərimdir, darixma, bizi birləşdirən tellər var"-deyirmiş.

60-ci illərdə azadlıq ruhlu şeirlərinə görə sovet rejiminin "diq-qət"ini çəkirdi. Gəgin dönenlər yaşayırırdı. Onun yaradıcılığında əslində heç bir manə yaratmayan bir rejimin mahiyətini anladıqca xalqına, milletinə, mədəniyyətinə, dilinə olunan təcavüzləri görüb, susmaq çətin olurdu. Şeirlərində, yaradıcılığında bu üşyan püskürürdü, şair qələmi ürəkden qidalanır, ürəkden keçən qələmdən sütüllüb vərəqlərə dağılır. Xəlil Rza azadlıqla, müstəqilliklə, ana dilin müdafiəsi ilə bağlı çıxışlarına, yazılarına görə təqib olunurdu artıq. "Şübəli şəxs" olmuşdu.

Evliliklərinin 7-ci ili Təbrizin dönyaya gəlməsi ictimai həyatın sırası etdiyi gərginlikdən bir az qurtulmuş kimi oldu ailə.

1988-ci ildə Qarabağ ətrafında başlayan münaqişə, sonradan məhərəbə Xəlil Rzanı yenidən üşyankara çevirdi. Tez-tez Qarabağa, cəbhə bölgələrinə gedir, sakınrlarla, əsgərlərlə görüşlər keçiridi. Bakıda Azadlıq meydənində

Davam edir 37

Daha kəskin, daha ciddi

- deyə Azadlıq meydanını coşdururdu. Bir kəlməsiyle meydan yığışanlar Qarabağa əliyalın gedərdilər.

Təbii ki, sovet rejiminə bu izdiham, lider sərf etmirdi.

1990-ci ilin yanvarında sovet tanklarının Bakıda xalqının üstüne yeridilməsindən qəzəbinin saxlamayıb müsahibələrində, çıxışlarında rejimin rəhbərini ittiham etdiyinə görə həbs edilib Moskvadakı Lefortovo həbsxanasına göndərilir.

8 ay 13 gün zindanda qalan və öz mübarizəsini burada da davam etdirən şair "Lefortovo gündəliyi"ndə 200-dən çox şeir və poema qələmə alıb. Həmin şeirlər Bkida əl-əl gəzirdi, hamı ezbərdən deyirdi o şeirləri.

Firəngiz xanım danışır: "9 ayda düz 18 dəfə görüşünə getdim. Deyirdi, gəlmə, eziyyət olur sənə, yolda erməniyə rast gələrsən. Deyirdim, nə danışırsan, bir görüşdən gedib o biri görüşə qədər ancaq yaşayırıam. İlk vaxtlar görüşə əlləri qandallı çıxırı, ən dəhşətli günlərim idil o günlər. Onu hər əlli qandallı görendə o dünyani görüb qayıdırırdı. Aparlığı yeməkləri ele acıqlılaşdırırdı, amma mənə deyirdi ele bil yaradıcılıq ezamiyətindəyəm, Puşkin, Lermontov tərcümə edirəm. Orda yazmışdı:

And olsun vətənimin qarsalanmış daşına

Yüz-yüz general dəyməz sənin bir göz yaşına.

Bahar kimi gəlmışəm, günəş kimi qarşıla

Camalindən utansın ruhu keçəl, beyni daz,

Canavarlar öündə, gülüm, ağlamaq olmaz.

Burda qəzetlər onun azadlığı üçün materiallər çap etdirir, mə-

na keçiriblər.

Məhərəbin qızığın vaxtlarında yeganə oğlu Təbriz deyib ki, könüllü cəbhəyə gedirəm. Əslində özü gedib artıq məsələni həll edib, evə əzizlərlə vidalaşmağa gəlib, icazə almağa yox. Bilirdi ki, atası ona yox deyə bilməyəcək. Elə yetişmişdi artıq Xəlil Rzanın, Firəngiz xanımın tərbiyəsi ilə. Xəlil Rza yalnız - uğur olsun, oğul - deyir.

Bir gün səhər qəzetləri köşdən alıb getirib evdə vərəqləyən şair şəhid olanların siyahısında Təbrizin adına rast gəlir. "Can bala, sən mənim eqidəmin, yolumun qurbanı odun" - deyə fəryadı arşə çıxır atanın.

Özünü elə alıb şəhid oğlunun dəfnində xanımını təbrik edən bir atadan, xalq şairindən danışırıq. Oğlu ilə vəfa sözündə "Firəngizi təbrik edirəm, oğlun şəhidliyə ucaldı, vətən uğrunda getdi, bu hər anaya qismət olmur"- deyən atadan. Günahı olsa belə bu bir cümle ilə xalqı qarşısında saflaşan, durulan şairdən.

Oğlundan sonra çox yaşamadı, yaşıya bilmədi, əslində o az müddəti əridi damla-damla...

1994-cü il iyunun 22-də Bakıda gözlərini əbədi yumub oğluna qovuşdu. Fəxri xiyabanda məzarı üstündə, bir də qəlbimizdə heykəlləşib.

Türk dünyasının görkəmli şairi Azərbaycan xalqının milli mübarizəsində xüsusi xidmətlərinə görə, ölümündən sonra "İstiqlal" ordeni ilə təltif edilib.

Sağlığında 28, özündən sonra 40 kitabı çap edilib. Firəngiz xanım onun yolunu, emillərini gələcək nəsillərə çatdırmaq üçün çalışır. Örnəkdir - deyir...

Sən demə, azadlıq aymış, güneşmiş...

O aya, o güne həsrət qalmışam.

Unudulmaz obrazlar yaradan sanatkar

22 iyun Xalq artisti Ağadadaş Qurbanovun anım günüdür

Misilsiz aktyorluq istedadi ilə dərin məzmunlu, unudulmaz surətlər yaradaraq tamaşaçıların qəlbini yol tapan Ağadadaş Qurbanov zəngin və mənəli yaradıcılıq yolu keçib. 53 illik ömrünün, demək olar ki, 40 ilini sənətə, teatra həsr edib.

"Unikal" AZERTAC-a istinadən bildirir ki, bu gün Azərbaycanın görkəmli teatr və kino aktyoru, Xalq artisti Ağadadaş Qurbanovun vəfatından 55 il ötür.

Ağadadaş Qurbanov 1911-ci il martın 8-də Bakıda anadan olub. Hələ yeniyetmə ikən dram dərnəkləri təşkil edib, orada bir çox rollar oynayıb. 1925-ci ilde H.A.Abbasovun "Sabirin məhkəməsi" adlı tamaşasında Sabirin oğlu rolunu çox gözəl ifa edib. 1927-ci ildə Bakıda uşaqlardan ibarət dram dəstəsi təşkil olunur və Lətif Kərimlinin "Fırtına" adlı pyesi tamaşaya qoyulur. 16 yaşlı Ağadadaş tamaşanın quruluşu rejissorluğunu üzərinə götürür. Onun tamaşadakı rolü isə hamını valeh edir.

1928-ci ildə A.Qurbanovun yaradıcılıq taleyi Bakıda yaradılan "Fəhlə Uşaqları Teatrı"na (sonralar Gənc Tamaşaçılar Teatri adlandırılır) bağlanır və bu teatrin təməl daşını qoyma ilk sənətkarlardan biri olur. Sənətkar Gənc Tamaşaçılar Teatrının səhnəsində 50-dək rol oynayıb. O, C.Cabbarlının "Aydın" əsərində Aydın, F.Şillerin "Qaçaqlar" əsərində Karl Mor, N.V.Qodqolun "Müfəttis" əsərində Xlestakov, M.F.Axundovun "Molla İbrahim Xəlil kimyagər" əsərində Molla İbrahim Xəlil kimyagər, N.B.Vəzirovun "Hacı Qəmber" əsərində Hacı Qəmber və s. yaddaşaların obrazlar yaradıb, oynadığı tamaşalar tea-

trın qızıl fonduna daxil edilib.

Gənc Tamaşaçılar Teatrında şöhrət qazanan A.Qurbanov 1952-ci ildə Dövlət Akademik Dram Teatrına dəvət alır. Bu teatrdə da o, tamaşaçılar tərəfindən daim sevilən, alqışlanan sənətkarlardan biri olub. Teatrin səhnəsində L.Vaşanın "Seviləya ulduzu" əsərində Sanço, V.Sekspirin "Otello" əsərində Otello, H.Cavidin "Şeyx Sənan" əsərində Şeyx Sənan, "Səyavuş" əsərində Səyavuş, "İblis"de İblis, C.Cabbarlının "Almas" əsərində Mirzə Səməndər, "Od gəlini" əsərində Əbu Übeyd, "Dörüş" əsərində Ötgün, R.Əlizadənin "Qış nağılı" əsərində Kamillo, M.F.Axundovun "Hacı Qara" əsərində Hacı Qara, S.Rəhmanın "Toy" əsərində Dəmirçi Musa, S.Vurğunun "Vaqif" əsərində Vaqif və s. rəngarəng, mürekkeb və müxtəlif parlaq rollar ifa edib.

Xalq artisti Ələsgər Ələkbərovdan sonra hər bir sənətkar Vaqif kimi dərin məzmunlu, poetik və mürekkeb bir rolun ifası-

ni boynuna götürməyə can atmazdı. Lakin A.Qurbanov bu çətin və məsuliyyətli rolin ifasından ustalıqla gelməyi bacarıb. O, Vaqifin böyük şair, müdrik dövlət xadimi surətini dərin bir inam və səmimiyyətlə yaradıb.

Şeyx Sənan surəti de onun yaradıcılığının uca zirvəsi oldu. Hər çicəyin öz etri olduğu kimi, hər aktyorun da ifasında öz məlahəti olur. H.Cavidin "Şeyx Sənan" əsərindəki Şeyx Sənan rolunun ilk ifaçısı Rza Əfqanlı olub, ondan sonra bu rolu A.Qurbanov ifa etmişdi. O, Şeyx Sənanı od ürekli bir aşiq və eşqi uğrunda hər şeyi fəda edən bir insan kimi yaradıb.

Aktyor 1943-cü ildə respublikanın "Əməkdar artisti", 1954-cü ildə "Xalq artisti" fəxri adlarına layiq görürlüb.

A.Qurbanov, eyni zamanda mahir kino aktyoru idi. "Koroğlu" filminde Həsən xan, "Bir qalanın sırrı"ndə Usta, "Bizim Küçə" filminde Bəhram, "Qızmar gənəş altında" filmində professor, "Telefonçu qız" filminde Zakirin atası və s. rollarda çəkilib. Aktyorun Azərbaycan kinosunun incilərindən olan "Arşın mal alan" filminde yaradıldığı Soltan bəy obrazını xüsusi qeyd etmək gərəkdir.

O, müğənni Gülxar Həsənovanın həyat yoldaşı, aktyor Hamlet Qurbanovun və aktrisa Gülşən Qurbanovanın atasıdır.

Sənətkar 1965-ci il iyunun 22-də facieli şəkildə həlak olub. Bakıda Fəxri xiyanəbanda defn edilib.

A.Qurbanovun şəxsi fondu S.Mümtaz adına Dövlət Ədəbiyyat və İncəsənət Arxivində qorunur.

"Mənim balaca Şahzadəm" animasiya filmi beynəlxalq festivalda qalib oldu

"Azanfilm" Animasiya Studiyasının istehsalı olan "Mənim balaca şahzadəm" ("My little prince") qısametrajlı animasiya filmi Cənubi Koreyada keçirilən 8th Seoul Guro International Kids Film Festivalında BRIGHT FUTURE (Parlaq gələcək) nominasiyasının qalibi olub.

COVID-19 pandemiyası ilə əlaqədar bu il onlayn formada keçirilən festivalın mükafatlandırma mərasimi iyunun 8-i Cənubi Koreya vaxtı ilə saat 18:00-da başlayacaq.

Aşağıdakı link vasitəsilə qeyd olunan tarixdə mükafatlandırma mərasimini canlı izləmək mümkün olacaq:

<https://cfestival.net/film-festival/gukiff/2020-gukiff-award-ceremony>

Mədəniyyət Nazirliyinin sıfarişi ilə "Azanfilm" Studiyasında ərsəyə gələn filmin quruluşçu rejissoru Arif Məhərrəmov, bədii rəhbəri Elçin Əfəndiyev, sənəari müəllifi iman İsmayıllı, quruluşçu rəssamı Amil Quliyev, bəstəkarı Azər Hacısgərli, səsləndirmə üzrə rejissoru Mehriban Zəki, prodüseri Müşfiq Hətəmovdur.

Qeyd edək ki, M.Ələkbərlinin "Balaca şahzadə" əsərinə həsr etdiyi yağlı boya ilə işlənmiş tablolarnın təsviri filmde animasiya hissələrinin tərkibində verilib. Rəssam M.Ələkbərlinin Ekzupirinin "Balaca şahzadə" əsəri haqqında düşüncə və duygularının, 3d animasiya stil ilə təsviri əlaqələndirilməsi yeni bir stilistika ərsəyə getirib.

Uşaqlar üçün "Dörd əkizin nağılı" hazırlanıb

Azərbaycan Dövlət Gənc Tamaşaçılar Teatrının səhnəsində bolqar yazılışı Panço Pançevin "Dörd əkizin nağılı" əsəri əsasında səhnələşdirilən eyniadlı ikihissəli tamaşa sənət ocağının sosial şəbəkədəki səhifələri vasitəsilə nümayiş olunacaq.

Lent.az xəbər verir ki, iyunun 27-də təqdim ediləcək tamaşanın quruluşçu rejissoru Əməkdar incəsənət xadımı Ağalar İdrisoğlu, quruluşçu rəssamı isə Elşən Sərxanoğludur.

Saat 14:00-da göstəriləcək səhnə əsərinin musiqi tərtibatı İradə Muradova, səhnənin rəqsler və plastikası Vüsal Mehrəliyevə məxsusdur.

Qeyd edək ki, "Dörd əkizin nağılı" tamaşası uşaqlar üçün nəzərdə tutulub.

Gənc rəssamin rəng çalarları

Təbiət rənglər, çalarlarla doludur. Hər rəngin də öz dünyası, öz dili var. Lakin rənglərin dilini tapmaq hamiya qismət olan xoşbəxtlik deyil. Tale belə bir xoşbəxtliyi gənc rəssam Nərmin Əzimzadəyə nəsib edib. O, istedadı, zəhmətsevərliyi və sənətə olan sonsuz sevgisi nəticəsində az vaxtda çäğdaş Azərbaycan rəssamlığının tanınmış nümayəndələrindən birinə çevrilib. Onun yaradıcılıq məhsulları bu gün həm Azərbaycanda, həm də onun sərhədlərində çox-çox uzaqlarda da sənətsevərlərin marağına səbəb olub. Gənc yaşlarından beynəlxalq mükafatlara sahib olan Nərmin Əzimzadə əsərləri müxtəlif janrlardadır.

Bakıda dünyaya göz açan Nərmin kiçik yaşılarından rəssamlıq sənətinə maraqlı göstərib, rənglərin qeyri-adı gözəlliğini sevmək və başqalarına da sevdirmek bu sənətin sırlarını daha dərin-dən yiyələnməyə çalışıb.

Gənc rəssam AZERTAC-a müsahibəsində özünün sənətə gelişindən əldə etdiyi uğurlardan danışır: "Bizim nəsil-də demək olar ki, rəssam olmayıb. Uşaq yaşılarından rənglər dünyası məni özünə bağladı. Hər gün öz üzərimdə çalışaraq damla-damla, misqal-misqal al-əlvan rənglərin sırrını öyrənməyə çalışdım və elə bu maraqlı hissi ilə də Azərbaycan Dövlət Rəssamlıq Akademiyasına daxil oldum. Universitet illərində tanınmış rəssamlardan aldığım

təcrübə məni rəssamlığa daha yaxınlaşdırıb. Rənglərə aludəlik məni magistr təhsili almaq üçün Türkiyədəki Kocaeli Universitetinin rəngkarlıq fakültəsinə aparıb çıxardı. İndi həmin universitetdə təhsil alıram. İndiyədək müxtəlif sərgilərdə iştirak edərək əsərlərimi nümayiş etdirmiş və uğurlu nəticələrə imza atmışam".

Nərmin fırçasının məhsulu olan əsərlərlə rəsm həvəskarlarının və mütəxəssislərin marağına səbəb olub. O, 2016-ci ildə "Berlin-Bakı" qalereyasının Azərbaycan Dövlət Rəssamlıq Akademiyası və Almaniyanın Azərbaycandakı səfirliliyi ilə birgə keçirdiyi sərgide "Bremen musiqiçiləri" əsəri ilə

117 iştirakçı arasında birinci yeri qazanıb. Rəssam müəllifi olduğu əsərlər özünü rəng duymu, milli koloriti ilə diqqəti cəlb edir. Onun "Gecənin işığı", "Kül olmuş xeyallar" tabloları bu qəbildəndir. Rəssamın əsərləri bədii-estetik cəhətləri ilə yanaşı, həm də milli adət-ənənələrə bağlılığı ilə də fərqlənir.

Azərbaycan Rəssamlar İttifaqının üzvü olan Nərmin Əzimzadə indiyədək 20-dən artıq müxtəlif beynəlxalq və respublika məqyaslı sərgisinin iştirakçısı olub. O, kolorist imkanlardan məharətə istifadə edir, əsərlərində yüksək dekorativ ifadələrə nail olur. Təbiət mövzusunda olan rəsmlər üzərində işləməyi sevən gənc rəssamin yaradıcılığının əsasını lirik-fəlsəfi mövzulu əsərlər təşkil edir. Onun el işləri "Berlin-Bakı", "Qız qalası" qalereyalarında və şəxsi kolleksiyalarda saxlanılır.

Nərminin sənətə öz baxışı var. Onun çekdiyi əsərlərin hamısında özünəməxsus çizgilər var: "Mənə elə gəlir ki, sırf özüm kimi çəkirəm. Ola bil-sin ki, zaman keçdikcə əsərlərimdə müəyyən çalarlar, rənglər, həyata baxış bucağında dəyişiklər olub. Ancaq mən heç kəsə bənzəmədən öz dünyamı yaratmaq istəyirəm".

Sənətdə öz yolu, dəst-xətti olanlar mütləq tanınır və sevilir. Tez və ya gec... Nərmin Əzimzadə də bu yoldadır...

Stress saçlarımızı niya ağardır? - Alimlər əsas səbəbləri açdı

Stressin saçları ağartması təəccübü məlumat sayılır. Harvard Universitetinin alımları stressin saçları hansı səbəbdən ağartmasını müəyyən edib.

Tədqiqatçıların fikrincə, müharibə və ucuş qorxusundan yaranan stress saçları ağardır. Yəni, qorxduğumuz zaman hüceyrələrimiz məhdud saç boyasından istifadə edir.

Bunu sübut etmək üçün sıçanlar üzərində təcrübə aparılıb. Tədqiqatçılar sıçanları üç fərgli stress amili ilə müqayisə edib: fiziki məhdudlaşdırma, ağrı və psixoloji sixıntı. Sıçanların tüklərinin bu üç stress amili əsasında ağardığı məlum olub. Daha sonra tədqiqatçılar saç rəngindəki dəyişikliyə nəyin səbəb olduğunu öyrənmək üçün bir araşdırma da reallaşdırıb. Bu zamana böyöküstü vəzilər diqqət çəkib. Vəziləri çıxarılan sıçanlar yenidən stress faktoru ilə qarşılaşıb və tüklərin ağarması müşahidə olunub.

Bu tədqiqatdan sonra sıçanların digər hormonal prosesləri bloklanıb. Neticədə tədqiqatçılar sempatik sinir reaksiyasının ağ tüklərdən məsul olan kök hüceyrəyə həddindən artıq yüksəlməsindən qaynaqlandığını müşahidə ediblər. Bu sinir reaksiyasına manət törədildikdən sonra sıçanlarda tük ağarması dayanıb. (publika.az)

Bu mahsul xərcəngə səbab olur - Onkoloqdan XƏBƏRDARLIQ

Qidalanma insanın sağlamlığında çox böyük rol oynayır. Bəzi qida məhsulları sağlamlığımızı qorumağa yardım edir, digərləri isə əksinə xəstəliklərin riskini artırır.

Rusiyalı onkoloq Andrey Pilev "Zvezda" telekanalına bildirib ki, emal olunmuş qırmızı ətin heddindən artıq istehlakı həqiqətən xərcəngin inkişafına səbab ola bilər. Milli.Az sağlamolun.az-a istinadən bildirir ki, səhərət sosis, kolbasa, vətçina kimi məhsullarda, fast fuddan gedir.

Mütəxəssis qeyd edib ki, emal olunmuş qırmızı ətin kanserogen təsiri hətta spirtli içkilərin kanserogen təsirindən da-ha güclüdür.

Həmçinin həkim çox isti qida və məhsullardan uzaq durmağı tövsiyə edib ki, onlar da xərcəngin riskini artırır.

Xərcəngin ən yaxşı profilaktikasına gəldikdə isə onkoloq liflərlə zəngin olan qidaları (meyvə, tərəvəz, göyərti, paxlalar) qeyd edib. Həkimin sözlərinə görə, hətta xərcəng diaqnozu qoyulmuş xəstələrdə liflərlə zəngin olan qidalanma xəstəliyin proqnozunu yaxşılaşdırır, xəstələrin həyatını uzadır.

Tibbi maskanın tarixi: Nə vaxt, necə, niya yaranıb? - İlk qorxunc maskanın sırrı

Hazırda gündəlik istifadə etdiyimiz vasitəyə çevrilən, az qala hamimizə tibbi görkəm verən maskanın belə məşhur olacağı ağıliniza gəlirdim?

Bəs ilk maskanı kim icad edib?

Medicina.az tibbi maskanın bu günə qədər tarixi yolunu araşdırıb. İlk maska qarğı başı formasında olub, çox qorxul idi.

XVII əsrde Avropada, Fransada geniş yayılmış vəba, taun epidemiyası zamanı həkim Carl Lorm tərəfindən xüsusi kostyumla birgə icad edilmişdi.

Bu kostyuma palto, əlcək, şlyapa və qarğı dimdiyi formasında bütün üzü örtən maska daxil idi. Bu maskanı içəridən qurudulmuş bitki otları, kamfora və xüsusi dezinfeksiya edici toz örtürdü.

Maska respirator kimi işleyirdi. Göz hissəsinə şüše taxılınmışdı.

Həkimlər bu kostyumda vəbalı xəstələrin meyitini müayinə edir, xəstələri yoxlamağa gedir və küçələrdə rahat gəzirdilər.

XIX əsrin sonunda Pol Berjer və Yohan Radeckiy müasir tibbi maskaya bənzər yeni maska icad etdirilər.

Maskanın icadına təkəni mikrobioloq Karl Flüggerin insan ağız suyunda

patogen bakteriya və mikrob aşkarlanması oldu. Burdan belə qənaətə gəldilər ki, əməliyyat zamanı cərrahın və həkimlərin ağız suyundan yaraya keçib, infeksiya yarada bilərdi.

1897-ci ildə Pol Berjer 6 qat kisey materialdan ibarət maska istifadə etməyə başladı. O, bu yolla xəstələrin ağız suyu və tüpürçeyindən özünü təcrid edirdi. 1 il ərzində maskanın effektiv müşahidə olundu və həqiqətən tibbi personal arasında xəstələrdən yolu xəmanın azaldığı sübut olundu.

Eyni ildə cərrah Yohan Mikuliç tənzif maska və əlcəklərdən istifadə etməyə başladı.

1920-ci ildə artıq tibbi maskadan Avropa ölkələrinin çoxunda əməliyyatxanalarda istifadə edildi. Eləcə də adi insanların tərəfindən ispanka qrip pandemiyası dövründə və I dünya müharibəsində taxıldı.

Övvəller materiallar kimi kimi material, tənzif və parçadan idid. İndiki maskalar isə polimer liflərdən hazırlanır.

Tibb maskalar müxtəlif cür olur və qatların sayı və filtrasıyasına görə fərqlənir.

Maska tənəffüs yollarını qızılca, vərəm, qrip, parotit və s.xəsteliklərdən qoruya bilər. Amma o üzə tam oturmadiğindən aradakı məsafədən 50% virus hissəciyi keçə bilər. Ona görə maska insanı tam qoruyur düşümkən doğru deyil.

Bir tibbi maska taxıldıldan sonra təkrar istifadə edilə bilməz. Epidemiyə zamanı hər 3 saatdan bir yenilənməlidir.

Qoruma dərəcəsi yüksək olan maska kömürlü filtrasıyalı maskalardır. Onlar toz, kimyəvi maddə və mikroorganizm zərrəciklərini buraxmır. Laboratoriya işçiləri üçün idealdır. Bu maskanı 8 saat istifadə etmək olar.

Tənhalıq asılılığı, yaranması və çıxış yolları

Elm adamları tənhalığın asılılığının yeni növü olduğunu aşkarlayıblar. Bəzən həddindən çoxlu əlaqələrin olması insanı ətraf mühitdən təcrid olmağa sürükleyir.

Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin müəllimi, psixologiya üzrə fəlsəfə doktoru Yegane Əsgerova AZORTAC-a verdiyi müsahibədə qeyd edib ki, müasir insan həm sosial, həmdə özünə qapanan varlıqdır: "O, özünə yaxın olanlara can atır, bir müddət sonra isə gördüyü insanlar və ünsiyyətdən yorulur. Tək qalib dincəlmək isteyir, amma bir müddət sonra bu vəziyyətə görə depressiyaya düşür.

Alimlər hesablayıblar ki, gündə iki saat ictimai nəqliyyatdan istifadə edən şəxs ucqar yerde yaşayın kendilinin bütün ömrü boyu görə biləcəyindən daha çox adamla üzləşir. İndiki şəraitdə evdə və ofisde otura-otura dünya ilə elektron poçt, mobil və ofis telefonu vəsiyətə əlaqə qurmaq mümkündür. Həftə sonuna qədər bəzən ünsiyyət və əlaqədə olduğu insanlardan o qədər yorulur ki, tək qalmağa can atır. Hətta yaxınlarına baş çəkmək, qohumlarının evlərinə qonaq getmək istəmir, dostları ilə görüşdən qaçır, kafe və teatra üz tutmağa tənbellik edir.

Müsahibimiz deyib: "Tənhalığa meylli olanları bir neçə qrupa bölmək olar: Mütələq ünsiyyətsiz insanlar, ətrafdakılardan fərqlənənlər, təhqiqətçi söz və hərəkətlərdən bezənlər, introyerlər və ünsiyyət qurmayı bacarmayanlar.

Mütələq ünsiyyətsiz olanlar tənhalığa meylli olurlar. Çox vaxt onlar bu vəziyyətə ətrafdakılara qarşı olan böyük küskünlük hissindən sonra düşürlər. Ətrafdakılardan fərqlənmək əsasən

valideyn tərbiyəsindən irəli gelir. Bəzi valideynlər övladlarına hələ uşaqları yaşılarından hamidan fərgli, hamidan gözəl oldularını onlara təlqin edirlər. Təessüf ki, onlar övladının qulağını təriflə doldursalar da, onun səhvlərini göstərənlər, hərəkətlərini tənqid etmirlər. Həmin uşaqlar böyüyəndə öz bacarıq və imkanları ilə əslində malik olduqları potensial arasında olan fərqdən kompleks keçirməyə başlayır, özünə qapanmağa, ətraf mühitdən təcrid olunmağa sürüklenirlər. Təhqiyyətçi söz və hərəkətlərdən bezənlər əsasən hənsəsa fiziki qüsürü olan uşaqlardır. Adətən başqa uşaqlar onlara oynamadı və ya ünsiyyətdə olmaq istəmirler. Məktəbdə isə bu cür uşaqlar başqa uşaqların "hədəfinə" çevrilirlər. Böyüküyəndən sonra onlarda ətrafdakılara qarşı inam-sızlıq, insanların uzaqlaşmaq istəyi yaranır. İntroyerlər xarici aləmdən da-ha çox öz daxili dünyalarına aludə olur, daha çox tək qalanda özlərini rahat hiss edirlər. Ünsiyyət qurmayı bacarmayanlar böyüklerle daha çox temas və əlaqə nəticəsində vaxtından qabaq

böyüyen uşaqlardır. Onlar uşaqlığını öz yaşıdları ilə keçirmədiklərindən hər hansı ünsiyyətə girməkdə çox böyük çətinlik çəkir və bundan usanaraq ünsiyyəti minimuma endirirlər.

Bələlərinin özünü ətraf mühitdən izolyasiya etməyə olan meyli səsiofobiyyaya - ətrafdakılara kontakta girmə qorxusuna səbab olur. Psixoloq onları həmin vəziyyətdən çıxarmaq üçün bir sıra variantlar göstərib: "İnkışaf üçün mütləq başqları ilə ünsiyyətdə olmaq vacibdir. Yeni tanışlıqlara can atmaq, əvvəller olmadığın məkanlara üz tutmaq, incəsənətin yeni növlərinə maraq göstərmək lazımdır. Onlara yardım etmək, maraqlı bir filmə baxmağı və ya kitabı oxumağı tövsiyə etmək məsləhətdir. Unutmaq lazımdır deyil ki, vakuumda şəxsiyyət yetişə bilməz. Elektron poçt, SMS və ya mobil telefonla olan ünsiyyət yalnız informasiya mübadiləsi üçün istifadə edilməlidir. Məclis və mərasimlərdən kənarda qalmamaq, hər gün ən azı bir yeni insanla tanış olmaq, dostluq əlaqəsi qurmaq məsləhətdir".

Millimizin üzvü Finlandiya klubunda

Azərbaycan milli komandasının voleybolçusu Dmitri Baranovun yeni klubu belli olub.

"Unikal" qəzetiñin məlumatına görə, 26 yaşlı blokçu növbəti mövsümde Finlandiyada çıxış edəcək.

Baranov "Rovaniemi" klubu ilə anlaşıb. Skandinaviya təmsilcisinin gənc baş məşqisi Yukku Tuovinenə avqustda başlaması nəzerdə tutulan mövsümde yığmamızın milliləşən üzvünə ümidi bəslədiyini açıqlayıb:

"Bəli, bizim komanda orta sahədə çox güclü oyuncuya malikdir. O, hücumda da çox yaxşı təsir bağışlayır. Hesab edirəm ki, Baranov bütün liqada ən yaxşı orta oyuncularından biridir".

Voleybolçumuz isə yeni klubuna uyğunlaşmaqdə çətinlik görmədiyi ifadə edib: "Bu, mənim üçün yeni çağırışdır.

Finlandiyada səviyyəli liqa var. "Rovaniemi"də isə əla şərait olduğundan yaxşı məşqər keçmək olur. Buranın iqlimine gəlincə, əlbəttə ki, özümüz evindəki kimi hiss edirəm".

Qeyd edək ki, 202 sm boyalı malik Baranov karyerasına vətəni Rusiyada başlayıb. O, Novosibirskin "Lokomotiv" (2010-12), Kemerovonun

"Kuzbass" (2012-17), Azərbaycan çempionu olduğu Bakı "Lokomotiv"ində (2017-18), İspanyanın "Aldebaran San Sadurino" (2018-19) və "Almeriya" (2019-20) klublarının formasını geyinib. Milliləşən legioner çıxış etdiyi Azərbaycan yığması ilə İslam Həmrəyliyli Oyunlarının gümüş mükafatçı olub.

Özlarını Azərbaycan klublarına təklif etdilər

"Qarabağ" və "Qəbələ"nin sabiq futbolcuları Leroy Corc, Lorenzo Ebesilio karyerasını yenidən Azərbaycanda davam etdirə bilərlər.

"Unikal" qəzetiñin məlumatına görə, ölkəmizdən ayrıldıqdan sonra klubları elcək kimi dəyişən hər iki niderlandlı hücumameyilli yarımmüdafıçı özlərinə yeni komanda axtarışına çıxıblar.

Son klubu "Yubilo İvanata"dan (Yaponiya) fevralda ayrılan 29 yaşlı Ebesilio həmin

vaxtdan klubsuzdur. 33 yaşlı Corc isə "Baniyas"dan (Birləşmiş Ərəb Əmirlikləri) ötən il gedib və artıq bir ilə yaxındır işsizdir.

Hər iki futbolcu karyerasını bərpa etmək niyyətindədir və bununla bağlı menecerlərinə tapşırıq veriblər. Başa Niderland olmaqla, yüksək liqə təmsilçilərinə lazımsız oyuncuların menecerləri onların xidmətini bir neçə ölkə klubuna təklif ediblər. Onlar arasında Azərbaycan Premyer Liqası və Türkiye I liqası da var.

Qeyd edək ki, Lorenzo Ebesilio 2013/14 mövsümündə "Qəbələ"də, Leroy Corc isə 2013-2015-ci illərdə "Qarabağ"da çıxış edib.

"O, futbolçu olaraq burası aiddir" - Zidan

İspaniya La Liqasının 31-ci turu çərçivəsində "Malyorka"ya 2:0 hesabıyla qalib gələn "Real"ın baş məşqçisi Zinəddin Zidan açıqlama verib.

"Unikal" qəzetiñin klubun rəsmi saytına istinadən xəber verir ki, fransız mütəxəssis, oyuna və kapitan Sergio Ramosla bağlı fikirlərini bölüşüb:

"Daha yaxşısını edə bilərik, amma gördüğüm oyundan

məmənunam və bu futbolcuların etdiyi heç də asan deyil. Müdafıəmiz sağlamdır, lakin hücumda daha yaxşı ola bilərik, bunun üzərində çalışacağıq.

Ramos bizim kapitanımız, liderimizdir. O, futbolçu olaraq burası aiddir. Uzun illərdir komandamızdadır və karyerasını da burda bitirməlidir. Mən belə düşünürəm və onun yanında olacaq".

"Real"da Barselona safari öncəsi 5 itki

İspaniya La Liqasının XXXII turunda "Espanyol"la qarşılaşacaq "Real" Barselonaya ciddi itkilərlə yollanacaq.

"Unikal" qəzetiñin məlumatına görə, baş məşqçi Zinəddin Zidan 5 futbolçunun xidmətindən məhrum olacaq.

Müdafıəçi Ferlan Mendi və

yarımmüdafıəçi Luka Modrić sarı vərəqə limitini doldurduğu üçün cəzalı duruma düşüb. Müdafıəçi Naço Fernandes, yarımmüdafıəçi Lukas Veskə və hücumçu Luka Yoviç isə zədələrini sağaltmaqla məşğuldurlar və onlar da qarşısındaki turu buraxacaqlar.

Qeyd edək ki, "Espanyol" - "Real" oyunu iyunun 28-də keçiriləcək.

Yılmaz Vural koronavirusa qalib gəldi

Bir neçə gün öncə koronavirus şoku yaşıyan Türkiyənin "Akhisarspor" klubunun kollektivi növbəti dəfə testdən keçirilib.

"Unikal" qəzeti xəber verir ki, sonuncu analizlər nəticəsində baş məşqçi Yılmaz Vural və 3 futbolçunun koronavirüsden sağaldığı müəyyənmişdir.

Bele ki, onların testlərinin nəticəsi neqativ çıxb. Bu barədə klubun mətbuat xidməti məlumat yayıb. Koronavirus testi müsbət çıxan şəxslərin müalicəsi isə davam etdirilir. Onların xüsusi karantinə alındıqları bildirilir.

Xatırladaq ki, "Akhisarspor"un kollektivi iyunun 21-də "Altay"la oyun öncəsi koronavirüs testindən keçmiş və 12 nəfərdə bu pandemiyaya rast gəlinmişdi.

Üçqat dünya çempionu qayıqla okeanda batdı

ABŞ-in paralimpiyaçı avarçəkəni Anjela Medsen dünyasını dəyişib.

"Unikal" qəzeti "The Guardian" a istinadən xəber verir ki, idmançı tekbaşına Sakit okeanı qayıqla keçməyə çalışıb. Sahil mühafizəcisi onu ölü halda aşkarlayıb. Həmin vaxt idmançının bədəni qayıga bağlı vəziyyətdə olub.

O, Sakit Okeanı keçən ilk qadın paralimpiyaçı olaraq, rekord müəyyənleşdirmək istəyib. Medsen bunu bacarsayıb, ən yaşlı qadın kimi nəticə göstərmiş olacaqdı.

Qeyd edək ki, Anjela Medsen paralimpiyaçılar arasında üçqat dünya çempionudur. Tanınmış idmançı nüvə itələmə növündə də çıxış edib və 2012-ci il London Yay Paralimpiya Oyunlarının bürünc mükafatçı olub.

3 basketbolçu koronavirusa yoluxub

Amerika Milli Basketbol Assosiasiyyasında (NBA) 3 oyuncuda koronavirüs aşkarlanıb.

"Unikal" qəzeti xəber verir ki, "Indiana Pacers" klubunun basketbolçusu Malcolm Brodgon və "Sakramento King"un üzvləri Aleks Lenlə Cabari Parker koronavirusa yoluxub. Bu barədə NBA-nın rəsmi saytı məlumat yayıb.

Hər üç oyuncu karantine alınıb.

Koronavirüs səbəbiyle dayandırılan NBA iyunun 31-də bərpa ediləcək.

Məşhur tennisçisi koronavirusa yoluxub

Dünyanın bir nömrəli tennisçisi hesab olunan serbiyalı Novak Cokoviç koronavirusa yoluxub.

"Unikal" qəzetiñin məlumatına görə, idmançının verdiyi test nəticəsi müsbət çıxb. N.Cokoviç testin nəticəsini "Adria Tour" turnirindən sonra öyrənib.

Bu turnirdə iştirak edən bir sıra tennisçi virusa yoluxsa da, serbiyalı ulduz testi keçməkdən imtina edirdi.

Tennisçinin səhhəti barədə ətraflı məlumat verilməyib.

Qeyd edək ki, hazırda N.Cokoviç dünya reytinginə başçılıq edir.

Yığmamızın sabiq baş məşqçisi Koronavirusa yoluxdu

Güləş üzrə Azərbaycan millisinin sabiq baş məşqçisi Simeon Sterev koronavirusa yoluxub.

"Unikal" qəzetiñin məlumatına görə, Bolqarıstan güləşinin əfsənəsinin testi müsbət nəticə verib.

Bir neçə gün Sterevin oğlu Nikolay və həyat yoldaşı Mariya koronavirüs üzündən xəstəxanaya yerləşdirilib. Mütəxəssisin özü isə 14 günlük karantine alınmaqla evdə müalicə olunur. Sterev Bolqarıstan mətbuatına açıqlamasında bildirib ki, xəstəliyi yüngül şəkildə keçirir. Oğlu isə həkimə gec müraciət etdiyindən süni nefəs aparatına qoşulub.

Qeyd edək ki, vaxtılı idmançı kimi Seul-1988 Olimpiadasının bürünc mükafatçısı olan bolqaristanlı 2013-14-cü illərdə sərbəst güləş, 2014-18-cü illərdə qadın güləş üzrə Azərbaycan millisinə rəhbərlik edib. O, ötən ildən Rusiya qadın güləş yığmasında böyük məşqçi kimi işləyir.

Şou-biznesdəki dostluq transferları - Kim kimə xəyanat etdi?

Şou-biznes yaranan gündən qalmaqların da təməli qoyulub. Bir vaxtlar ifaçılar arasında yaşanan mübahisələr pərdə arxasında qalsa da, bu gün ellə bir olur. Bunun səbəbi bir tərəfdən medianın inkişaf etması, digər tərəfdən isə sosial şəbəkələrdir. Bu qalmaqlar bir çox dostluqları bitirib, bəzilərini isə daha da yaxınlaşdırıb.

Axşam.az şou-biznesdə zamanla yaşanan və qalmaqlı bitən dostluqların siyahısını hazırlayıb. Bəzən dostundan ayrılan ifaçı, onun küsülü olduğu tərəfə münasibət qurub.

Şou-biznesdəki dostluq transferleri kimlər arasında yaşandı?

Bir vaxtlar şou-biznesin ən yaxın rəfiqələri Xalq artistləri Aygün Kazımova və Brilliant Dadaşova idi. Daha sonra bu qruplaşmaya Xalq artisti Zülfiiyə Xanbabayeva da qoşuldu. Bu qrupa Xalq artisti Faiq Ağayev də daxil idi. Onlar dörd dost dəfələrlə birlikdə verilişlərdə qonaq olub, duetlər səsləndirdib, konsertlərin səhnəsini bəzəyirdilər. Bir müddət sonra dostlar arasında çaxnaşma düşdü. Aralarından su keçməyən Dadaşova ilə Kazımova mübahisəsi qruplaşmaya son qoydu. Əvvəlcə Aygün Brilliantın fotosunu yayımlayıb, onu təhqir edib. Daha sonra Brilliant Ayğuna "Mənim hesabına gündəmdə qalmaq istəyir" isməricini yollayıb. Mübahisə illərdir davam edir. Bir neçə il əvvəl qalmaqla yenidən alovansa da, həzirdə sənətçilər danışmamağa üstünlük verib.

Bu dostluqdan sonra Xanbabayeva da Kazımova ilə danışmayıb, Dadaşova ilə rəfiqəliliyini daha da möhkəmlədi. F.Ağayev isə Brilliantla illərdir danışmır. Bu alovun isə gözü heç sönmür.

"Üç ay saçlarımı rəng qoymadım. Qaşlarımı almadım, forması dəyişdi və qalınlaşdı. Üzümə makiyaj etmədim. Üzüm və dərim dincəldi. Dırnaqlarımı boyanmadım. Ayaqlarım hündürdən ayaqqabilardan dincəldi. Özümə zaman ayırib, idmanla məşgül oldum və kitablar oxudum. Övladım Davidə daha çox vaxt ayıra bildim. David onlayn formada dəslərini daha yaxşı oxumağa və yüksək qiymətlər almağa başladı. Bu ilin sonunda dörd sertifikata layiq görüldü. O, məktəbə gedəndə dəslərini yaxşı oxumurdu. Buna görə əziyyət çəkirdim. Oğlumun tərbiyəsi ilə daha yaxından və yaxşı məşgül ola bildim".

Bu sözləri məşhur müğənni Nura Suri "MTV Azərbaycan" telekanalında yayılmış "Uluduzun vaxtı" programında qonaq olarkən deyib. Ana olduqdan sonra özünü tanımağa başladığıni söyləyən sənətçi heç kimdən asılı olmayı xoşlama-

Tərəflər hələ də fürsət düşəndə bir-birinin ünvanına təqnidlər səsləndirir. Brilliant Ağayevi onun dünyasını dəyişən valideynlərinə söyməkdə ittiham edib. Ağayevlə Zülfiiyə də küsülüdür. Aygünle Faiq arasındakı dostluq isə hələ də davam edir.

Şou-biznesdəki böyük dostluq transferi müğənni Natavan Həbibə ilə rəqqasə Oksana Rəsulova arasında yaşandı. Bir vaxtlar aralarından su keçməyən rəfiqələr prodüser Tarix Əliyev (Tolik) qarşı birləşmişdi. Oksana dəfələrlə açıqlamalarında Toliklə Natavana görə danışmadığını bildirib. Bir gün Natavanın Oksanadan xəbərsiz Toliklə barışması qarşı tərəfi özündən çıxarıb. Rəqqasə dostluqlarına birdəfəlik son qoyub. Natavanın digər barışığı isə Oksananın illərdir da-

nışmadığı Xalq artisti Aygün Kazımova ilə olub. Beləcə, Natavan Oksana ilə dostluğunu Tolik və Kazımova ilə əvəzləyib.

Şou-biznesin ən böyük qalmaqlı Xalq artistləri Röya Ayan və Aygün Kazımova arasında yaşandı. Elə şou-biznesdə hazırda iki hissəyə bölünüb: Aygünün tərəfi, Röyanın tərəfi. Bu iki müğənni hər zaman küsülü olub. Bir neçə il əvvəl onlar barışib, birləşdə müsahibələr verib, fotosalar çəkdirid. Amma bu dostluq heç uzun çəkmədi. Onların "dostluğu" bir-birine toy məclisində təhqirələr səsləndirib, bədə atmaqla nəticələndi. O gün bu gündür Aygülə Röyanı heç kim bir arada görməyib. Müğənnilərin ortaq dostları da yenidən aylaraq, iki qrupa bölünüb. Məsələn, müğənni Elnur Məmmədov və Elton Hüseynləyev Kazımova

gruplaşmasına keçib. Röya isə hər iki ifaçı ilə də danışmir, hətta onları heç vaxt bağışlamayacağını da deyib.

Aygün Röya küsülüyü zamanı ortada qalan digər məşhur müğənni-bəstəkar Rəhim Rəhimli olub. Bir tərəf seçməli olan Rəhim Kazımova gruplaşmasına daxil olub.

Bu qalmaqlın bitirdiyi dostluqları saymaqla bitmir. Niyam Salami ilə R.Ayxanın küsməyinə səbəb Aygün Kazımova olmuşdu. Belə ki, Niyamin tədbirlərin birində A.Kazımova ilə birləşdə əyleşməsi digər tərəfin xoşuna gəlməmişdi. Röya Niyamı dost siyahısından elə silib ki, Salamının varlığını belə unudub. O, Niyamin anası ölündə belə ona başsağlığı verməyib.

Diger dostluq yerdəyişməsi isə müğənni Samir Cavadzadə

ilə yaşanıb. Bir vaxtlar Röya ilə dost olan Samir indi onunla danışmır. Cavadzadə Röya dostluğunu onun küsülü olduğu müğənni Nigar Camal və Aygün Kazımova ilə əvəzləyib.

Şou-biznesdəki dostluq yerdəyişmələri tek Kazımova ilə Röya axanə etrafında yaşanmayıb. Bu siyahıya rəqqasə Fatime Fətəliyeva-müğənni Xatun Əliyeva-şairə Nazilə Səfərlini daxil edə bilərik. Xatunla Fatime bir vaxtlar o qədər yaxın rəfiqə idilər ki, xına mərasimlərinə də bir gedirdilər. Nazilənin də hər iki sənətçi ilə münasibəti isti idi. Daha sonra üçünün də arasından "qara pişik" keçdi. Əvvəlcə Xatunla Fatime dava etdi. Senetçilərin qalmaqlı o qədər böyüdü ki, saçyolduya gedib çıxdı. Bu mübahisədə Nazilə Xatun tərəfə keçib, Fatiməyə söz atmağa başladı. Amma az keçmədi Naziləni Fatime tərəfdə görüb, Xatuna atdığı sözlerin şahidi olduq. Heç Nazilənin Fatime ilə dostluğunu da uzun çəkmədi. Rəqqasənin "Dostum ola bilməz" sözləri qalmaqlı alovlandırmış ve aradakı sakitlik pozularaq, yenidən atmacalarla əvəzlənməyə başlayıb.

Şou-biznesin ən yaxın rəfiqələri Əməkdar artist Nüşabə Ələsgərli və müğənni Nazənin idi. Amma onların arasına "qara pişik" girə bilməsə də, qara "Gelandewagen"lı Afət Fərmanqızı girib. Məclislərin birində Nüşabə ilə Afət arasında "Sığmazam" qəzəlinə yazılıñ mahniya görə mübahisə yaşandı. Ələsgərlinin iradlarını qəbul etməyən Fərmanqızı onun ünvanına təqnidlər səsləndirib. Beləcə, iki müğənni küsüb. Nazənin isə bu qalmaqlandan sonra Afətə yaxın rəfiqə olub. Bu isə Nüşabənin heç xoşuna gəlməyib. Nəticədə, Nazənin dostluğunu Nüşabədən Afətə transfer etdi.

Nura Suri: "Yaxşı maşuqə ola bilmərəm"

dığını dile getirib: "Ana olanda 19 yaşım vardi. Qızlar universitetdə oxuyanda, mən artıq ana idim. Özümü bundan sonra ta-

nımışam. Ola bilsin ki, yaxşı həyat yoldaşı ola bilməmişəm. Heç zaman yaxşı məşuqə ola bilmərəm. Çünkü xarakterimdə

birinci olmaq kimi xüsusiyyət var. Arvad olmaliyam, məşuqə yox (gülür).

Xasiyyətimdə bəzi məqamlar var ki, onlar şəxsi həyatımı qurmağa mane olur. Bəlkə də həyat yoldaşlarına nələrisə güzəştə gəde bilsəydim, həyatım dağılmazdı. Görünür, bu, mənim daxilimdən irəli gəlir. Heç kimdən asılı olmaq istəmirəm, öz ayaqlarım üstə durmağı bacarıram".

"Həyatda alğım zərbələr təcrübə və məktəb olub" deyən N.Suri xəyanətdən və keçmiş həyat yoldaşları ilə münasibətindən bəhs edib:

"Əvvəllər zərbələri çox pis keçirdirdim. Lakin indi bu cür zərbələrdən təəssüflənmirəm. Ürəyimə salıb, fikir etmirəm. Emosiyaya qapılınır. Nəyəsə əsəbiləşib, qısqıra bilərəm. Bu normaldır, çünkü emosionalam. Yarım saatdan sonra

küsdüyüm insanla yenidən salamlışib, danışa bilərəm. Sakit adamlar var... Bilmirsən, nə zaman nə edəcəklər, onlardan qorxuram və çalışıram uzaq olum, ehtiyat edirəm.

İnsan hər zaman özünə xəyanət edir. Dünən fikirləşdiyin bugünkü düşüncələrinə uyğun gəlmir. Bunu da xəyanət sayıram. Vaxt var idi, həyat yoldaşım vardi və o məni sevirdi. Bir-birimizə deyirdik ki, bir yerde olmasaq, yaşıya bilmərik. Amma indi mən də, o da ölsək, üzərimiz ağrımız. Bu isə özünə xəyanətdir.

Dünyada hər şey müvəqqətidir. Sevgi, etibar, ehtiras, yaxşılıqlar və pişliklər - hər şey müvəqqətidir. Əgər problemim varsa, özümə dərd etmirəm. Çünkü dərd çəkməklə o problem həll olunmayacaq. Başımı idmanla və ya dəniz kənarında gəzinti ilə qatıram".